

Věstník

Ročník **2018**

MINISTERSTVA ZDRAVOTNICTVÍ

ČESKÉ REPUBLIKY

Částka **3**

Vydáno: 27. BŘEZNA 2018

Cena: 242 Kč

OBSAH:

1. Seznam center vysoce specializované pneumoonkochirurgické péče 2
2. Akreditovaný kvalifikační kurz – Laboratorní metody v asistované reprodukci 4
3. Národní program řešení problematiky HIV/AIDS v ČR na období 2018-2022 13
4. Kvalifikační standard přípravy na výkon zdravotnického povolání dětská sestra 40
5. Vzdělávací program specializačního oboru VŠEOBECNÉ PRAKTICKÉ LÉKAŘSTVÍ
– vlastní specializovaný výcvik 66

Seznam center vysoce specializované pneumoonkochirurgické péče

Ministerstvo zdravotnictví zveřejňuje podle § 112 odst. 5 zákona č. 372/2011Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), seznam poskytovatelů zdravotních služeb, jimž byl udělen statut center vysoce specializované pneumoonkochirurgické péče, podle § 112 odst. 1 tohoto zákona na základě výzvy ministerstva uveřejněné ve Věstníku MZ ČR částka 12/2017.

Část I.

1) Vymezení oboru zdravotní péče

Centrum vysoce specializované pneumoonkochirurgické péče zajišťuje diagnostickou a chirurgickou léčebnou péči o pacienty:

- s nitrohrudními zhoubnými nádory (zhoubnými nádory průdušnice, průdušky a plic, brzlíku, mezihrudí a pohrudnice), zhoubnými nádory jiných nepřesně určených lokalizací v nitrohrudních orgánech),
- s nezhoubnými novotvory dýchací soustavy, jiných neurčených nitrohrudních orgánů, mezoteliální tkáně a novotvory nejistého nebo neznámého chování dýchacích.

2) Seznam center vysoce specializované traumatologické péče

Centra vysoce specializované traumatologické péče pro dospělé	Statut udělen do:
Thomayerova nemocnice Praha, Vídeňská 800, 140 59 Praha 4- Krč IČO:00024341	31. 12. 2022
Fakultní nemocnice v Motole, V Úvalu 84, 150 06 Praha 5 IČO: 00064203	31. 12. 2022
Fakultní nemocnice Olomouc, I. P. Pavlova 6, 775 20 Olomouc IČO: 00098892	31. 12. 2022

3) Vymezení území pro poskytování vysoce specializované traumatologické péče a vysoce specializované péče o pacienty s popáleninami

V souladu s § 112 odst. 2 zákona o zdravotních službách je spádovou oblastí pro poskytování vysoce specializované pneumoonkochirurgické péče Česká republika.

Část II.

Indikátory kvality poskytované zdravotní péče a výkonnosti center vysoce specializované pneumoonkochirurgické péče

Poskytovatel zdravotních služeb, kterému byl udělen statut centra vysoce specializované pneumoonkochirurgické péče pravidelně sleduje ke dni 31. prosince daného roku stanovené indikátory kvality poskytované zdravotní péče a výkonnosti centra. Sledované indikátory na vyžádání předloží Ministerstvu zdravotnictví.

Akreditovaný kvalifikační kurz

LABORATORNÍ METODY V ASISTOVANÉ REPRODUKCI

1	Profil absolventa.....	5
1.1	Určení	5
1.2	Uplatnění absolventa	5
1.3	Organizační zabezpečení kurzu.....	5
1.4	Předpokládané výsledky vzdělávání.....	6
1.5	Odborné vědomosti, dovednosti a znalosti	6
2	Charakteristika vzdělávacího programu.....	6
2.1	Postup při zařazení do akreditovaného kvalifikačního kurzu.....	6
2.2	Organizace výuky.....	6
2.3	Metody výuky	7
2.4	Požadavky na bezpečnost a ochranu zdraví	7
3	Učební plán.....	7
3.1	Základní modul (ZM1 a ZM2).....	8
3.2	Odborné moduly (OM1-3).....	9
3.3	Praxe.....	10
4	Požadavky na zajištění realizace kvalifikačního kurzu.....	11
5	Seznam doporučené studijní literatury	12

MZ ČR**Vzdělávací program akreditovaného kvalifikačního kurzu
LABORATORNÍ METODY V ASISTOVANÉ REPRODUKCI**

Pořádá akreditované zařízení, kterému byla udělena akreditace Ministerstvem zdravotnictví podle § 45 odst. 2 zákona č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních), v platném znění (dále jen „zákon č. 96/2004 Sb.“).

1 Profil absolventa

1.1 Určení

Akreditovaný kvalifikační kurz je určen pro absolventy akreditovaného magisterského studijního oboru přírodovědného zaměření, kteří chtějí získat odbornou způsobilost k výkonu povolání odborného pracovníka v laboratorních metodách a v přípravě léčivých přípravků. Jedná se o pracovníky podle § 26 odst. 1 písm. b) zákona č. 96/2004 Sb., kteří jsou ve smyslu § 26 odst. 3 zákona č. 96/2004 Sb. a § 27 a § 142 vyhlášky č. 55/2011 Sb., o činnostech zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 55/2011 Sb.“) oprávněni pod odborným dohledem provádět výkony asistované reprodukce, to je provádět manipulaci a mikromanipulaci s lidskými reprodukčními buňkami při léčbě poruch plodnosti, včetně oplození mimo mateřský organizmus, kultivaci lidských embryí in vitro, diagnostiku embryí a jejich přípravu pro transfer do dělohy.

1.2 Uplatnění absolventa

Úspěšným ukončením akreditovaného kvalifikačního kurzu, získává pracovník odbornou způsobilost k výkonu povolání odborný pracovník v laboratorních metodách a v přípravě léčivých přípravků podle § 26 odst. 3 zákona č. 96/2004 Sb.

Účast na akreditovaném kvalifikačním kurzu se považuje za zvyšování kvalifikace, podle zvláštního právního předpisu (Zákoník práce).

1.3 Organizační zabezpečení kurzu

Akreditovaný kvalifikační kurz je realizován modulovým způsobem v akreditovaném zařízení. Skládá se ze základních a odborných modulů.

Celková délka akreditovaného kvalifikačního kurzu je minimálně 8 týdnů v průběhu 6 měsíců.

V průběhu celého vzdělávání musí účastník absolvovat:

- 110 hodin přímé teoretické výuky v akreditovaném zařízení,
- nepřímou teoretickou výuku a samostudium,
- 100 hodin, tj. 4 týdny odborné praxe v rámci odborného modulu.

Do vzdělávání se započte část dříve absolvovaného studia, pokud odpovídá některé části akreditovaného kvalifikačního kurzu, a část odborné praxe určené vzdělávacím programem,

MZ ČR**Vzdělávací program akreditovaného kvalifikačního kurzu
LABORATORNÍ METODY V ASISTOVANÉ REPRODUKCI**

kteřou účastník vykonal v jiném než akreditovaném zařízení podle § 51 odst. 8 zákona č. 96/2004 Sb. O jeho započtení vydává akreditované zařízení potvrzení, v případě pochybností o započtení rozhodne na žádost účastníka vzdělávání nebo akreditovaného zařízení MZ ČR.

1.4 Předpokládané výsledky vzdělávání

Absolvováním akreditovaného kvalifikačního kurzu laboratorní metody v asistované reprodukci se získá odborná způsobilost k výkonu povolání odborný pracovník v laboratorních metodách a v přípravě léčivých přípravků podle § 26 odst. 1 písm. b) zákona č. 96/2004 Sb., opravňující především k výkonu činností stanovených v § 26 odst. 3 zákona č. 96/2004 Sb. a v § 27 a § 142 vyhlášky č. 55/2011 Sb., a to pod dohledem odborného pracovníka v laboratorních metodách a přípravě léčivých přípravků se specializovanou způsobilostí v oboru Klinická embryologie.

1.5 Odborné vědomosti, dovednosti a znalosti

Obsah kurzu je rámcově stanoven v § 25 odst. 4 vyhlášky č. 39/2005 Sb., kterou se stanoví minimální požadavky na studijní programy k získání odborné způsobilosti k výkonu nelékařského zdravotnického povolání tak, aby si absolvent osvojil teoretické znalosti a praktické dovednosti v souladu s minimálními požadavky danými uvedenou vyhláškou.

2 Charakteristika vzdělávacího programu

2.1 Postup při zařazení do akreditovaného kvalifikačního kurzu

Je stanoven § 51 odst. 4 zákona č. 96/2004 Sb.

2.2 Organizace výuky

Akreditovaný kvalifikační kurz je realizován kombinovanou formou (tj. formou celodenní průpravy a samostudia), kdy rozsah teoretické a praktické výuky odpovídá délce stanovené týdenní pracovní doby. Akreditovaný kvalifikační kurz se ukončuje závěrečnou zkouškou před zkušební komisí podle § 52 zákona č. 96/2004 Sb. a § 13 vyhlášky č. 189/2009 Sb., o atestační zkoušce, zkoušce k vydání osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu, závěrečné zkoušce akreditovaných kvalifikačních kurzů a aprobační zkoušce a o postupu při ověření znalosti českého jazyka (vyhláška o zkouškách podle zákona o nelékařských zdravotnických povoláních), v platném znění, kterou se upravují podrobnosti o konání atestační zkoušky, zkoušky k vydání osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu, závěrečné zkoušky akreditovaných kvalifikačních kurzů, aprobační zkoušky a zkušební řád pro tyto zkoušky.

Úspěšný absolvent získá osvědčení o odborné způsobilosti k výkonu povolání odborného pracovníka v laboratorních metodách a v přípravě léčivých přípravků podle § 26 zákona č. 96/2004 Sb.

MZ ČR**Vzdělávací program akreditovaného kvalifikačního kurzu
LABORATORNÍ METODY V ASISTOVANÉ REPRODUKCI****2.3 Metody výuky**

- Přednášky, semináře, samostudium a konzultace;
- Praxe v rámci odborného modulu.

Ve výuce jsou respektovány zvláštnosti vzdělávání dospělých, kdy jsou uplatňovány metody včetně metod aktivizujících, které napomáhají vytvoření požadovaných dovedností a postojů.

2.4 Požadavky na bezpečnost a ochranu zdraví

Součástí teoretické i praktické výuky je problematika bezpečnosti a ochrany při práci, hygieny práce a požární ochrany. Výuka k bezpečné a zdraví neohrožující práci vychází z požadavků aktuálně platných právních a ostatních předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Požadavky jsou doplněny o informace o rizicích v souvislosti s vykonáváním praktické výuky, včetně informací o opatřeních na ochranu před působením zdrojů rizik.

3 Učební plán

Učební plán pro odborného pracovníka zaměřeného na laboratorní metody v asistované reprodukci se skládá z níže uvedených základních a odborných modulů.

Cíl předmětů: poskytnout znalosti v uvedených okruzích.

Moduly	Minimální počet hodin
Neodkladná první pomoc	2 dny/ 12 hodin
Základy zdravotnické legislativy	1 den/ 8 hodin
Teoretické základy oboru	3 dny/ 24 hodin
Techniky asistované reprodukce	8 dní/ 66 hodin
Praxe v embryologické a andrologické laboratoři	100 hodin
Celkem	210 hodin

MZ ČR	Vzdělávací program akreditovaného kvalifikačního kurzu LABORATORNÍ METODY V ASISTOVANÉ REPRODUKCI
--------------	--

3.1 Základní modul (ZM1 a ZM2)

ZM1	Neodkladná první pomoc	Počet hodin
Rozsah	2 dny/12 hodin	
Metody výuky	Přednášky, praktický nácvik	
První pomoc	Zahájení, řetěz přežití a jeho články; Úloha ZZS v ČR, jejich organizace; Základní životní funkce; Bezprostřední ohrožení života – příčiny, výskyt a příznaky. Náhlá zástava krevního oběhu, výskyt, diagnóza, základní a rozšířená neodkladná resuscitace /NR/. Automatizovaná externí defibrilace: historie vzniku NR, definice, zásady a ukončení NR, terapeutické postupy. Bezvědomí, mdloba, křeče. Dušnost – kardiálního, nekardiálního původu. Zvláštnosti urgentních stavů u dětí.	6
Traumatologie	Úrazy: krvácení a jeho stavění, zlomeniny, šok, luxace, termická traumata, úrazy elektrickou energií.	1
Krizová připravenost	Krizový management, integrovaný záchranný systém. Praktická výuka na modelech. Ověření znalostí testem.	5

ZM2	Základy zdravotnické legislativy	Počet hodin
Rozsah	1den/8 hodin	
Metody výuky	Přednášky	
Systém zdravotnictví	Systém zdravotnictví a zdravotních služeb. Základní práva občanů v péči o zdraví, základní povinnosti zdravotnických pracovníků. Občanský zákoník, zákon č. 372/2011 Sb. o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování, zákon č. 373/2011 Sb. o specifických zdravotních službách, zákon č. 296/2008 Sb. o zajištění jakosti a bezpečnosti lidských tkání a buněk určených k použití u člověka a o změně souvisejících zákonů. Financování zdravotnictví. Postavení a kompetence MZ a krajů. Podpora a ochrana veřejného zdraví, orgány a zařízení veřejného zdraví, prevence nozokomiálních nákaz. Vybrané části zákona č. 268/2014 Sb. o zdravotnických prostředcích a o změně zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, vyhláška č. 89/2012 Sb. o zdravotnické dokumentaci.	4
Etika	Základní kategorie etiky. Základní principy a aplikace v medicíně. Zdroje a obsah lidského jednání, pravidla správného jednání, etika mezilidských vztahů. Hippokratova přísaha, lékařské kodexy a české zákony. Otázky moderní genetiky a embryologie. Transplantace a experimenty na člověku. Etika chronicky nemocných a handicap. Problematika pravdy u lůžka pacienta. Kritické momenty na konci života, koma a definice smrti. Etika výzkumné práce.	4

MZ ČR	Vzdělávací program akreditovaného kvalifikačního kurzu LABORATORNÍ METODY V ASISTOVANÉ REPRODUKCI
--------------	--

3.2 Odborné moduly (OM1-3)

OM1	Teoretické základy oboru	Počet hodin
Rozsah	3 dny/24 hod	
Metody výuky	Přednášky, semináře, konzultace, demonstrační, názorné aj.	
Základy anatomie a fyziologie pohlavního ústrojí, obecné a speciální embryologie	Stavba a funkce mužského a ženského pohlavního ústrojí. Ovulační cyklus. Hormonální regulace lidské reprodukce. Principy embryogeneze. Oogeneze a spermatogeneze. Periodizace vývoje člověka. Stavba a funkce spermie. Stavba a funkce oocyty. Oplození a preimplantační vývoj embrya. Blastogeneze, embryogeneze. Vývoj jednotlivých orgánových systémů. Embryonální vývoj pohlavních žláz. Základy teratologie.	20
Základy klinické asistované reprodukce	Definice neplodnosti. Příčiny neplodnosti. Indikace pro léčbu metodami AR. Stimulace ovulace. Odběr vajíček. Transfer embrya. Hormonální podpora implantace embrya. Komplikace asistované reprodukce.	4

OM2	Techniky asistované reprodukce	Počet hodin
Rozsah	8 dní/66 hodin	
Metody výuky	Přednášky, semináře, konzultace, demonstrační, názorné aj.	
Zásady práce v embryologické laboratoři a ochrana reprodukčních buněk	Režim a pohyb v embryologické laboratoři. Aseptické postupy, postupy vylučující záměnu reprodukčních buněk. Používané materiály a roztoky a jejich uchovávání. Logistika v embryologické laboratoři. Management kvality v embryologické laboratoři. Řízená dokumentace v embryologické laboratoři. Propouštění reprodukčních buněk a embryí.	2
Ochrana reprodukčních buněk	Legislativa o ochraně lidských reprodukčních buněk. Základy mikrobiologie a epidemiologie. Ochrana reprodukčních buněk a embryí před zevní a křížovou kontaminací. Ochrana reprodukčních buněk a embryí před fyzikálními a chemickými noxami.	8
Přístrojové vybavení embryologické laboratoře	Mikroskopy a jejich typy, základy optiky mikroskopů. Inkubátory pro reprodukční buňky. Laminární boxy. Mikromanipulátory. Centrifugy. Měření teploty a koncentrace vodíkových iontů.	10
Principy vyšetření spermioqramu	Smysl vyšetření spermioqramu. Manuál WHO 2010. Klasické a instrumentální metody vyšetření ejakulátu. Zhotovení a barvení nátěru spermií. Vyhodnocení morfologie spermií.	8

MZ ČR	Vzdělávací program akreditovaného kvalifikačního kurzu LABORATORNÍ METODY V ASISTOVANÉ REPRODUKCI
--------------	--

Kultivační media	Obecné složení kultivačních medií. Pufry využívané v kultivačních mediích, ekvibrace. Makromolekulární složky kultivačních medií. Typy medií a jejich použití.	6
Techniky zpracování spermií pro oplození	Centrifugace spermií. Gradientová centrifugace spermií. Metoda swimm up. Méně obvyklé metody selekce spermií.	2
Základy mikromanipulace	Typy mikromanipulátorů pro klinickou embryologii. Mikromanipulační nástroje. Zásady mikromanipulace.	6
Techniky oplození in vitro	Faktory ovlivňující oplození in vitro. Oplození bez mikromanipulace a s mikromanipulací, ICSI, PICSI, IMSI. Vyhodnocení výsledku oplození.	4
Vývoj lidského embrya in vitro a hodnocení jeho kvality	Stadia vývoje, časování vývoje, specifické znaky kvality vývoje u jednotlivých stadií. Metody optického záznamu vývoje embryí a jejich význam.	8
Hodnocení kvality práce embryologické laboratoře	Vedení záznamů o práci v embryologické laboratoři. Kritéria hodnocení výsledků laboratoře. Hodnocení výsledků jednotlivých metod. Hodnocení výsledků jednotlivých pracovníků.	8
Komunikace s léčeným párem	Interpretace hodnot spermiogramu při komunikaci s vyšetřovaným, sdělování výsledku oplození, kultivace embryí, preimplantačního genetického testování, výběru embrya pro transfer, těhotenského testu. Vysvětlení páru při žádosti o poskytování údajů o průběhu těhotenství a porodu.	2
Příprava na závěrečnou zkoušku / test	Shrnutí základních požadavků na znalosti a rozbor hlavních témat z jednotlivých modulů.	2

3.3 Praxe

Na základní a odborné moduly navazuje odborná praxe na akreditovaném pracovišti asistované reprodukce. Nezbytnou součástí akreditovaného kvalifikačního kurzu Laboratorní metody v asistované reprodukci je seznámení se s principy práce v embryologické laboratoři a andrologické laboratoři a získání základních dovedností při obsluze laboratorního zařízení a manipulaci s buňkami a tkáněmi. Frekventant/ka si ověří svou manuální zručnost,

MZ ČR	Vzdělávací program akreditovaného kvalifikačního kurzu LABORATORNÍ METODY V ASISTOVANÉ REPRODUKCI
--------------	--

kteřá je nezbytným předpokladem pro práci v embryologické laboratoři. Záznam o absolvování odborné praxe potvrdí školitel příslušného pracoviště.

OM3	Praxe v embryologické a andrologické laboratoři	Počet hodin
Rozsah	100 hodin	
Metody výuky	Workshop, práce ve skupinách, individuální praktická cvičení, praktické nácviky, diskuse, prezentace samostatné práce	
Seznámení se základy provozu andrologické laboratoře	Zásady identifikace klienta. Praktické základy aseptické práce a ochrany zdraví při práci s biologickým materiálem. Nácvik práce s mikroskopem ve fázovém kontrastu. Ovládání centrifugy. Nácvik práce v laminárním boxu.	30
Seznámení se základy provozu embryologické laboratoře	Zásady sledování vzorku reprodukčních buněk, witnessing. Praktické základy manipulace s reprodukčními buňkami a tkáněmi. Základy práce s mikromanipulátorem. Základy práce s kapalným dusíkem.	70

4 Požadavky na zajištění realizace kvalifikačního kurzu

Vzdělávací instituce, zdravotnická zařízení a pracoviště zajišťující výuku účastníků akreditovaného kvalifikačního kurzu musí být akreditovány dle ustanovení § 45 zákona č.96/2004 Sb. Tato zařízení musí účastníkovi zajistit absolvování vzdělávání dle příslušného vzdělávacího programu. Minimální kritéria akreditovaných zařízení jsou dána splněním odborných, provozních, technických a personálních předpokladů.

Personální požadavky	<ul style="list-style-type: none"> • Garantem akreditovaného kurzu může být odborný pracovník v laboratorních metodách a při přípravě léčiv se specializovanou způsobilostí v Klinické embryologii. • Lektory teoretické části mohou být odborníci s příslušnou kvalifikací. • Školiteli praktické části mohou být zdravotničtí pracovníci s odbornou způsobilostí, praxi v laboratoři řídí odborný pracovník v laboratorních metodách a při přípravě léčiv se specializovanou způsobilostí v Klinické embryologii. • U garanta a všech školitelů se vyžaduje předložení dokladu o odborné resp. specializované způsobilosti.
Materiální a technické vybavení	<ul style="list-style-type: none"> • Zdravotnické zařízení určené pro realizaci vzdělávacího programu musí být náležitě materiálně a technicky vybaveno pro provádění všech metod asistované reprodukce, včetně biopsie pro preimplantační genetickou diagnostiku a videozáznamu a fotodokumentace vývoje embryí. Pracoviště musí být dále vybaveno zařízením na sledování

MZ ČR	Vzdělávací program akreditovaného kvalifikačního kurzu LABORATORNÍ METODY V ASISTOVANÉ REPRODUKCI
--------------	--

	<p>mikromanipulačních výkonů druhou osobou a jejich videozáznam.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Přístup k odborné literatuře, včetně el. databázi (zajištění vlastními prostředky nebo ve smluvním zařízení).
Organizační a provozní požadavky	<ul style="list-style-type: none"> • Poskytování zdravotní péče v reprodukční medicíně resp. asistované reprodukce. Poskytovatel musí disponovat embryologickou laboratoří akreditovanou pro výuku v oboru Klinická embryologie podle § 45 odst. 2 zákona č. 96/2004 Sb., jejíž součástí je andrologická laboratoř. Zároveň je vyžadována akreditace poskytovatele v oboru Reprodukční medicína podle ustanovení § 13 zákona č. 95/2004 Sb., zákona o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta, v platném znění.
Bezpečnost a ochrana zdraví	<ul style="list-style-type: none"> • Součástí teoretické i praktické výuky je problematika bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieny práce a požární ochrany včetně ochrany před ionizujícím zářením; • Výuka k bezpečné a zdraví neohrožující práci vychází z požadavků platných právních a ostatních předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci; • Požadavky jsou doplněny informacemi o rizicích možných ohrožení v souvislosti s vykonáváním praktické výuky, včetně informací vztahujících se k opatřením na ochranu před působením zdrojů rizik.

5 Seznam doporučené studijní literatury

Doporučená studijní literatura k modulu První pomoc a základy krizové připravenosti (ZZM1)
HASIK, J.: <i>První pomoc pro příslušníky tísňových složek</i> , vydal Úřad Českého červeného kříže, Thunovská 18, Praha 1, 2004
Doporučená studijní literatura k modulu Základy zdravotnické legislativy (ZZM2)
HAŠKOVCOVÁ, H.: <i>Lékařská etika</i> . Praha, Galén, 2002
Kolektiv autorů: <i>Studijní materiály k problematice veřejného zdravotnictví s důrazem na zdravotnickou legislativu</i> . ŠVZ IPVZ, Praha, 2004
PEŠEK, J., PAVLÍKOVÁ, J.: <i>Naše zdravotnictví a lékárenství v EU</i> . Praha, Grada, 2005
Doporučená studijní literatura k odborným modulům (OM1-3)
TRÁVNÍK P., ČECH S.: <i>Základy obecné a speciální embryologie pro klinické embryology</i> , YBUX, 2011
ŘEZÁČOVÁ J a kol. <i>Reprodukční medicína od A do Z</i> . MF Postgraduální medicína 2018.
TRÁVNÍK P. a kol.: <i>Soubor přednášek z akreditovaného kvalifikačního kurzu</i> .

USNESENÍ VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY

ze dne 29. listopadu 2017 č. 839

o Národním programu řešení problematiky HIV/AIDS v České republice v období 2018 - 2022

Vláda

I. **schvaluje** Národní program řešení problematiky HIV/AIDS v České republice v období 2018 – 2022 (dále jen „Národní program“), obsažený v části III materiálu čj. 1182/17;

II. ukládá

1. ministrům zdravotnictví, vnitra, spravedlnosti, kultury, zahraničních věcí, pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu, školství, mládeže a tělovýchovy, ministryni práce a sociálních věcí a předsedovi Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky plnit ve své působnosti úkoly vyplývající z Národního programu a podat zprávu do 31. ledna 2018 a dále každoročně vždy do 31. ledna o plnění těchto úkolů Ministerstvu zdravotnictví obsahující i objem finančních prostředků rezortu vyčleněných na řešení problematiky HIV/AIDS,

2. ministru zdravotnictví zajistit do 31. března 2018 publikaci Národního programu ve Věstníku vlády pro orgány krajů a orgány obcí a na webových stránkách Ministerstva zdravotnictví (www.mzcr.cz);

III. **vyzývá** hejtmany a primátorku hlavního města Prahy k plnění úkolů vyplývajících z Národního programu.

Provedou:

ministři zdravotnictví, vnitra,
spravedlnosti, kultury, zahraničních věcí,
pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu,
školství, mládeže a tělovýchovy,
ministryně práce a sociálních věcí,
předseda Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky

Na vědomí:

hejtmani,
primátorka hlavního města Prahy,
vedoucí Kanceláře prezidenta republiky,
vedoucí Kanceláře Poslanecké sněmovny,
vedoucí Kanceláře Senátu,
vedoucí Kanceláře veřejného ochránce práv

Mgr. Bohuslav Sobotka, v. r.
předseda vlády

III.

Národní program řešení problematiky HIV/AIDS v ČR
na období 2018 – 2022

zpracovalo Ministerstvo zdravotnictví ČR

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Praha, říjen 2017

Obsah

Národní program řešení problematiky HIV/AIDS v ČR na období 2018–2022.....	16
1 Principy řešení problematiky HIV/AIDS.....	16
2 Výchozí situace	17
2.1 Úvod	17
2.2 Epidemiologie a surveillance.....	18
2.2.1 Infekce HIV u MSM	18
2.2.2 Infekce HIV u injekčních uživatelů drog	19
2.2.3 Infekce HIV u osob poskytujících placené sexuální služby.....	19
2.2.4 Infekce HIV u cizinců dlouhodobě žijících na území ČR.....	19
2.2.5 Infekce HIV u osob ve výkonu trestu a odnětí svobody	19
2.2.6 Epidemiologie sexuálně přenosných infekcí.....	20
2.3 Diagnostika.....	20
2.4 Léčba	21
2.5 Prevence.....	21
2.5.1 Primární prevence na školách	21
2.5.2 Prevence mezi skupinami ve zvýšeném riziku.....	22
2.5.3 Prevence v obecné populaci	23
2.6 Stigma a diskriminace	23
2.7 Legislativní rámec	23
2.8 Financování	24
2.8.1 Prevence	24
2.8.2 Diagnostika.....	25
2.8.3 Léčba	25
3 Cíle Národního programu HIV/AIDS	25
4 Cílové skupiny.....	27
5 Aktivity vedoucí k dosažení cílů Národního programu HIV/AIDS.....	28
1. Aktivity na úseku prevence přenosu HIV	28
<i>A. Populace s vyšším rizikem</i>	28
<i>B. Obecná populace</i>	30
<i>C. Odborná veřejnost</i>	32
2. Aktivity na úseku zajištění zdravotní péče osobám žijícím s HIV/AIDS nebo osobám v ohrožení nákazou HIV/AIDS	33
3. Aktivity v oblasti destigmatizace a sociálních služeb	34
4. Aktivity na úseku mezinárodní spolupráce	35
5. Monitorování, hlášení a výzkum.....	35
6. Koordinace a financování Národního programu HIV/AIDS	37
Seznam použitých zkratk:.....	38

Národní program řešení problematiky HIV/AIDS v ČR na období 2018–2022

Národní program řešení problematiky HIV/AIDS v ČR na období 2018–2022 (dále jen Národní program HIV/AIDS) je koncepčním dokumentem České republiky pro mezirezortní a mezioborové řešení problematiky infekce HIV. Aktualizuje předchozí program v souladu se stavem vědeckého poznání v oblasti infekce HIV a účinných řešeních souvisejících problémů.

Národní program HIV/AIDS definuje v komplexní a koncepční rovině základní východiska a směry řešení problému infekce HIV, principy a přístupy, na kterých řešení problematiky staví, a stanovuje cíle a priority, kterých se snaží dosáhnout při realizaci opatření na období pěti let. Součástí Národního programu HIV/AIDS je soubor konkrétních opatření, který směřuje k dosažení stanovených cílů.

Národní program HIV/AIDS koordinuje Ministerstvo zdravotnictví ČR. Mezioborovým a mezirezortním koordinačním orgánem sloužícím k tvorbě a průběžnému sledování realizace Národního programu HIV/AIDS je mezirezortní Koordinační pracovní skupina Národního programu HIV/AIDS (dále jen KS HIV/AIDS) ustavená ministrem zdravotnictví.

1 Principy řešení problematiky HIV/AIDS

Národní program HIV/AIDS se opírá o následující principy a zásady:

1. Komplexní přístup integrující aktivity v oblasti prevence, diagnostiky, léčby, péče o osoby žijící s HIV/AIDS založený na partnerství a široké spolupráci všech složek veřejné správy a občanské společnosti na místní, regionální, národní a mezinárodní úrovni;
2. Mezinárodní spolupráci a partnerství v souladu se strategií Společného programu OSN pro boj proti AIDS (UNAIDS) a globální zdravotnickou strategií WHO zaměřenou na HIV/AIDS v období 2016–2021, Deklarací závazků OSN z roku 2001, s politickým prohlášením OSN o HIV/AIDS z roku 2016, zásadami „Dublinské deklarace“ o partnerství v boji proti HIV/AIDS v Evropě a Střední Asii z roku 2004;
3. Odborná doporučení mezinárodních organizací v oblasti veřejného zdraví, jako jsou Evropské středisko pro prevenci a kontrolu nemocí (ECDC), Světová zdravotnická organizace (WHO), Společný program OSN pro boj proti AIDS (UNAIDS), Evropská klinická společnost pro AIDS (EACS) a další odborná doporučení a informace založené na důkazech.
4. Aktivní zapojení občanské společnosti, nestátních neziskových organizací (NNO)/pacientských organizací včetně zástupců skupin s vyšším rizikem infekce HIV a osob žijících s HIV/AIDS do tvorby strategie, implementace a vyhodnocení Národního programu HIV/AIDS;
5. Dlouhodobé komplexní plánování v souladu se současným stavem vědeckého poznání o HIV/AIDS;
6. Výsledky biologické, epidemiologické a behaviorální surveillancie infekce HIV a jejich vyhodnocení s upřednostňováním prokazatelně účinných postupů boje proti infekci HIV, zejména směrem ke skupinám s vyšším rizikem infekce HIV;
7. Respektování lidské důstojnosti, důvěrnosti osobních informací, rovnosti mužů a žen, ochrany lidských práv a svobod, včetně boje s diskriminací a stigmatizací sexuálních menšin, etnických menšin, vězňů, injekčních uživatelů drog, osob poskytujících sexuální služby za úplatu a osob žijících s HIV/AIDS;

8. Centrální koordinaci a optimální rozložení odpovědnosti mezi orgány státní správy a jiné instituce, efektivní alokace zdrojů a racionální financování aktivit pro řešení problematiky HIV/AIDS s cílem minimalizovat riziko negativních zdravotních, sociálních a ekonomických dopadů infekce HIV.
9. Koordinaci postupů v prevenci infekce HIV a v prevenci jiných onemocnění s obdobným způsobem přenosu, zejména pohlavně přenosných infekcí a virových hepatitid, a dále v prevenci rizikového chování.

2 Výchozí situace

2.1 Úvod

Lidský virus imunodeficiency (HIV) je původcem závažného infekčního onemocnění, které je spojeno s vysokými náklady na léčbu a negativními dopady na kvalitu života pacienta. Z klinického a zejména epidemiologického hlediska se řadí mezi sexuálně (pohlavně) přenosné infekce (sexually transmitted infections, STI), do kterých mj. patří syfilis, kapavka, trichomoniáza, chlamydiové a herpetické infekce, virové hepatitidy. Tyto infekce vyvolávají různí původci (viry, bakterie aj.), mají různou klinickou závažnost, ale společnou cestu přenosu a prevenci. Jejich výskyt nepřímou monitoruje i situaci infekce HIV. Většina STI způsobuje poškození sliznic, takže mnohonásobně zvyšuje průnik HIV do organismu (poruchou bariérové funkce a atrahováním buněk vnímavých k HIV). U infikovaných STI je častý současný výskyt několika STI. Veškerá opatření, včetně preventivních aktivit musí být proto vedena cíleně a koordinovaně. Důležité je důsledné provádění předtestového a potestového poradenství se snahou o individuální depistáž a dispenzarizaci osob. U osob se STI bychom měli docílit 100% protestovanosti na infekci HIV.

HIV napadá imunitní systém a způsobuje závažné onemocnění s dlouhou inkubační dobou (AIDS). V ČR se infekce HIV primárně přenáší sexuálním kontaktem s infekční osobou, přenos je možný i sdílením injekčních jehel a roztoků u injekčních uživatelů drog a ve výjimečných případech i vertikálním přenosem z matky na dítě. Přenos krevní cestou při transfúzích byl v ČR díky důkladné kontrole krve a krevních derivátů snížen na minimum.

Riziko přenosu sexuální cestou se liší u různých sexuálních praktik. Zatímco u orálního sexu je riziko přenosu minimální, u vaginálního sexu je riziko vyšší. Nejvyšší riziko představuje anální sex, zejména v receptivní pozici. Riziko přenosu zvyšuje současná koinfekce jiným původcem sexuálně přenosné infekce, vysoká virová nálož HIV infikovaného (zejména ve fázi akutní infekce HIV) a některá situační rizika (např. alkohol, chemsex).

Zavedení antiretrovirové léčby v 90. letech 20. století mělo zásadní význam na průběh onemocnění. Infekce HIV je dnes léčitelné chronické onemocnění, byť stále neexistuje léčba, která by HIV z organismu infikované osoby zcela eliminovala. V současné době neexistuje ani účinná vakcína pro specifickou prevenci infekce HIV, ani terapeutická vakcína. Nové nástroje tzv. kombinované prevence zahrnují profylaxi umožňující specifické působení proti infekci HIV. Dalšími preventivními opatřeními jsou behaviorální intervence k omezení rizikového chování, HIV screening a včasná antiretrovirová léčba osob infikovaných HIV, která snižuje viremii pacientů do takové míry, že pravděpodobnost dalšího přenosu HIV je minimální.

2.2 *Epidemiologie a surveillance*

Česká republika patří k zemím s nízkým výskytem infekce HIV. Prevalence v ČR byla k 31. 12. 2016 24 osob infikovaných HIV na 100 000 obyvatel. Roční výskyt nových případů infekce HIV ke stejnému datu dosáhl počtu 286, což odpovídá 2,7 případů na 100 000 obyvatel. Od roku 2002 dochází kontinuálně k nárůstu počtu nově hlášených případů infekce HIV. Z počtu 50 nových případů v roce 2002 vzrostl počet k roku 2016 na téměř šestinásobek. K nárůstu nových případů dochází zejména u mužů, u žen je počet setrvale nízký. Podíl mužů v letech 2014–2016 přesáhl 90 %.

Naprostá většina případů infekce HIV (93 % v letech 2012–2016) se přenáší sexuální cestou. V ČR dominuje přenos u mužů, kteří mají sex s muži (MSM). Podíl tohoto způsobu přenosu stále roste a v letech 2012–2016 dosáhl 75 %, zatímco zastoupení heterosexuálně přenesených infekcí bylo 18 %. Ve stejném období tvořil přenos prostřednictvím injekčního užívání drog 2,5 % a přenos z matky na dítě 0,4 % (vždy v souvislosti s nesledovanou graviditou a non-compliance matky k profylaktické léčbě).

Geograficky byl v letech 2012–2016 v ČR nejvyšší výskyt nově zjištěných případů infekce HIV na 100000 obyvatel u osob s obvyklým bydlištěm v Praze a s odstupem ve Středočeském, Ústeckém, Libereckém a Plzeňském kraji.

V pětiletém období 2012–2016 bylo mezi novými případy 15,2 % osob ve stadiu akutní infekce HIV, 68,1 % v asymptomatickém stadiu, 6,7 % ve stadiu symptomatickém non-AIDS a 10,0 % ve stadiu AIDS. Ke konci roku 2016 bylo Národní referenční laboratoří pro HIV/AIDS v rámci surveillance evidováno celkem 2906 HIV pozitivních osob (občanů ČR a cizinců s dlouhodobým či trvalým pobytem). U 540 z nich se rozvinulo onemocnění AIDS. Z nemocných s AIDS zemřelo 262 osob (48,5 %), dalších 111 osob s infekcí HIV zemřelo z jiné příčiny ve stadiu asymptomatickém či symptomatickém non-AIDS.

2.2.1 *Infekce HIV u MSM*

ČR patří mezi země s nejvyšším podílem nově infikovaných v populaci MSM. Prevalence HIV v rámci skupiny MSM je výrazně vyšší než u zbytku populace; např. v hlavním městě Praha již přesáhla 5 %, tzn. hranici definující koncentrovanou epidemii. Počet nových případů mezi gayi, bisexuály a dalšími muži, kteří mají sex s muži (MSM)¹, má dlouhodobě zvyšující se tendenci. Skupina MSM v ČR je proto klíčovou populací ohroženou infekcí HIV.

Multifaktoriální podmíněnost této situace je komplexní a uplatňují se při ní především následující činitelé:

- **Biologicky podmíněné faktory** zvyšují náchylnost MSM k získání infekce HIV, kdy pravděpodobnost přenosu během jednoho receptivního análního styku bez kondomu s viremickým HIV pozitivním partnerem je téměř 20x vyšší než během vaginálního styku se stejným partnerem. U MSM je oproti běžné populaci i vyšší riziko sexuálního přenosu virové hepatitidy typu C (VHC).
- **Behaviorální faktory** (frekvence sexuálních partnerů v průběhu života věkový rozdíl partnerů, adherence k používání kondomů, chemsex, tj. záměrné užití drogy za účelem zvýšení sexuálního prožitku, atd.).

---

¹ Muži, kteří mají sex s muži (MSM) je pojem, který zahrnuje gaye a bisexuální muže, MSM, jež se neidentifikují jako gayové či bisexuálové, ačkoliv se tak chovají, mužské sexuální pracovníky (prostituty), a transgender muže, kteří mají sex s muži, jež se identifikují jako gayové nebo mají sex s dalšími muži.

- **Demografické a geografické faktory** (relativně vyšší prevalence infekce HIV v komunitě MSM, koncentrace MSM ve velkých městech, vyšší pravděpodobnost překryvů partnerů a to i těch, kteří o své HIV pozitivitě nevědí).
- **Psychologické faktory** (menšinový stres související s vyšším výskytem deprese, úzkostnosti, suicidality, závislostního chování, atd.).
- **Strukturálně-sociální faktory** souvisejí se všemi předchozími faktory (vyjma biologicky determinovaných). Vyšší odhadovaná míra strukturální stigmatizace a diskriminace ne-heterosexuálně orientovaných lidí, zejména pak MSM a MSM žijících s HIV, vystavuje tuto skupinu např. zvýšené chronické psychické zátěži (tzv. menšinovému stresu), jež ne-heterosexuály činí zranitelnějšími k infekci HIV v porovnání s většinovou populací (např. v důsledku souvisejícího užívání drog, vyšší rizikovitosti sexuálních aktivit související s psychickými komorbiditami atd.). Jedním z následků těchto procesů je pak rovněž vyšší míra segregace sociálních aktivit MSM, které dále rozšíření infekce HIV v rámci těchto zranitelných skupin usnadňují.

Současný systém prevence v populaci MSM lze z důvodu zhoršující se situace a nedostatečné implementace preventivních aktivit reflektující multifaktoriální příčiny epidemie infekce HIV hodnotit jako neuspokojivý.

2.2.2 Infekce HIV u injekčních uživatelů drog

Podíl přenosu viru HIV prostřednictvím injekčního užívání drog je v ČR dlouhodobě nízký, i když odhad počtu problémových uživatelů v posledních letech stoupal (47 tisíc v roce 2015). V období 1985-2016 bylo zaznamenáno celkem 107 případů přenosu při injekčním užívání a 140 případů s kombinací rizikových faktorů v anamnéze jako injekční užívání, sexuální styk mezi muži a jiné. Roční podíl případů u injekčních uživatelů drog z celkového počtu nově zjištěných infekcí HIV se dlouhodobě pohybuje pod 5 %. Systém prevence je v této oblasti možné hodnotit jako uspokojivý.

2.2.3 Infekce HIV u osob poskytujících placené sexuální služby

U žen je situace stabilizovaná, ani v úhrnu dat za ČR se počet nově diagnostikovaných HIV pozitivních žen nezvyšuje. Jako efektivní se v dlouhodobé perspektivě ukazuje kombinace mechanických bariér (kondom, femidom) a důsledná léčba STI. Muži poskytující sexuální služby za úplatu mohou být rizikem pro své partnery a partnerky. Česká republika (zejména Praha) představuje pro skupinu MSM častou destinaci za účelem sexuální turistiky.

2.2.4 Infekce HIV u cizinců dlouhodobě žijících na území ČR

V posledním pětiletém období tvoří více než čtvrtinu nově zjištěných případů cizinci s dlouhodobým či trvalým pobytem v ČR (28 % v letech 2012–2016). V rámci této podskupiny se v letech 2012–2016 na přenosu HIV podílel v 59 % sexuální styk mezi muži, v 29 % heterosexuální styk, ve 4 % přenos prostřednictvím injekčního užívání drog a v 0,6 % přenos z matky na dítě.

2.2.5 Infekce HIV u osob ve výkonu trestu a odnětí svobody

Z hlediska přenosu infekčních nemocí představují věznice rizikové prostředí. V populaci vězněných osob bylo za rok 2015 evidováno Vězeňskou službou 33 případů infekce HIV (pozn. ve všech případech šlo o osoby infikované ještě před nástupem do výkonu trestu). Za

období 2005–2015 bylo Vězeňskou službou ročně hlášeno průměrně 25 sledovaných případů infekce HIV. Přibližně u třetiny vězňů lze pozorovat závislost na drogách nebo jejich problémové užívání.

2.2.6 Epidemiologie sexuálně přenosných infekcí

Nejstabilnějším monitorem výskytu STI v populaci je, vzhledem k prakticky doživotní přítomnosti specifických protilátek po prodělaném onemocnění a zároveň možnosti hodnotit sérologicky aktivitu infekce, sledování počtu případů syfilis zachycených v daném roce a podrobný rozbor situace s ohledem na stadium syfilis, věk pacientů a další epidemiologické parametry. Vývoj výskytu sledovaných STI v ČR po roce 1989 je setrvale nepříznivý s opakovanými obdobími vzestupu a poklesu. Paradoxní výrazně nižší počet hlášených případů kapavky je způsoben podhlášeností infekce. V období plnění uplynulého Národního programu HIV/AIDS se zejména u syfilis a lymphogranuloma venereum (infekce *Chlamydia trachomatis* sérovary L₁ – L₃) potvrdil výrazně nepříznivý trend výskytu STI u populačních skupin ve vyšším riziku infekce HIV, zejména u MSM a HIV pozitivních pacientů. Mezi lety 2012 až 2015 došlo k vzestupu počtu případů zachycené syfilis u HIV pozitivních pacientů z 66 (muži 65, ženy 1) na 154 (muži 152, ženy 2), tj. o cca 130 %. Poměr případů syfilis k počtu žijících HIV pozitivních pacientů mužů byl v roce 2012 65/1317 (tj. 4,9 %), v roce 2015 154/1936 (tj. 7,9 %). I z tohoto pohledu je jasně patrný nárůst počtu onemocnění syfilis, přestože není zohledněna věkově specifická analýza a další epidemiologicky významné proměnné. Zejména je však alarmující trvalý nárůst počtu opakovaných infekcí syfilis u HIV pozitivních z 19 na 61, tj. o cca 220 % a výrazná převaha incidence recentních infekcí u pacientů s dříve potvrzenou HIV pozitivitou (111:11 případům latentní syfilis v roce 2015) ve srovnání s pacienty s aktuálně zjištěnou infekcí HIV (23:9 v roce 2015). Stejně se promítla zhoršená nakažová situace u infekce lymphogranuloma venereum, kde došlo k vzestupu počtu zachycených infekcí ze 7 na 28 případů, tj. o 300 %.

Veškerá opatření, včetně preventivních aktivit musí být vedena cíleně a koordinovaně.

2.3 Diagnostika

Vyšetření na HIV je možné pouze se souhlasem vyšetřované osoby s výjimkou případů uvedených zákonem č. 258/2000 Sb. Laboratorní diagnostické vyšetřování infekce HIV provádějí pracoviště, která k tomu mají povolení MZ ČR. Vyšetření se provádí pouze testy, které mají CE certifikaci schválenou notifikovanou osobou (posouzení shody). Pro skríninkové testování dárců krve, buněk, tkání a orgánů je povinné vyšetření EIA testy tzv. čtvrté generace kombinující vyšetření protilátek proti HIV a p24 antigenu. Povinností pracovišť, která vyšetřují HIV, je poslat každý reaktivní vzorek ke konfirmačnímu vyšetření do NRL pro HIV/AIDS. Pozitivní výsledek vyšetření HIV je oprávněna vydat pouze NRL pro HIV/AIDS na podkladě konfirmačního vyšetření. Pro monitorování vývoje infekce a průběhu léčby se stanovuje virová nálož, jež je vyšetřována v NRL pro HIV/AIDS po indikaci lékařem HIV centra. NRL pro HIV/AIDS provádí i vyšetření rezistence HIV k antiretrovirovým lékům na vyžádání lékaře HIV centra.

Kromě laboratorních sérologických testů, kterými se zpravidla provádí vyšetření z odběru venózní krve, jsou k dispozici tzv. rychlé testy, které slouží k orientační informaci o přítomnosti protilátek proti HIV v odběru z kapilární krve nebo stěru gingivální tekutiny. Tyto testy jsou určeny k rychlému vyšetření ve specifických podmínkách, kdy není rychle dostupné standardní vyšetření. Provedení vyšetření případně podmínky odběru musí být v souladu s instrukcemi v příbalovém letáku a musí odpovídat platné legislativě ČR. Rychlé

testy nemohou být použity k sebetestování, pokud k němu nemají příslušnou certifikaci. Při reaktivním výsledku testu je nezbytné zajistit odběr a vyšetření vzorku krve laboratorním testem na oprávněném pracovišti.

2.4 Léčba

Infekce HIV a onemocnění AIDS jsou dnes považovány za onemocnění chronická léčitelná, ale dosud nevyлéčitelná. Cílem úspěšné léčby je dosažení nedetekovatelných hladin HIV v co nejkratší době po zahájení ART (antiretrovirové terapie). Pravděpodobnost přenosu osobami s dlouhodobě nedetekovatelnými hladinami HIV v krvi je minimální, čímž se riziko šíření nákazy v populaci snižuje. Časně zahájená ART u dobře spolupracujícího pacienta vede k redukci morbidit a mortality. Snižuje se potřeba hospitalizací, zlepšuje se kvalita života nemocných a tím i schopnost pacientů pracovat a zajišťovat si tak potřebné životní prostředky. Doba života správně léčených HIV+ osob je dnes porovnatelná s dobou života běžné HIV negativní populace. Přes nepochybné léčebné úspěchy zůstává problémem HIV deponovaný v rezervoárových CD4+ lymfocytech T v podobě provirové DNA, které se dosud nedaří z napadených buněk odstranit.

Až 20 % osob přichází k prvnímu vyšetření v pozdní fázi již s významnou poruchou imunity. Léčba těchto nemocných se současnou manifestací několika oportunních infekcí či nádory je mnohem obtížnější, více nemocného zatěžuje a často vyžaduje dlouhé a finančně velmi náročné hospitalizace. Aktuální systém léčby je zajištěn sítí HIV center. V současné době nejsou k dispozici dostatečně přesné celorepublikové údaje o léčbě pro účely surveillance.

2.5 Prevence

Účinná prevence vyžaduje holistický přístup, který nechápe prevenci infekce HIV jako jedinou intervenci (jakou je například podpora užívání kondomů), ale souběh navzájem se doplňujících behaviorálních, biomedicínských a strukturálních preventivních strategií (tzv. kombinovaná prevence). Účinnost kombinované prevence je podmíněna zacílením na populační skupinu v nejvyšším riziku ohrožení podle epidemiologického profilu infekce (MSM), na oblasti s nejvyšší HIV prevalencí.

Hlavním nástrojem prevence v rámci aktivit HIV/AIDS na MZ je dotační program Národní program řešení problematiky HIV/AIDS, jehož metodika specifikuje aktuálně dva tematické okruhy, které vychází z Národní strategie ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí – Zdraví 2020 a odpovídají prioritám a cílům Národního programu řešení problematiky HIV/AIDS v ČR na období 2013–2017.

2.5.1 Primární prevence na školách

Primární prevence HIV a STI ve formě sexuální výchovy na základních školách je ukotvena v Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání (RVP ZV) dle MŠMT. Z výsledků „Dotazníkového šetření k realizaci výuky problematiky HIV/AIDS na základních školách a víceletých gymnáziích“ provedeného SZU v roce 2015 vyplývá relativně dobrá znalost způsobů přenosu HIV. Znalostní nedostatky žáků se nejvíce projevíly v chybném určení doby po rizikové situaci, po které je nutné zajít na test, a znalosti postexpoziční profylaxe. Vůči HIV pozitivním byly zaznamenány ne příliš vstřícné postoje. Portál RVP při MŠMT již základní materiály ke vzdělávání v sexuální oblasti zpřístupnil, nicméně je zapotřebí prohlubovat informace k destigmatizaci ne-heterosexuálů.

Z výše zmíněného dotazníkového šetření bylo dále zjištěno, že v průběhu školní docházky mezi 7. až 9. ročníkem věnuje škola problematice HIV/AIDS průměrně 8,8 vyučovacích hodin. Na její realizaci se podílejí mimo pedagogů také odborní pracovníci státních i nestátních organizací. Tyto organizace se podílejí také na realizaci preventivních aktivit pro širokou veřejnost.

2.5.2 Prevence mezi skupinami ve zvýšeném riziku

Prevence ve skupině MSM doposud zahrnovala edukační kampaně k užívání bariérové ochrany při sexu a komunitní poradenství (v rámci HIV testování a gay streetworku). Biomedicínská prevence zahrnovala HIV testování, distribuci kondomů a lubrikantů a ART léčbu. Behaviorální intervence probíhají v omezené míře především v rámci HIV poradenství. Služby pro komunitu MSM zajišťuje v roce 2017 několik neziskových organizací bez celorepublikového pokrytí (hlavní koncentrace v Praze). Destigmatizační a strukturální intervence (např. destigmatizace HIV positivity, ne-heterosexuality, právní poradenství HIV pozitivním osobám) v systému prevence chybí.

Klienti, včetně skupiny MSM, mají v současné době přístup k postexpoziční (PEP) i pre-expoziční (PrEP) profylaxi, které si v případě rizikového sexuálního styku hradí v plné výši. Pro PrEP není zpracován žádný český doporučený postup. Vyšetření na STI jsou v případě indikace klinickým lékařem hrazena zdravotními pojišťovnami, provádění rychlotestů na STI jako orientačního vyšetření, které vyžaduje confirmaci klasickými laboratorními testy, není metodicky dostatečně podporováno. Poslední dostupné důkazy ukazují, že postexpoziční a preexpoziční profylaxe jsou účinnou a bezpečnou součástí preventivní strategie, která se uplatňuje především u přenosu pohlavním stykem a zejména u MSM. Jak kontinuální, tak přerušovaná PrEP prokázala v rámci výstupů provedených studií vysokou účinnost v prevenci HIV infekce u MSM, byla dobře tolerována, zaznamenaný vznik rezistence na preparáty ART byl nízký (např. studie iPrEx, PROUD, IPERGAY). Studie také uvádějí nejednotnou interpretaci ve vztahu užívání PrEP a rizikového sexuálního chování a incidence ostatních STI u probandů zařazených do studií.

Prevence mezi injekčními uživateli drog je zajišťována sítí sociálních služeb a sítí adiktologických služeb, především nízkoprahových programů (kontaktní poradenská centra a terénní programy). V rámci minimalizace rizik (harm reduction) v oblasti protidrogové politiky jsou uživatelům celorepublikově poskytovány služby jako výměna injekčního materiálu a testování infekčních chorob. Za rok 2015 bylo distribuováno více než 6 miliónů injekčních jehel, v průměru 171 jehel na jednoho klienta. Testování v roce 2015 bylo poskytováno prostřednictvím celkem 67 nízkoprahových programů, kdy bylo provedeno 2964 HIV testů u uživatelů drog. V roce 2015 byly nově zaznamenány 3 případy HIV positivity související s injekčním užíváním drog.

Prevenci u sexuálních pracovníků zajišťují neziskové organizace s pokrytím služeb ve všech krajích.

Ve skupině osob ve výkonu trestu jsou v rámci prevence k dispozici ve všech 35 věznicích poradny drogové prevence a kondomy (pozn. pilotní bezplatná distribuce kondomů je plánována pro r. 2017 v jedné věznici), informace o jejich počtu se neevidují. K poskytování substituční léčby mělo v roce 2015 povolení 10 věznic, program výměny jehel a stříkaček není vězeňskou službou realizován zejména vzhledem k zákonnému rámci zakazujícím užívání návykových látek během výkonu trestu a vazby v ČR a s odkazem na bezpečnostní rizika pro personál věznic.

2.5.3 Prevence v obecné populaci

V rámci prevence vertikálního přenosu HIV z matky na dítě je legislativně ukotveno vyšetřování všech gravidních žen. Z celkového ročního počtu 104–107 tisíc žen, které rodily v letech 2012–2014, nenavštívilo ročně prenatální poradnu cca 2,5 až 3,5 tisíce žen. Na úseku prevence přenosu HIV krví, krevními přípravky a při dárcovství buněk, tkání a orgánů je legislativně ošetřeno povinné testování uvedených dárců.

Důležitý nástroj pro prevenci v obecné populaci představuje testování veřejnosti. Testování s poradenstvím zvyšuje obecné povědomí o HIV/AIDS a poskytuje informaci o infekci HIV. Specifikem testování na infekci HIV je možnost anonymního a bezplatného vyšetření. Instituce poskytující testování jsou různorodé. Obecně se jedná o testování:

- **Permanentní** (v průběhu celého roku). Počet takovýchto zařízení je dlouhodobě poddimenzován. V každém kraji by mělo být zajištěno testování s upřednostněním epidemiologicky významných krajů.
- **Fakultativní** (testování nabízeno příležitostně – 1. 12., Evropský týden testování na HIV a hepatitidy). Soustředění testovacích příležitostí ponejvíce na konec roku je pro některé typy testování nevhodné (u mobilní ambulance jsou nejvhodnější jarní a letní období). Podle místa testování můžeme u fakultativního testování dále rozlišit zařízení stacionární nebo mobilní. V případě mobilního zařízení se může jednat o stánek nebo pojízdnou ambulanci vždy splňující legislativní podmínky. Mobilní ambulance pružně reaguje na poptávku po testování, je veřejnosti lehce dostupná. Mobilní ambulance může zajistit doprovodný program při jiných akcích a s výhodou zpřístupnit testování v místech s obtížně dostupným testováním (příhraniční oblasti).

2.6 Stigma a diskriminace

U HIV pozitivních osob byly zaznamenány případy stigmatizace, která v některých oblastech přerostla v diskriminaci. V roce 2016 se jednalo zejména o diskriminaci v oblasti zdravotnictví (prostřednictvím ČSAP bylo řešeno neposkytnutí nebo odmítnutí zdravotní péče u 15 případů), sociálních služeb (2 případy), stigmatizace ze strany vládních úřadů nebo příspěvkových organizací státu (36 případů) a zaměstnavatelů (2 případy v oblasti zdravotnictví). Na stigmatizaci se podílí zejména strach a nedostatečná informovanost veřejnosti, ale také zdravotnických pracovníků o rizicích přenosu HIV infekce, právech a povinnostech HIV pozitivních osob a zákonném rámci poskytování zdravotní péče v ČR. Stigma a diskriminace zhoršuje společenské uplatnění HIV pozitivních a v preventivní oblasti odrazuje od testování infekce HIV.

2.7 Legislativní rámec

Problematika HIV/AIDS je ošetřena Zákonem č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (§ 71–75b), který mj.

- v rámci prevence vertikálního přenosu HIV/AIDS a snížení rizika infekce plodu a novorozence ukládá vyšetřování všech gravidních žen v ČR na přítomnost HIV protilátek (§ 71 odst. 2. písm. a),
- ukládá povinné testování dárců krve, tkání, orgánů a spermatu na přítomnost HIV protilátek (ustanovení § 71 odst. 1).

Dále je tato problematika vymezena zejména v následujících vyhláškách:

- Vyhláška č. 304/2015 Sb., kterou se mění vyhláška č. 143/2008 Sb., o stanovení bližších požadavků pro zajištění jakosti lidské krve a jejích složek (vyhláška o lidské krvi), ve znění pozdějších předpisů,
- Vyhláška č. 422/2008 Sb., o požadavcích na zajištění bezpečnosti a jakosti lidských tkání a buněk, ve znění pozdějších předpisů,
- Vyhláška č. 306/2012 Sb., o podmínkách předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění a o hygienických požadavcích na provoz zdravotnických zařízení a ústavů sociální péče,
- Vyhláška č. 473/2008 Sb., o systému epidemiologické bdělosti pro vybrané infekce, ve znění pozdějších předpisů.

Na metodické úrovni je problematika HIV/AIDS zpracována v Metodickém návodu k řešení problematiky infekce HIV/AIDS v České republice ve Věstníku MZ ČR, částka 10, z prosince 2016 a v Doporučeném postupu péče o dospělé infikované HIV a postexpoziční profylaxe infekce HIV Společnosti infekčního lékařství České lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně (SIL ČLS JEP).

Zajištění pomoci a podpory prostřednictvím sociálních služeb je pak upraveno § 2, zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.

2.8 *Financování*

2.8.1 *Prevence*

Finanční prostředky MZ určené na prevenci HIV/AIDS jsou soustavně navyšovány již od roku 2015, kdy došlo téměř k trojnásobnému navýšení – v letech 2011–2014 byly na prevenci HIV/AIDS k dispozici pouze 3 miliony Kč ročně. Pro roky 2016 i 2017 bylo ze státního rozpočtu shodně zažádáno o 18 milionů Kč – 10 milionů Kč na Dotační program MZ Národní program řešení problematiky HIV/AIDS a 8 milionů Kč na tzv. Aktivnější přístup řešení problematiky HIV/AIDS. Prostředky v rámci Aktivnějšího přístupu řešení problematiky HIV/AIDS jsou určeny na realizaci aktivit přímo řízených organizací MZ ČR, které vycházejí z priorit Národního programu HIV/AIDS na období let 2013–2017 (jde především o zajištění sítě HIV/AIDS poraden, které poskytují možnost anonymního a bezplatného testování na HIV (eventuálně testování ostatních STI, VHB a VHC dle platných legislativních podmínek) a souvisejících poradenských služeb. V roce 2016 bylo v rámci tohoto dotačního programu rozděleno celkem 9 826 000 Kč takto: 11,8 % na děti a mládež, 35,9 % na obecnou veřejnost, 5,9 % na injekční uživatele drog, 7,4 % na osoby poskytující sexuální služby za úplatu, 13,3 % na muže mající sex s muži a 25,7 % na osoby ve zvýšeném riziku obecně. Toto rozdělení je však velmi orientační, neboť v mnoha projektech se cílové skupiny překrývají. Také počet předložených projektů zaměřených na jednotlivé cílové skupiny se liší, nicméně je žádoucí více zacílit program na epidemiologicky nejvýznamnější klíčovou skupinu MSM. Vzhledem k aktuální epidemiologické situaci budou pokračovat snahy o další navýšení finančních prostředků.

V oblasti protidrogové politiky je ročně v posledních letech na oblast harm reduction u injekčních uživatelů drog ze státního, krajských a obecních rozpočtů vydáno souhrnně cca 200 mil. Kč.

Financování aktivit a opatření uvedených v Národním programu řešení problematiky HIV/AIDS na období 2018–2022, u nichž je jako odpovědná organizace uvedeno ministerstvo zdravotnictví, budou financovány v rámci již schválených výdajových rámců kapitoly

ministerstva zdravotnictví. Aktivity a opatření, u nichž je jako odpovědná organizace uvedeno jiné ministerstvo, budou finančně zajištěny v rámci již schválených výdajových rámců kapitol příslušných ministerstev. U řady činností se předpokládá financování z výzkumných projektů.

2.8.2 Diagnostika

Dle § 30 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, je hrazenou službou diagnostika HIV s výjimkou anonymních vyšetření, vyšetření při soukromých a pracovních cestách do zahraničí, vyšetření prováděné ve Státním zdravotním ústavu a zdravotních ústavech na žádost pojištěnce včetně anonymních vyšetření.

Povinná a hrazená z prostředků zdravotního pojištění je dle zákona o ochraně veřejného zdraví diagnostika HIV prováděná ve zdravotnických zařízeních poskytovatelů preventivní péče v případech léčebně preventivních postupů (u těhotných žen) a dále je povinná diagnostika HIV u dárců krve, tkání, orgánů a pohlavních buněk. Testování probíhá plošně u všech těhotných žen (do 14. týdne těhotenství).

2.8.3 Léčba

Léčba infekce HIV je v České republice plně hrazena ze zdravotního pojištění. Současná léčba infekce HIV se skládá z antiretrovirové terapie (ART) – trojkombinační léčba ART (nukleosidové/nukleotidové inhibitory reverzní transkriptázy, inhibitory HIV integrázy, nenukleosidové inhibitory reverzní transkriptázy a proteázové inhibitory). Antivirotika jsou tzv. centrové léky, které jsou vázány na specializovaná centra se zvláštní smlouvou se zdravotními pojišťovnami. Jedná se o léčivé přípravky označené symbolem „S“ podle § 39 odstavce 1 vyhlášky č. 376/2011 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o veřejném zdravotním pojištění. Výše úhrady vychází ze smluvního ujednání specializovaného centra se zdravotní pojišťovnou nebo v případě nedohody dle tzv. úhradové vyhlášky. Pro rok 2017 se jedná o Vyhlášku č. 348/2016 Sb., o stanovení hodnot bodu, výše úhrad hrazených služeb a regulačních omezení pro rok 2017, kde je v části A) bodu 2.2.1 přílohy č. 1 k této vyhlášce limitována pouze úhrada na jeden léčivý přípravek, nikoli počet léčených pacientů (jako například u ostatních centrových léků). Znění pro rok 2017 je následující: „Pro onemocnění HIV/AIDS se stanoví maximální úhrada na jeden podaný léčivý přípravek ve výši poskytovatelem vykázané a zdravotní pojišťovnou uznané úhrady v roce 2015“.

3 Cíle Národního programu HIV/AIDS

Pro stanovení hlavních cílů v problematice HIV/AIDS vychází Česká republika z cílů mezinárodní organizace UNAIDS obsažených v dokumentu Urychlené dosažení stanovených cílů (Fast-Track Targets). Hlavní cíl Národního programu HIV/AIDS je zaměřen na snížení počtu nových případů infekce HIV v populaci ČR vzhledem k údajům za rok 2016 do roku 2022 o 25 %.

Tohoto hlavního cíle bude dosaženo prostřednictvím dílčích cílů:

- 3.1 Zvýšit procento diagnostikovaných osob žijících s HIV (alespoň 90 % všech infikovaných osob by mělo vědět o své HIV pozitivitě).

- 3.2 Zvýšit procento osob na ART léčbě (alespoň 90 % diagnostikovaných by mělo být léčeno).
- 3.3 Zvýšit procento osob s nedetekovatelnou virovou náloží (alespoň 90 % léčených by mělo dosáhnout nedetekovatelné virové nálože).
- 3.4 Zvýšit podporu preventivních aktivit na školách (100 % dětí, které ukončily povinnou školní docházku, by mělo být informováno o prevenci přenosu infekce HIV a STI).
- 3.5 Zvýšit míru užívání kondomů v populaci MSM.
- 3.6 Snížit míru stigmatizace MSM a diagnostikovaných HIV pozitivních osob a jejich blízkých.

K dosažení uvedených cílů je nezbytné využívat následující prostředky:

- Prevence sexuálního přenosu infekce HIV zejména prostřednictvím prevence rizikového sexuálního styku (zejména análního a vaginálního) a podporováním bezpečnějšího sexu (užívání kondomu).
- Prevence přenosu infekce HIV krevní cestou – transfuzními přípravky, krevními deriváty, dárcovstvím buněk, tkání, orgánů, při injekčním užívání drog a výkonech porušujících integritu kůže.
- Prevence přenosu infekce HIV z matky na plod/ novorozence se zajištěním profylaktických opatření u všech HIV pozitivních gravidních žen a jejich novorozenců, včetně těch, které nemají zdravotní pojištění.
- Podpora celospolečenských akcí a aktivit, které vedou ke zviditelnění problému a propagaci preventivních metod při současném respektování lidských práv a důstojnosti osob, které jsou infekcí HIV ohroženy, nebo již jsou infikovány.
- Zajištění podmínek pro včasnou terénní, klinickou i laboratorní diagnostiku HIV pozitivních osob, tím snižovat výskyt rozvinutých forem infekce HIV. Zajištění dostatečně široké sítě HIV testovacích míst a metod a podpora bezplatného anonymního testování pro populační skupiny ve zvýšeném riziku infekce HIV včetně sebetestování.
- Zajištění podmínek pro včasnou terénní, klinickou a laboratorní diagnostiku STI, které zvyšují riziko přenosu infekce HIV.
- Zajištění prevence přenosu infekce HIV snížením virové nálože a to podáním včasné adekvátní léčby s důrazem na adherenci pacientů k léčbě. Zajištění dostatečné podpory HIV center – personální i ekonomické, což je podstatná podmínka pro dostupnou a kvalitní terapeutickou i profylaktickou péči všech HIV infikovaných osob.
- Zapojení HIV pozitivních do preventivních aktivit ve smyslu dodržování zásad zdravého životního stylu a zejména zásad bezpečnějšího sexu, ale i dodržování léčebného režimu. Zajištění pomoci a podpory prostřednictvím komunitních a sociálních služeb pro HIV pozitivní osoby a jejich rodiny. Rozvoj provozu a činnosti NNO, které poskytují sociální a zdravotně sociální péči těmto osobám.
- Využití epidemiologické a behaviorální surveillance k bližšímu poznání šíření HIV/AIDS ve společnosti a k cíleným intervencím.
- Podpora projektů primární i sekundární prevence HIV/AIDS pro státní i nevládní neziskový sektor.
- Destigmatizace cílových skupin ve zvýšeném riziku, zejména MSM, osob poskytujících komerční sexuální služby a injekčních uživatelů drog. Monitorování případů diskriminace a porušení práv a svobod HIV pozitivních osob, podpora systémových opatření ke zlepšení postavení těchto osob ve společnosti.
- Podpora primární prevence u dětí ve spolupráci s MŠMT.

- Sledování případů porušení povinností HIV pozitivních osob včetně zajištění adekvátní reakce.

4 Cílové skupiny

Na základě epidemiologických údajů jsou hlavní intervence vyplývající z realizace Národního programu HIV/AIDS zaměřeny na populační skupiny s vyšším rizikem infekce HIV. Jedná se zejména o skupiny:

- 4.1 Muži mající sex s muži
- 4.2 Cizinci dlouhodobě žijící v ČR, tj. rezidenti
- 4.3 Injekční uživatelé drog
- 4.4 Osoby poskytující placené sexuální služby
- 4.5 Osoby ve výkonu vazby a trestu odnětí svobody

Druhou významnou skupinu, na kterou jsou v Národním programu HIV/AIDS zaměřeny aktivity věnované celospolečenským tématům, představují osoby žijící s HIV/AIDS.

Třetí cílovou skupinu tvoří obecná populace, u níž jsou aktivity Národního programu HIV/AIDS zaměřeny na prevenci přenosu infekce HIV u dárců, vertikálního přenosu a sexuálního přenosu u vulnerabilních skupin:

- dárci krve, tkání, buněk a orgánů,
- gravidní ženy,
- dospívající a mladiství,
- sexuálně aktivní populace s rizikovým chováním.

Na zdravotnické, sociální a pedagogické pracovníky jsou z profesního hlediska kladeny vysoké nároky. Národní program HIV/AIDS proto zahrnuje také aktivity na podporu jejich vzdělávání.

5 Aktivity vedoucí k dosažení cílů Národního programu HIV/AIDS

1. Aktivity na úseku prevence přenosu HIV

A. Populace s vyšším rizikem

1.1 Pro populační skupiny s vyšším rizikem infekce HIV realizovat speciální cílené programy s cílem omezit šíření infekce HIV a jiných STI.

1. 1. 1. Aktivity zahrnují cílenou edukaci (včetně inzerce a propagace bezpečnějšího sexu ve specializovaných médiích), propagaci včasného testování, včasné diagnostiky a léčby infekce HIV, informace o profylaktickém podávání léků, informace o rizicích vedoucích k méně bezpečnému sexuálnímu chování (např. chemsex), bezplatnou distribuci informačních materiálů, kondomů, lubrikačních gelů, injekčních stříkaček a jehel, substituční léčbu drogové závislosti. Informace cíleně předávat prostřednictvím terénních preventivních programů (tzv. streetwork a outreach), vrstevnických (peer) programů, individuálním poradenstvím, specifickými cílenými preventivními materiály a moderními formami elektronické komunikace.

Odpovědné organizace: MZ ČR, MPSV ČR, MSp

Spolupracující organizace: MŠMT ČR, SZÚ, ZÚ, kraje a obce, HIV centra, Sekretariát Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky, NNO, Vězeňská služba ČR.

Termín: Průběžně do roku 2022.

Kritéria hodnocení: Počet osob oslovených z cílových skupin, počet akcí a účast na nich, počet komunitních poradenských středisek, počet realizovaných programů, přehled aktivit poradenských středisek, počet vrstevnických a streetwork aktivit, počet zdarma distribuovaných kondomů, stříkaček a jehel.

1. 2. 1. Dotační programy, které vytváří podmínky k zapojení organizací především z řad MSM. Cílem je zvýšit protestovanost populace IDU jak co do počtu odběrů, tak i vyšetřených osob.

Odpovědné organizace: MZ ČR

Spolupracující organizace: MŠMT ČR, SZÚ, ZÚ, kraje a obce, HIV centra, Sekretariát Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky, NNO, Vězeňská služba ČR.

Termín: Průběžně do roku 2022.

Kritéria hodnocení: Počet realizovaných projektů, počet osob oslovených z cílových skupin, počet akcí a účast na nich, počet komunitních poradenských středisek, počet realizovaných programů, přehled aktivit poradenských středisek, počet vrstevnických a streetwork aktivit, počet zdarma distribuovaných kondomů, stříkaček a jehel.

1.2 Rozvíjet komunitní centra.

Pro skupiny ve vyšším riziku vytvářet komunitní centra a poskytovat komunitní služby, včetně testování s použitím rychlých testů na infekci HIV a STI.

Odpovědná organizace: NNO/pacientské organizace.

Spolupracující organizace: MZ ČR, Sekretariát Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky, MPSV, SZÚ, ZÚ.

Termín: Průběžně do roku 2022.

Kritéria hodnocení: Počet provedených konzultací, počet testovaných osob a počet zachycených nových případů HIV infekce nebo STI, nákladovost poradenských center, geografické rozložení služeb.

1.3 Upravit metodický a organizačně-technický rámec pro poskytování rychlých testů, včetně testů na sebetestování.

Poskytování rychlých testů skupinám ve vyšším riziku nákazy tak, aby tyto testy byly dostupné a v souladu s legislativními předpisy ČR.

Odpovědná organizace: MZ ČR.

Spolupracující organizace: SZÚ/NRL pro HIV/AIDS, NNO, Sekretariát Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky.

Termín: Do roku 2019.

Kritéria hodnocení: Vytvoření metodického postupu pro užití rychlých testů a sebetestování.

1.4 Zvýšit protestovanost na HIV a další STI v cílové skupině MSM prostřednictvím specifických terénních programů testování a poradenství přímo v prostředí s vysokou koncentrací cílové skupiny (např. kluby, sauny).

Prioritou je nabízení a poskytování bezplatného a v případě infekce HIV anonymního poradenství a testování na STI u osob ve skupině MSM.

Odpovědná organizace: MZ ČR.

Spolupracující organizace: SZÚ, ZÚ, HIV centra, NNO, klinická pracoviště, orgány samosprávy – kraje, obce.

Termín: Průběžně do roku 2022.

Kritéria hodnocení: Procento/počty realizovaných programů specificky zaměřených na testování MSM, počet provedených testů u MSM.

1.5 Pilotní studie využití testů určených pro sebetestování infekce HIV.

Provést srovnání s klasickým laboratorním testem 4. generace ve skupině MSM.

Odpovědná organizace: MZ ČR.

Spolupracující organizace: SZÚ/NRL HIV/AIDS, NNO, Sekretariát Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky.

Termín: Do roku 2019.
Kritéria hodnocení: Zpráva s výsledky vyhodnocení pilotního projektu. Metodika správné praxe oponovaná zainteresovanými odbornostmi.

1.6 Pilotní ověření nových depistážních postupů u HIV pozitivních osob

Rozvoj dlouhodobě ověřených přístupů včetně pilotního ověření nových depistážních postupů u HIV pozitivních osob při objasňování epidemiologického procesu s ohledem na aspekt osobní svobody a práv na straně jedné a ochrany veřejného zdraví na straně druhé.

Odpovědná organizace: MZ ČR.
Spolupracující organizace: OOVZ, SZÚ, ČLS JEP, NNO.
Termín: Do roku 2019.
Kritéria hodnocení: Provedení pilotního srovnání a jeho výsledky.

1.7 Podpora včasné a dostupné postexpoziční profylaxe (PEP) v indikovaných případech.

Odpovědná organizace: HIV centra.
Spolupracující organizace: MZ ČR, pojišťovny.
Termín: Průběžně do roku 2022, každoročně do 31.3.
Kritéria hodnocení: Počet osob, jimž byla indikována a poskytnuta PEP (sledování dle indikace profesionální a neprofesionální), počet osob s případnou sérokonverzí po ukončení podávání.

1.8 Zajištění prevence, diagnostiky a léčby HIV/AIDS a STI u osob ve výkonu vazby a trestu².

Zajištění dostupnosti poradenství a HIV a STI testování.

Odpovědná organizace: MZ ČR.
Spolupracující organizace: Vězeňská služba ČR ve spolupráci s MZ ČR, HIV centra, SZÚ, ZÚ, NNO.
Termín: Průběžně do roku 2022, každoročně k 31.5.
Kritéria hodnocení: Počet provedených poradenství, konzultací, HIV a STI testování, počet edukovaných a testovaných osob.

B. Obecná populace

1.9 Pokračovat v realizaci výchovy ke zdravému životnímu stylu, včetně sexuální výchovy a destigmatizace ne-heterosexuality, primární prevence infekce HIV, STI, prevence rizikového chování dospívajících. Zajistit realizaci vzdělávacích

---

² Programy na snížení rizik se budou realizovat pouze v rozsahu umožněném specifiky vězeňského prostředí a možnostmi Vězeňské služby ČR.

programů primární prevence, využití interaktivních metod práce s cílovou skupinou, využití vrstevnických (peer) programů pro žáky a studenty.

Revidovat rámcové vzdělávací programy pro základní vzdělávání (RVP ZV) a dalších kurikulární dokumenty postihujících sexuální vzdělávání s ohledem na potřebu společensky normalizovat ne-heterosexualitu.

Odpovědné organizace: MŠMT ČR.

Spolupracující organizace: SZÚ, ZÚ, zřizovatelé škol, NNO, NÚDZ.

Termín: Průběžně do roku 2022.

Kritéria hodnocení: Zpráva o zajištění výuky o prevenci HIV a STI v rámcových vzdělávacích programech, zpráva o zajištění realizace vzdělávacích programů primární prevence, zpráva o revizi příslušných dokumentů.

1.10 Podpora celostátních bezplatných linek pomoci AIDS, webových stránek, mobilních aplikací a dalších moderních technologií.

Odpovědná organizace: MZ ČR.

Spolupracující organizace: SZÚ, ZÚ, NNO.

Termín: Průběžně do roku 2022.

Kritéria hodnocení: Počet fungujících celostátních bezplatných telefonních linek, počet poskytnutých konzultací, počet návštěvníků webových stránek. Nákladovost provozu linek a webstránek.

1.11 Pokračovat v preventivních aktivitách na národní, regionální a místní úrovni zaměřených na sexuálně aktivní populaci s cílem zvýšení znalostí o významu bezpečnějšího sexu v prevenci infekce HIV a dosažení odpovídající změny rizikového sexuálního chování.

Vytvářet a nabízet vrstevnické a vzdělávací programy směřující k omezení dalšího šíření infekce HIV s využitím odborných článků, besed, výchovných akcí, televizních a rozhlasových pořadů, spotů a dalších médií a komunikačních kanálů.

Odpovědné organizace: MŠMT ČR.

Spolupracující organizace: MZ ČR, MPSV ČR, SZÚ, ZÚ, OOVZ, HIV centra, NÚDZ, NNO, klinická pracoviště, orgány samosprávy – kraje, obce, MV ČR, Vězeňská služba ČR.

Termín: Průběžně do roku 2022.

Kritéria hodnocení: Procento/počty oslovených osob z cílových skupin v rámci preventivních aktivit, počet vzdělávacích akcí, počet mediálních pořadů, počet populárně odborných článků a publikací a dalších výstupů. Zpráva o zajištění preventivních aktivit.

1.12 Podpora sítě poradenských center

Rozšíření sítě a podpora fungujících odběrových a poradenských center s nabídkou bezplatného anonymního testování na infekci HIV a bezplatného testování na STI. Využití možností bezplatného testování v mobilních ambulancích.

Odpovědná organizace: MZ ČR.

Spolupracující organizace: SZÚ, ZÚ, NNO.

Termín: Průběžně do roku 2022.

Kritéria hodnocení: Počet provedených konzultací, počet testovaných osob a počet zachycených nových případů HIV infekce nebo STI, zhodnocení regionálního pokrytí.

1.13 Podpora skríninku HIV u gravidních žen včetně těch, které nemají zdravotní pojištění, dle platné legislativy.

Odpovědná organizace: MZ ČR, MV ČR.

Spolupracující organizace: Prenatální poradny, Gynekologicko-porodnická odborná společnost ČLS JEP.

Termín: Průběžně do roku 2022, každoročně k 31.3.

Kritéria hodnocení: Procento/počet gravidních žen, které byly vyšetřeny na infekci HIV nejméně 1x v graviditě.

C. Odborná veřejnost

1.14 Zajištění průběžného vzdělávání pro pedagogické pracovníky.

Při akreditaci kurzů v rámci specializačního vzdělávání školních metodiků prevence dbát na to, aby náplň kurzu obsahovala téma sexuálního rizikového chování a prevence HIV/AIDS a aktivity zaměřené na destigmatizaci ne-heterosexuality a osob žijících s HIV/AIDS. Vzdělávat v problematice HIV/AIDS také ostatní pedagogické pracovníky.

Odpovědná organizace: MŠMT ČR.

Spolupracující organizace: SZÚ, ZÚ, OOVZ, NÚDZ, NNO, NMS, ČLS JEP, pedagogické fakulty.

Termín: Průběžně do roku 2022.

Kritéria hodnocení: Počet vzdělávacích akcí. Počet proškolených pedagogických pracovníků podle krajů.

1.15 Zajištění průběžného vzdělávání odborných pracovníků v problematice HIV, STI a s nimi souvisejícími tématy u zdravotnických a sociálních pracovníků. Přenos znalostí ze zahraničí a podpora mezioborové spolupráce.

Zařadit problematiku HIV/AIDS a jiných STI do předatestační přípravy lékařů, podporovat vzdělávání v problematice HIV/AIDS u dalších zdravotnických pracovníků, pracovníků v sociálních službách i v nezdravotnických rezortech.

- Odpovědné organizace:** IPVZ.
- Spolupracující organizace:** MZ ČR, SZÚ, ZÚ, OOVZ, ČLS JEP, HIV centra, NÚDZ, NNO, NMS, NCO NZO Brno, lékařské fakulty.
- Termín:** Průběžně do roku 2022.
- Kritéria hodnocení:** Počet hodin o problematice HIV/AIDS v předatestační přípravě u lékařů. Počet vzdělávacích akcí a odborných konferencí, počet odborných článků.

1.16 Organizace pravidelných odborných setkání k problematice infekce HIV na celonárodní úrovni

Pořádat odborné akce zaměřené na tematiku infekce HIV, předávat odborné znalosti a zkušenosti včetně znalostí ze zahraničí.

- Odpovědná organizace:** SZÚ/MNP, IPVZ.
- Spolupracující organizace:** MZ ČR, ZÚ, OOVZ, HIV centra, NÚDZ, NNO, NMS.
- Termín:** Průběžně do roku 2022.
- Kritéria hodnocení:** Počet konferencí a jiných akcí k předávání odborných znalostí

2. Aktivita na úseku zajištění zdravotní péče osobám žijícím s HIV/AIDS nebo osobám v ohrožení nákazou HIV/AIDS

2.1 Zajištění léčby, depistáže, dispenzarizace, laboratorního vyšetřování pacientů s HIV/AIDS s podporou adherence k léčbě ve všech HIV centrech v ČR podle aktuálního doporučeného postupu Společnosti infekčního lékařství (SIL) ČLS JEP.

- Odpovědné organizace:** HIV centra v ČR, SZÚ.
- Spolupracující organizace:** MZ ČR, OOVZ.
- Termín:** Průběžně do roku 2022, každoročně do 31. 3.
- Kritéria hodnocení:** Počet/podíl dispenzarizovaných a řádně vyšetřených pacientů v posledním roce, z nich počet léčených pacientů ART, počet pacientů s nedetekovatelnou virovou náloží v jednotlivých letech.

2.2 Zajištění skríninku a důsledné léčby dalších pohlavně přenosných infekcí u HIV pozitivních osob včetně podpory očkování proti VHA a VHB.

- Odpovědné organizace:** HIV centra, Dermatovenerologická společnost ČLS JEP, SZÚ.
- Spolupracující organizace:** MZ ČR, NNO, pojišťovny.
- Termín:** Průběžně do roku 2022, každoročně k 31.5.
- Kritéria hodnocení:** Podíl dispenzarizovaných a řádně vyšetřených a léčených pacientů na další pohlavně přenosné infekce v jednotlivých

létech; počet HIV pozitivních očkovaných proti VHA a VHB.

2.3 Podpora peer programů vedených HIV pozitivními zaměřené na bezpečnější sex, adherenci k léčbě a psychickou podporu.

Odpovědné organizace: NNO/pacientské organizace, HIV centra.

Spolupracující organizace: SZÚ, NÚDZ.

Termín: Průběžně do roku 2022.

Kritéria hodnocení: Počet programů a jejich účastníků.

2.4 Zajištění profylaktických opatření u všech HIV pozitivních gravidních žen a jejich novorozenců, včetně těch, které nemají zdravotní pojištění, dle platné legislativy.

Odpovědná organizace: MZ ČR, MV ČR.

Spolupracující organizace: Prenatální poradny, HIV centra, SZÚ.

Termín: Průběžně do roku 2022, každoročně k 31.3.

Kritéria hodnocení: Procento/počet HIV pozitivních gravidních žen, které dostávají antiretrovirovou profylaxi ke snížení rizika přenosu HIV infekce z matky na plod. Počet dětí, které dostávají ART jako profylaxi.

3. Aktivita v oblasti destigmatizace a sociálních služeb

3.1 Zajištění sociálních služeb osobám s HIV/AIDS, terénních služeb pro ohrožené skupiny, práce s rodinami a ohroženou mládeží v oblasti HIV/AIDS.

Poskytování právní, sociální a jiné potřebné pomoci HIV pozitivním osobám.

Odpovědná organizace: Orgány samosprávy – kraje, obce; MPSV (národní síť).

Spolupracující organizace: NNO, Sekretariát Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky.

Termín: Průběžně do roku 2022.

Kritéria hodnocení: Kapacita sociálních služeb v terénní formě pro cílovou skupinu „osoby s chronickým onemocněním.“

3.2 Vytvoření odborného podkladového dokumentu pro destigmatizaci neheterosexuality a dalších skupin ve vyšším riziku infekce HIV a HIV pozitivních a zahájení její implementace.

Odpovědná organizace: NÚDZ, SZÚ.

Spolupracující organizace: MPSV ČR, MZ ČR, NNO, MŠMT ČR, KS NP HIV/AIDS.

Termín: Průběžně do roku 2022.

Kritéria hodnocení: Zpracování odborného podkladového dokumentu formulujícího základní pilíře destigmatizační strategie a jeho oponentura.

4. Aktivity na úseku mezinárodní spolupráce

4.1 Zastoupení České republiky a spolupráce v mezinárodních organizacích činných v oblasti HIV/AIDS (WHO, UNAIDS, ECDC, UNICEF, Evropská komise, Think Tank – Expertní skupina pro HIV/AIDS, AIDS Action Europe).

Odpovědná organizace: MZ ČR, SZÚ.

Spolupracující organizace: MZV ČR.

Termín: Průběžně do roku 2022.

Kritéria hodnocení: Účast na mezinárodních aktivitách a projektech, do kterých je ČR zapojena.

5. Monitorování, hlášení a výzkum

Nezbytnou součástí Národního programu HIV/AIDS je monitorování epidemie HIV/AIDS v ČR, biologická, epidemiologická a behaviorální surveillance HIV/AIDS v ČR, vyhodnocení efektivity léčebných a preventivních opatření a zajištění dostupnosti získaných informací a podpora výzkumu v oblasti HIV/AIDS. Kritéria hodnocení efektivity dílčích úkolů jsou uvedena u jednotlivých bodů.

Výsledky surveillance slouží pro navrhování potřebných změn Národního programu HIV/AIDS ve spolupráci s KS HIV/AIDS a pro stanovení priorit **Dotačního programu MZ ČR Národní program řešení problematiky HIV/AIDS.**

5.1 Zajištění biologické a epidemiologické surveillance HIV/AIDS v ČR.

Zajistit periodické hlášení počtu provedených laboratorních vyšetření na infekci HIV, vybraných klinických a epidemiologických markerů HIV pozitivních osob (formou povinných hlášení), antivirové léčby HIV pozitivních osob a sběru statistických dat o výskytu a léčbě HIV/AIDS v ČR.

Odpovědná organizace: MZ ČR, SZÚ/NRL pro HIV/AIDS, HIV centra.

Spolupracující organizace: Koordinační skupina Národního programu HIV/AIDS, OOVZ, registrované laboratoře pro vyšetřování HIV infekce, plazmaferetická centra, kontaktní a léčebná centra pro uživatele drog.

Termín: Každoročně do 30. 6.

Kritéria hodnocení: Výsledky biologické a epidemiologické surveillance infekce HIV/AIDS v ČR (měsíčně a ročně) v různých populačních skupinách; periodická hlášení do ECDC, publikace ÚZIS.

5.2 Zajištění behaviorální surveillance HIV/AIDS v celkové populaci a v populačních skupinách ve zvýšeném riziku.

Odpovědné organizace: SZÚ/MNP.

Spolupracující organizace: MZ ČR, NÚDZ, ZÚ, NNO, akademická pracoviště.

Termín: Průběžně do roku 2022.
Kritéria hodnocení: Počet a výsledky studií, dostupnost relevantních indikátorů.

5.3 Výroční zpráva o HIV/AIDS v ČR.

Odpovědná organizace: MZ ČR, SZÚ.
Spolupracující organizace: KS HIV/AIDS.
Termín: 1x ročně v termínu do 30. září.
Kritéria hodnocení: Výroční zpráva Národního programu HIV zpracovaná manažerem Národního programu HIV/AIDS v ČR.

5.4 Zmapování rozsahu a způsobu realizace primární prevence HIV/AIDS na základních a středních školách.

Odpovědné organizace: MŠMT ČR.
Spolupracující organizace: MZ ČR, SZÚ, ZÚ, NIDV.
Termín: Do konce roku 2022.
Kritéria hodnocení: Zpráva MŠMT ČR a zřizovatelů škol o zajištění realizace primární prevence HIV/AIDS na ZŠ a SŠ včetně zadávání problematiky prevence HIV/AIDS do rámcových vzdělávacích programů, počet vzdělávacích aktivit pro pedagogy a počet absolventů.

5.5 Zajištění pravidelného hlášení v rámci mezinárodních závazků ČR v oblasti HIV/AIDS směrem k mezinárodním organizacím a institucím včetně UNAIDS, WHO, UNICEF, ECDC.

Odpovědné organizace: MZ ČR, SZÚ.
Spolupracující organizace: NNO, OOVZ, HIV centra, MZV ČR.
Termín: Průběžně do roku 2022.
Kritéria hodnocení: Výstupy pravidelného hlášení v oblasti HIV/AIDS do mezinárodních organizací a orgánů.

5.6 Průběžné sledování léčebné kaskády.

Podpora systému sběru a přenosu dat z HIV center do NRL na SZÚ.

Odpovědná organizace: SZÚ, HIV centra.
Spolupracující organizace: MZ ČR.
Termín: Od roku 2018. 1x za rok.
Kritéria hodnocení: Zprávy o analýze léčebné kaskády.

5.7 Sledování vlivu strukturálních faktorů (zejména stigmatizace) vnímaných v rámci MSM, ne-heterosexuálů a dalších skupin ve zvýšeném riziku infekce HIV.

Stanovit míru aktuální stigmatizace pomocí některého z mezinárodně používaných nástrojů (např. The People Living with HIV Stigma Index).

Odpovědná organizace: NÚDZ, NMS.

Spolupracující organizace: MZ ČR, MPSV ČR, MZV ČR, SZÚ, NNO, akademická pracoviště.

Termín: Od roku 2018.

Kritéria hodnocení: Opakované provedení studie a zhodnocení trendů jednotlivých parametrů formou zprávy.

6. Koordinace a financování Národního programu HIV/AIDS

6.1 Činnost Koordinační skupiny Národního programu HIV/AIDS.

Koordinace skupiny a aktualizace legislativních podkladů zřizujících KS HIV/AIDS.

Odpovědná organizace: MZ ČR.

Spolupracující organizace: Členové KS HIV/AIDS.

Termín: Průběžně do roku 2022.

Kritéria hodnocení: Skupina zasedá alespoň 2krát ročně a dle potřeby. Aktualizace jednacího řádu KS HIV/AIDS a související legislativy.

6.2 Realizace Dotačního programu Národní program řešení problematiky HIV/AIDS reagujícího na aktuální situaci.

Stanovit priority Dotačního programu Národní program řešení problematiky HIV/AIDS s přihlédnutím k výstupům KS NP HIV/AIDS zohledňujících aktuální epidemiologickou situaci.

Odpovědná organizace: MZ ČR.

Termín: Předložení Žadostí na MZ ČR každoročně do 30. 9.

Kritéria hodnocení: Vyhlášení dotačního programu NP HIV/AIDS, zveřejnění metodiky, poskytnutí finančních prostředků podpořeným projektům (finanční prostředky programu odpovídají potřebám realizace Národního programu HIV/AIDS – do roku 2022 zajištění nárůstu na 30 milionů), závěrečné zprávy řešitelů a závěrečné hodnocení projektů oponenty.

Příloha č. 1**Seznam použitých zkratk:**

ART	Antiretrovirová terapie
ČLS JEP	Česká lékařská společnost Jana Evangelisty Purkyně
ČR	Česká republika
ČSAP	Česká společnost AIDS pomoc z. s.
ECDC	Evropské středisko pro prevenci a kontrolu nemocí
EP	Evropský parlament
EU	Evropská unie
IUD	Injekční uživatelé drog
IPVZ	Institut postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví
KS HIV/AIDS	Koordinační skupina Národního programu HIV/AIDS
MK ČR	Ministerstvo kultury
MNP	Manažer Národního programu řešení problematiky HIV/AIDS
MPSV ČR	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MS ČR	Ministerstvo spravedlnosti
MSM	Muži mající sex s muži
MŠMT ČR	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MV ČR	Ministerstvo vnitra
MZ ČR	Ministerstvo zdravotnictví
MZV ČR	Ministerstvo zahraničních věcí
NCO NZO	Národní centrum ošetřovatelství a nelékařských zdravotnických oborů
NIDV	Národní institut pro další vzdělávání
NMS	Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti
NNO	Nestátní neziskové organizace
NÚDZ	Národní ústav duševního zdraví
OSN	Organizace spojených národů
OOVZ	Orgány ochrany veřejného zdraví
PEP	Postexpoziční profylaxe
PrEP	Preexpoziční profylaxe
SIL	Společnost infekčního lékařství
STI	Sexuálně přenosné infekce
NRL pro HIV/AIDS	Národní referenční laboratoř pro HIV/AIDS
SZÚ	Státní zdravotní ústav v Praze
UNAIDS	Mezinárodní program boje proti HIV/AIDS
UNICEF	Dětský fond Organizace spojených národů

ÚZIS	Ústav zdravotnických informací a statistiky
VHA	Virová hepatitida A
VHB	Virová hepatitida B
VHC	Virová hepatitida C
WHO	Světová zdravotnická organizace
ZÚ	Zdravotní ústavy

KVALIFIKAČNÍ STANDARD PŘÍPRAVY NA VÝKON ZDRAVOTNICKÉHO POVOLÁNÍ DĚTSKÁ SESTRA

Ministerstvo zdravotnictví ve spolupráci s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy vydává v návaznosti na ustanovení § 5a zákona č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon č. 96/2004 Sb.) a ustanovení § 3 a § 4a vyhlášky č. 39/2005 Sb., kterou se stanoví minimální požadavky na studijní programy k získání odborné způsobilosti k výkonu nelékařského zdravotnického povolání, ve znění pozdějších předpisů, kvalifikační standard přípravy na výkon zdravotnického povolání dětská sestra

- a) v nejméně tříletém akreditovaném zdravotnickém bakalářském studijním programu nebo
- b) v nejméně tříletém studiu v oboru diplomovaná dětská sestra na vyšší odborné škole,

v němž se specifikují podrobněji minimální požadavky na výše uvedený studijní nebo vzdělávací program. Cílem je, aby absolventi daného programu byli odpovídajícím způsobem připraveni k výkonu zdravotnického povolání dětská sestra.

Ministerstvo zdravotnictví společně s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy doporučuje vysokým školám¹ a vyšším odborným školám² pro získání souhlasu Ministerstva zdravotnictví podle zákona o vysokých školách¹ nebo školského zákona², se tímto kvalifikačním standardem při přípravě studijního nebo vzdělávacího programu řídit.

Název studijního programu/oboru vzdělávání:

- Pediatrické ošetřovatelství, bakalářský studijní program
- Diplomovaná dětská sestra, vzdělávací program pro Vyšší odborné školy zdravotnické

Standardní doba studia/vzdělávání: nejméně 3 roky, z toho praktické vyučování činí nejméně

¹ Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů.

² Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

2 000 hodin³. Za praktické vyučování se s odkazem na ustanovení § 3 odst. 5 a § 4a odst. 3 písm. b) vyhlášky č. 39/2005 Sb.³ pro účely i tohoto kvalifikačního standardu považuje nejenom ta část výuky, která probíhá ve zdravotnickém zařízení, ve vlastním sociálním prostředí pacienta a v zařízení sociálních služeb poskytujících zdravotní péči, ale i výuka na pracovištích škol nebo školských zařízeních určených pro praktické vyučování, pokud odpovídá náplni příslušného oboru.

Forma studia/forma vzdělávání⁴:

- v bakalářském studijním programu: prezenční, kombinovaná
- ve vzdělávacím programu pro vyšší odborné školy zdravotnické: denní, kombinovaná

I. Cíle studijního a vzdělávacího programu

1. Cíle týkající se vzdělání a získání profesní kvalifikace k poskytování přímé ošetrovatelské péče orientované na individuální potřeby dětí všech věkových skupin, jejich rodin a komunit ve zdraví i nemoci založené na důkazech (Evidence Based Practice a Evidence Based Nursing, dále jen EBP a EBN).
2. Cíle směřující k získání znalosti právních předpisů v oblasti poskytování zdravotních služeb a zdravotní péče v České republice a se zaměřením např. na právo pacienta zvolit si poskytovatele zdravotních služeb oprávněného k poskytování zdravotních služeb, které odpovídají jeho zdravotním potřebám, pokud právní předpisy nestanoví jinak.
3. Cíle vedoucí k získání profesní kvalifikace zdravotnického pracovníka opravňující k výkonu zdravotnického povolání⁵.
4. Cíle vedoucí k dosažení vzdělání ve zdravotnickém oboru jako základní předpoklad k celoživotnímu profesnímu vzdělávání.

II. Cíle studia

1. Cíle týkající se přímého vztahu k dítěti, jeho rodině a komunitě

- 1.1 Absolvent/ka je schopen/schopna samostatně poskytovat individuální ošetrovatelskou péči a podporu dětem všech věkových skupin (zdravým, nemocným, zdravotně znevýhodněným, s poruchami duševního zdraví, umírajícím), jejich rodinám a komunitám v souladu s přírodním

---

³ Vyhláška č. 39/2005 Sb., kterou se stanoví minimální požadavky na studijní programy k získání odborné způsobilosti k výkonu nelékařského zdravotnického povolání, ve znění pozdějších předpisů.

⁴ § 44, odst. 4 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů.

§ 25, odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

⁵ § 5a zákona č. 96/2004 Sb., zákon o nelékařských zdravotnických povoláních, ve znění pozdějších předpisů.

a společenským prostředím, ve kterém žijí. Je schopna vykonávat návštěvní službu, hodnotit domácí prostředí z hlediska zajištění zdravého vývoje dítěte, poskytovat rady a pomoc v oblasti hygieny, kojení, výživy, vyprazdňování, zajišťování plánu povinného očkování, preventivních prohlídek a dispenzární péče, prevence vzniku úrazů, domácího násilí, šikany a závislostí v dětském věku.

- 1.2 Absolvent/ka je schopen/schopna účastnit se porodů, provádět první ošetření novorozence, včetně případného zahájení resuscitace, sledovat termoneutrální prostředí a bezproblémovou adaptaci novorozence, edukovat matky v péči o novorozence.
- 1.3 Absolvent/ka je schopen/schopna zhodnotit aktuální zdravotní stav a biopsychosociální a spirituální potřeby dítěte ve všech věkových obdobích i v různých životních situacích, sledovat a vyhodnocovat psychomotorický vývoj dítěte ve zdravotnických i jiných dětských zařízeních, vytvářet stimulující prostředí pro zdravý vývoj dítěte, činit opatření k zamezení vzniku psychických deprivací, rozvíjet komunikační schopnosti dítěte, vyhledávat rizikové faktory ohrožující zdravý vývoj dítěte.
- 1.4 Absolvent/ka je schopen/schopna poskytnout a zajistit ošetrovatelskou péči o individuální potřeby dítěte všech věkových skupin. Tato péče směřuje k podpoře, posílení a udržení zdraví, k prevenci vzniku onemocnění a k prevenci komplikací. V případě nevyлéčitelně nemocných a umírajících dětí je nedílnou součástí péče projevení úcty, podpory (dítěti i rodičům), zmírnění bolesti a utrpení a doprovázení.
- 1.5 Absolvent/ka je schopen/schopna metodicky vést a organizovat výchovnou péči o děti všech věkových skupin, vypracovávat programy výchovné péče a výchovných aktivit, doporučovat úpravu prostředí, vhodné hračky a výchovné pomůcky. Je schopen/schopna komunikovat s dětmi i jejich rodinami, a to i s ohledem na další komunity žijící v České republice (dále jen „ČR“) a s ohledem na jejich kulturní zvyklosti.
- 1.6 Absolvent/ka je schopen/schopna edukovat dítě s ohledem na jeho věk, rodiče nebo jiného zákonného zástupce dítěte ve výchově a ošetrovatelské péči o dítě v jednotlivých vývojových obdobích, spolupracovat s ostatními institucemi v oblasti péče o dítě a rodinu, aktivně zvládat techniku rozhovoru s rodiči v náročné životní situaci.
- 1.7 Absolvent/ka je schopen/schopna samostatného rozhodování v oblasti ošetrovatelství, které se týká péče o zdraví, prevence vzniku onemocnění a úrazů, snižování negativního vlivu onemocnění na celkový stav dítěte všech věkových skupin, poskytování odborné první pomoci, ošetrovatelské péče o nemocné děti, o děti se zdravotním znevýhodněním a umírající. Tato rozhodnutí dokáže zdůvodnit, obhájit a nést za ně osobní odpovědnost.

2. Cíle týkající se rozvoje profese dětské sestry

- 2.1 Absolvent/ka je schopen/schopna na základě svých vědomostí, dovedností, sociální zralosti a přístupu k jednotlivcům, rodinám a komunitám přispívat k profesionalizaci oboru ošetrovatelství, zvyšování prestiže a postavení dětské sestry ve společnosti.
- 2.2 Absolvent/ka zná aktuální stav rozvoje ošetrovatelské praxe v ČR i v zahraničí a je

schopen/schopna kriticky posoudit jednotlivé etapy historického, současného i předpokládaného vývoje ošetrovatelství včetně kompetencí dětských sester při realizaci ošetrovatelské péče, výkonů a činností.

2.3 Absolvent/ka je schopen/schopna se v oblasti ošetrovatelství podílet na výzkumné činnosti, prezentovat její výsledky a aplikovat je do své práce.

3. Cíle týkající se získání znalostí právního řádu v oblasti poskytování zdravotních služeb a navazujících sociálních služeb

3.1 Absolvent/ka se orientuje v právním řádu ČR, který upravuje poskytování zdravotních a sociálních služeb a kompetence státní správy v oblasti organizace zdravotních a sociálních služeb.

3.2 Absolvent/ka chápe úlohu WHO ve světě a v Evropě. Respektuje právní předpisy a doporučení Evropské unie (EU) týkající se zdravotní a sociální politiky v členských zemích. Je seznámen/a s mezinárodními dokumenty týkajícími se práv dětí, např. Úmluvou o právech dítěte a doporučení o stavu naplňování práv dětí v ČR.

III. Profil absolventa studijního a vzdělávacího programu

Profesní kompetence dětských sester (jejich výstupní znalosti a dovednosti) jsou rozděleny na základní, specializované a vysoce specializované podle základních funkcí, které dětská sestra plní a vycházejí z platných právních předpisů ČR⁶.

Dětské sestry musí umět chránit, udržovat, navracet a podporovat zdraví dětí všech věkových skupin, jejich autonomii a soběstačnost v oblasti somatických a psychických životních funkcí, s přihlédnutím k psychologické, sociální, ekonomické, společensko-kulturní a duchovní odlišnosti způsobu jejich života, včetně uspokojování potřeb dětí s porušeným zdravím, zdravotně a sociálně znevýhodněných a nevyлéčitelně nemocných. Absolvent/ka je schopen/schopna zvolit vhodnou komunikaci s ohledem na věkové zvláštnosti dítěte.

Činnosti dětských sester, které odpovídají za ošetrovatelskou péči, zahrnují péči o děti všech věkových skupin, o které je pečováno ve zdravotnických nebo jiných dětských zařízeních nebo ve vlastním sociálním prostředí, při akutních a chronických poruchách zdraví a při somatických a psychických potížích.

Profese dětské sestry zahrnuje čtyři základní oblasti kompetencí⁷:

nezávislé – autonomní, závislé – kooperativní, kompetence dětské sestry v oblasti výzkumu a vývoje v ošetrovatelství a dále v oblasti managementu ošetrovatelské péče.

⁶ § 5a zákona č. 96/2004 Sb., zákon o nelékařských zdravotnických povoláních, ve znění pozdějších předpisů a § 4b vyhlášky č. 55/2011 Sb., o činnostech zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků, ve znění pozdějších předpisů.

⁷ podrobné vymezení jednotlivých činností je vymezeno ve vyhlášce č. 55/2011 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

1. Autonomní – nezávislé kompetence dětských sester

- 1.1 Uspokojování potřeb vzniklých v souvislosti s onemocněním dítěte. Dětská sestra bez indikace lékaře, v rozsahu své odborné způsobilosti, zajišťuje základní ošetrovatelskou péči v souladu s právními předpisy a standardy:
  - 1.1.1. Identifikuje a hodnotí potřeby dětí všech věkových skupin v oblasti tělesné, psychické, společensko-kulturní a duchovní, které jsou změněné nebo vzniklé v souvislosti s poruchou fyzického nebo duševního stavu jednotlivců nebo skupin.
  - 1.1.2. Určuje vhodná opatření a sestavuje plán ošetrovatelské péče a dalších opatření pro uspokojování potřeb, rozvoj, zachování nebo navrácení soběstačnosti, pro zmírňování bolesti a utrpení a zajištění klidného umírání a důstojné smrti dítěte.
  - 1.1.3. Vykonává ošetrovatelskou péči a další opatření nebo jejich vykonání zajišťuje prostřednictvím jiného člena týmu, případně jejich zajištění iniciuje. Provádí první ošetření novorozence včetně případného zahájení resuscitace, sledování termoneutrálního prostředí a bezproblémové adaptace novorozence. Zajišťuje preventivní a protiepidemiologická opatření včetně plánu povinného očkování.
  - 1.1.4. Vyhodnocuje výsledky a účinnost provedené ošetrovatelské péče a opatření a modifikuje další ošetrovatelskou péči.
- 1.2 Podpora zdraví a prevence vzniku onemocnění
  - 1.2.1. Sleduje dítě, jeho rodinu i komunitu a pečuje o ně holistickým přístupem, bere v úvahu prostředí, ve kterém žijí a jejich způsob života. Zjišťuje všechny dostupné zdroje (lidské a jiné), které jsou nutné pro zvládnutí rizik a péče a využívá je.
  - 1.2.2. Určuje opatření, která podporují zdraví nebo prevenci onemocnění, a která mohou realizovat samotné děti, jejich rodiny a skupiny blízké dětem, nebo s pomocí jiných osob.
  - 1.2.3. Vysvětluje dětem, jejich rodinám a skupinám, jak mohou sami své prostředí a životní styl ovlivnit, nebo jim doporučí, jak jej změnit.
  - 1.2.4. Podílí se na vyhodnocování výsledků provedených opatření nebo sama toto vyhodnocení provádí.
- 1.3 Zdravotní výchova a poskytování informací
  - 1.3.1. Zprostředkovává dětem, jejich rodinám, skupinám i ostatním pečovatelům potřebné informace v přiměřené formě v rozsahu své způsobilosti i rozumových schopností dětí a stará se o to, aby tyto informace byly srozumitelné, a aby mohla dosažené výsledky v informovanosti vyhodnotit.
  - 1.3.2. Metodicky vede a organizuje výchovnou péči o děti všech věkových skupin, vypracovává programy výchovné péče a doporučuje úpravu prostředí, vhodné hračky a výchovné pomůcky.
  - 1.3.3. Organizuje a účastní se kampaní na podporu zdraví a prevence onemocnění, úrazů, šikany, domácího násilí a rizikového chování v dětském věku a hodnotí výsledky těchto programů.
  - 1.3.4. Podílí se na vzdělávání členů ošetrovatelského týmu a jiných odborných pracovníků ve zdravotnictví.
  - 1.3.5. Podílí se na kvalifikačním a celoživotním vzdělávání zdravotnických pracovníků.
  - 1.3.6. Efektivně ovládá nové informační a komunikační technologie.
- 1.4 Podpora a provázení osob v krizových situacích
  - 1.4.1. Spolupracuje s ostatními institucemi v oblasti péče o dítě a rodinu, aktivně zvládá techniku

rozhovoru s rodiči (pečovateli) v náročné životní situaci.

- 1.4.2. Hodnotí domácí prostředí z hlediska zajištění zdravého vývoje dítěte a prevence vzniku onemocnění, úrazů, týrání, zanedbávání nebo zneužívání.

2. Kooperativní – závislé kompetence dětských sester

- 2.1 Respektuje role jednotlivých profesionálů při koordinaci a plnění odborných úkolů v multidisciplinárním týmu, zachovává a posiluje vzájemný partnerský vztah a podílí se na všech společných opatřeních v zájmu zdraví dítěte.
- 2.2 Provádí vyšetření a léčebná opatření, která indikuje lékař, s ohledem na vývojové zvláštnosti dětského věku⁷.
- 2.3 Zná a dodržuje hranice své odborné způsobilosti, a pokud je to nutné, žádá o spolupráci příslušné kompetentní odborníky.

3. Kompetence dětských sester ve výzkumu a vývoji v ošetrovatelství

- 3.1 Kriticky reviduje svou každodenní praxi a při realizaci svých činností využívá výsledky ošetrovatelského výzkumu a praxe založené na důkazech.
- 3.2 Získává nové vědomosti tím, že se podílí na výzkumné práci v oblasti ošetrovatelství a prezentuje její výsledky, přičemž využívá všech dostupných informačních zdrojů.
- 3.3 Podílí se systematicky a nepřetržitě na programech zajišťování kvality péče.
- 3.4 Usiluje o svůj odborný růst v rámci celoživotního vzdělávání.

4. Kompetence dětských sester v oblasti managementu ošetrovatelské péče

- 4.1 Dovede posoudit, analyzovat rizika pro zdraví spadající do oblasti ošetrovatelské péče a plánovat, provést a kontrolovat nezbytná opatření k zamezení působení těchto rizik.
- 4.2 Pracuje ve skupinách, kontroluje pracovní tým a kooperuje s jinými odborníky.
- 4.3 Při výkonu odborných ošetrovatelských činností sleduje jejich efektivitu a náklady.
- 4.4 Metodicky vede, motivuje, vzdělává, kontroluje a hodnotí podřízené pracovníky.
- 4.5 Účastní se rozhodovacích procesů v oblasti zdravotní politiky a řízení, které se týkají ošetrovatelství v pediatrii/péči o děti.

Všechny tyto kompetence musí být plněny v souladu s platnými právními předpisy, etickými principy a profesními standardy, které platí pro dětské sestry odpovídající za ošetrovatelskou péči v ČR.

IV. Podmínky odborného vzdělávání

1. Vstupní podmínky

Podmínky k přijetí do studijního nebo vzdělávacího programu, které je uchazeč/ka povinen/a splnit:

- 1.1 Ke studiu může být přijat/a uchazeč/ka, který/á úspěšně ukončil/a střední vzdělání s maturitní zkouškou opravňující ke vstupu na vysokou školu¹ nebo na vyšší odbornou školu² a splnil/a podmínky přijímacího řízení vysoké školy¹ nebo vyšší odborné školy².
- 1.2 Jeho/její zdravotní stav splňuje zdravotní kritéria stanovená pro studium/vzdělávání, které je

v souladu s platnými právními předpisy⁸.

1.3 Cizinci mohou studovat ve vzdělávacím/studijním programu po splnění požadavků, které na ně právní předpisy České republiky a mezinárodní smlouvy kladou.

2. Průběžné podmínky

Povinnosti, které musí student/ka splnit v průběhu studia/vzdělání, stanovuje:

- studijní program a studijní plán, které jsou v souladu se zkušebním a studijním řádem vysoké školy¹,
- vzdělávací program, učební plán a školní řád vyšší odborné školy².

3. Výstupní podmínky, ukončování studia/vzdělávání⁹

Způsob a podmínky kontroly studia/vzdělávání a ukončení studia/vzdělávání vymezují:

- studijní program, studijní plán, studijní a zkušební řád vysoké školy¹,
- vzdělávací program, učební plán a školní řád vyšší odborné školy².

3.1 Podmínkou uzavření studia je dosažení cílů studijního/vzdělávacího programu, získání předepsaného počtu kreditů v předepsané skladbě (tj. předměty povinné, povinně volitelné a volitelné) a splnění předepsaných studijních povinností do doby dané maximální možnou délkou studia.

3.2 Vysokoškolské vzdělávání se řádně ukončuje státní závěrečnou zkouškou, která se zpravidla skládá z:

- obhajoby bakalářské práce
- zkoušky z odborných předmětů:
  - ošetřovatelství (teorie ošetřovatelství, ošetřovatelský proces a potřeby dítěte, multikulturní ošetřovatelství, výzkum v ošetřovatelství)
  - ošetřovatelství v klinických oborech zaměřené na pediatrii
  - humanitní vědy (psychologie, pedagogika, etika v ošetřovatelství)

3.3 Vyšší odborné vzdělávání se ukončuje absolutoriem, které se skládá z:

- obhajoby absolventské práce
- zkoušky z cizího jazyka
- zkoušky z odborných předmětů:
  - ošetřovatelství (teorie ošetřovatelství, ošetřovatelský proces a potřeby dítěte, multikulturní ošetřovatelství, výzkum v ošetřovatelství)
  - ošetřovatelství v klinických oborech zaměřené na pediatrii
  - humanitní vědy (psychologie, pedagogika, etika v ošetřovatelství)

---

⁸ Vyhláška č. 79/2013 Sb., o pracovnělékařských službách a některých druzích posudkové péče, ve znění pozdějších předpisů; a nařízení vlády č. 211/2010 Sb., o soustavě oborů vzdělání v základním středním a vyšším odborném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů,

⁹ § 55 zákona č. 111/1998 Sb., zákon o vysokých školách, ve znění pozdějších předpisů,

a § 101, §102 a § 103 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon ve znění pozdějších předpisů

Povinné základní předměty – kategorie A
Znalosti z oborů a věd tvořících základ pro poskytování ošetrovatelské péče

Doporučený název předmětu:	Minimální počet hodin
Anatomie a fyziologie	60
Odborná latinská terminologie	16
Farmakologie	16
Patologie a patologická fyziologie	24
Mikrobiologie, imunologie, epidemiologie a hygiena	24
Základy biofyziky, biochemie a hematologie	24
Základy genetiky a prenatální diagnostiky	8
Klinická propedeutika	24
Zobrazovací metody, radiační ochrana	8
Ochrana a podpora veřejného zdraví	8
Výchova ke zdraví, zdravý životní styl	16
Výživa dítěte a dietetika	24
Léčebně rehabilitační péče	16

Povinné oborové předměty – kategorie A
Znalosti z ošetrovatelství a klinických oborů

Doporučený název předmětu:	Minimální počet hodin
1. Odborná první pomoc	24
2. Ošetrovatelství	
Ošetrovatelství	16
Ošetrovatelský proces a potřeby dítěte	40
Ošetrovatelské postupy	80
Výzkum v ošetrovatelství	16
Komunitní, primární ambulantní péče a domácí péče	24
Multikulturní ošetrovatelství	12
Etika v ošetrovatelství a filozofie	28
3. Ošetrovatelství v klinických oborech	
Ošetrovatelská péče v pediatrii	180
Ošetrovatelská péče v neonatologii	80
Ošetrovatelská péče o dítě v chirurgických oborech	130
Ošetrovatelská péče v dětské neurologii	30
Ošetrovatelská péče v dětské a dorostové psychiatrii	30
Ošetrovatelská péče v dětské a dorostové gynekologii a v porodnictví	30
Ošetrovatelská péče v dětské onkologii a hematoonkologii	30
Intenzivní ošetrovatelská péče o děti	24
Ošetrovatelská péče o děti v ORL	12

Ošetrovatelská péče o děti v oftalmologii	12
Ošetrovatelská péče o děti v dermatovenerologii	12
Ošetrovatelská péče o děti ve stomatologii	12
Ošetrovatelská péče o děti v infekčním lékařství	12
Ošetrovatelská péče v zařízeních poskytujících péči dětským pacientům	12
Paliativní péče u dětí a dorostu	20

Povinné základní předměty – kategorie A

Znalosti z dalších oborů souvisejících s poskytováním ošetrovatelské péče

Doporučený název předmětu:	Minimální počet hodin
Základy sociologie	8
Obecná a vývojová psychologie	30
Sociální psychologie	12
Psychologie ve zdravotnictví	30
Základy managementu v ošetrovatelství	36
Základy zdravotnického práva a legislativy	16
Informatika ve zdravotnictví	12
Komunikace v ošetrovatelství	30
Základy pedagogiky	12
Speciální pedagogika	8
Aktivizace dětí	30
Základy zdravotně sociální práce	20
Edukace v ošetrovatelství	24

Odborná ošetrovatelská praxe

Doporučená pracoviště pro odbornou praxi:	Minimální počet hodin
dětská oddělení	220
chirurgická oddělení a ambulance pečující o děti, vč. ortopedie a traumatologie	220
gynekologicko-porodnické oddělení	80
novorozenecké oddělení	100
jednotky intenzivní péče pro děti	80
ambulance praktického lékaře pro děti a dorost	80
dětská a dorostová psychiatrie	40
zařízení poskytující péči dětským pacientům	80
další lékařské obory (ORL, stomatologie, dermatovenerologie, oftalmologie, infekční, kardiologie, diabetologie, apod.)	80

Povinně volitelné předměty – kategorie B

Povinně volitelné předměty vhodně rozšiřují soubor povinných předmětů, rozšiřují znalosti a dovednosti studentů v oboru, mohou být rovněž vybrány tak, aby umožnily zaměření školy na vybraný klinický obor.

Lze je stanovit podle nabídky jednotlivých fakult a vyšších odborných škol – hodinovou dotaci se doporučuje přednostně využít pro ošetrovatelské disciplíny.

Volitelné předměty – kategorie C

Volitelné předměty vhodně doplňují nabídku povinných a povinně volitelných předmětů, doplňují znalosti a dovednosti studentů v oboru.

Lze je stanovit podle nabídky jednotlivých fakult a vyšších odborných škol – hodinovou dotaci se doporučuje přednostně využít pro ošetrovatelské disciplíny.

Odborná ošetrovatelská praxe:

1. ročník	2. ročník	3. ročník	Celkem
480 hodin	640 hodin	680 hodin	1800 hodin

Délka jedné hodiny odborné ošetrovatelské praxe v podmínkách poskytovatele zdravotních služeb je 60 min.

Předměty národního standardu oboru dětská sestra jsou v souladu s požadavky vyhlášky č. 39/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Doporučuje se, aby předměty byly sestaveny do tematicky uspořádaných celků (modulů). Jeden předmět může být součástí více modulů.

Povinné základní předměty – kategorie A

Znalosti z oborů a věd tvořících základ pro poskytování ošetrovatelské péče

Všechny níže uvedené anotace předmětů jsou závazné pro vytvoření studijního nebo učebního plánu. Cíle, obsahová zaměření a seznam literatury zpracuje a předkládá samostatně vysoká škola¹ nebo vyšší odborná škola² v rámci akreditačního řízení.

Název studijního předmětu:

ANATOMIE A FYZIOLOGIE

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický a obsahuje základní poznatky z anatomie a fyziologie člověka s důrazem na odlišnosti u dětí. Seznamuje studenty se stavbou lidského těla a jeho jednotlivými funkcemi, které jsou řízeny imunitním, endokrinním a nervovým systémem.

Název studijního předmětu:

ODBORNÁ LATINSKÁ TERMINOLOGIE

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoretický. Seznamuje studenty s latinskou gramatikou a terminologií. Studenti získají základy latinského jazyka potřebné pro studium odborných předmětů a pro budoucí povolání. Základní znalost latinské terminologie výrazně napomáhá pochopení odborného zdravotnického jazykového projevu.

Název studijního předmětu:

FARMAKOLOGIE

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoretický. Podává základní informace z farmakokinetiky a farmakodynamiky, vymezuje pojem léčivo, jeho formy a dávkování, způsoby podání, interakce. Seznamuje studenty s jednotlivými lékovými skupinami, jejich indikací a kontraindikací, hlavními, vedlejšími a toxickými účinky na dětský organizmus.

Název studijního předmětu:

PATOLOGIE A PATOLOGICKÁ FYZIOLOGIE

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický. Zprostředkuje studentům obecné poznatky o patologických procesech probíhajících v jednotlivých tkáních, orgánech, orgánových systémech a organismu. Zahrnuje oblast patologické anatomie a patologické fyziologie. Student/ka získá základní znalosti o chorobných stavech a naučí se chápat nemoc ve vztahu k lidskému organismu.

Název studijního předmětu:

MIKROBIOLOGIE, IMUNOLOGIE, EPIDEMIOLOGIE A HYGIENA

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický celek, který studentům poskytne základní strukturu poznatků z mikrobiologie, imunologie, epidemiologie a hygieny. Studenti se seznámí s nejdůležitějšími obecnými vlastnostmi mikroorganismů, buněčných prvků imunitního systému, primární a sekundární imunodeficienci, specifických a nespecifických mechanismů imunity včetně selhání obranných mechanismů, poruchami imunity vyvolanými léky a chemickými látkami z prostředí, s imunomodulací a vakcínací. Dále studenti získají informace o zásadách bezpečnosti práce na rizikových pracovištích, prevence nozokomiálních nákaz a získají podrobné znalosti o zásadách správného odběru a odesílání biologického materiálu. Seznámí se s nejdůležitějšími laboratorními mikrobiologickými vyšetřovacími metodami, s léčbou a protiepidemickými opatřeními, orientačně i splatnými právními předpisy v této oblasti.

Název studijního předmětu:

ZÁKLADY BIOFYZIKY, BIOCHEMIE A HEMATOLOGIE

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický. Seznamuje studenty se základy biofyziky, biochemie a hematologie, využívaných v diagnostice. Studenti získají základní informace o fyzikálních odlišnostech jednotlivých vyšetřovacích metod a jejich biologických účincích. Důležitou součástí předmětu jsou rovněž informace o metodách a technikách odběru biologického materiálu k biochemickému a hematologickému vyšetření, jeho označování, uchovávání a odesílání ke zpracování do laboratoří. Předmět rovněž seznamuje studenty s laboratorními metodami užívanými v transfuzním lékařství, s výrobou transfuzních přípravků a krevních derivátů a s indikacemi pro jejich aplikaci, s potransfuzními komplikacemi.

Název studijního předmětu:

ZÁKLADY GENETIKY A PRENATÁLNÍ DIAGNOSTIKY

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoretický. Zabývá se lidským genomem a jeho poruchami s ohledem na jejich lékařské důsledky. Studenti se seznámí se základními principy genetiky, dědičností na úrovni molekul, buněk a organizmů. Součástí předmětu jsou základní soubory genetických vad, metody genetického screeningu a hodnocení rizik v rámci genetického poradenství.

Název studijního předmětu:

KLINICKÁ PROPEDEUTIKA

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický. Zahrnuje ucelené informace o příznacích a symptomatologii systémových onemocnění a moderních diagnostických a vyšetřovacích metodách v pediatrii. Studenti se seznámí s technikou fyzikálního vyšetřování a s hodnocením celkového zdravotního stavu dítěte, rozpoznají příznaky signalizující odchylky od zdravého vývoje a příznaky onemocnění.

Název studijního předmětu:

ZOBRAZOVACÍ METODY, RADIAČNÍ OCHRANA

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický. Seznamuje studenty s odbornou činností a náplní oborů radiodiagnostika, radiologie, radioterapie a nukleární medicína včetně ošetrovatelské péče, mezioborové spolupráce a radiační ochrany.

Název studijního předmětu:

OCHRANA A PODPORA VEŘEJNÉHO ZDRAVÍ

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoretický. Vychází z cílů národního programu zdraví. Poskytuje stěžejní informace o hygieně a epidemiologii při ochraně a podpoře veřejného zdraví, o předcházení vzniku, šíření a omezení výskytu infekčních onemocnění, hospital acquired infections (HAI), o hromadně se vyskytujících onemocněních, nemocech podmíněných nevhodným životním prostředím a životním stylem, a jiných významných poruchách zdraví.

Název studijního předmětu:

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ, ZDRAVÝ ŽIVOTNÍ STYL

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický. Je součástí komplexu předmětů, které profilují absolventa k práci v primární, sekundární a terciární sféře péče o zdraví. Umožňuje studentům získat profesní znalosti z podpory a udržení zdraví při dodržování zdravého životního stylu v jednotlivých obdobích lidského života. Seznamuje s problematikou úrazů v dětském věku, týrání, zanedbávání a zneužívání dětí všech věkových skupin, s problematikou šikany a závislostí, s jejími riziky, prevencí, léčbou a následnou péčí. Studenti získají znalosti pro efektivní edukaci a poskytování informací při zjištěných rizicích a při přímém ohrožení zdraví jednotlivců, rodin a komunit.

Název studijního předmět:

VÝŽIVA DÍTĚTE A DIETETIKA

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoretický. Poskytuje ucelené informace o přirozené a umělé výživě a jejím významu pro celkový zdravotní stav dítěte. Seznamuje studenty se zásadami dietních opatření dle věku dítěte a vlivu malnutrice na průběh orgánových onemocnění. Dále pak se zásadami přípravy enterální a parenterální výživy pro dítě i alternativními technikami jejího podávání. Upozorňuje na rizika vegetariánské nebo veganské stravy v dětském věku a vyzdvihuje

kojení jako základ výživy novorozenců a kojenců. Součástí je i posuzování výživového stavu dětského pacienta a energeticko-nutriční bilance.

Název studijního předmětu:

LÉČEBNĚ REHABILITAČNÍ PÉČE

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický a je základem pro výuku rehabilitačního ošetrovatelství. Jde o soubor včasných diagnostických a terapeutických opatření směřujících k optimální fyzické funkci organismu.

Povinné oborové předměty – kategorie A Znalosti z ošetrovatelství a klinických oborů

1. ODBORNÁ PRVNÍ POMOC

Název studijního předmětu:

ODBORNÁ PRVNÍ POMOC

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický. Student/ka si osvojí základní znalosti první pomoci při různých zdravotních ohrožujících a poškozujících stavech. Součástí předmětu jsou i poznatky z medicíny katastrof, neodkladné péče a krizového managementu (aktivace složek Integrovaného záchranného systému).

2. OŠETŘOVATELSTVÍ

Název studijního předmětu:

OŠETŘOVATELSTVÍ

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoretický. Systémově vymezuje ošetrovatelství jako vědní disciplínu s vlastní filozofií, hodnotovým systémem, předmětem zkoumání, standardní terminologií, klasifikačními systémy a metodologií. Seznamuje s historickým vývojem ošetrovatelství v ČR i ve světě, s multikulturní dimenzí ošetrovatelské péče o individuální potřeby dítěte, rodiny a komunity, s hlavními úkoly a funkcemi ošetrovatelství ve společnosti a se současnými trendy progresivního vývoje, jež souvisí se zvyšováním efektivity zdravotní péče a se zajišťováním kvality péče o zdraví populace.

Název studijního předmětu:

OŠETŘOVATELSKÝ PROCES A POTŘEBY DÍTĚTE

Anotace předmětu: Předmět je nezbytnou součástí teorie ošetrovatelství, která umožňuje studentům pochopit hlavní úkol profesionální ošetrovatelské praxe, kterým je vyhledávání a uspokojování potřeb dětského pacienta, rodiny nebo komunity. Seznamuje studenty s charakteristikami potřeb u dětí v různých fázích jejich vývoje ve vztahu ke zdraví, nemoci nebo k zdravotnímu postižení. Zaměřuje se na osvojení myšlenkových postupů v jednotlivých fázích ošetrovatelského procesu jako metody řešení pacientových problémů. Poskytuje přehled o způsobech a formách dokumentování ošetrovatelské péče.

Název studijního předmětu:

OŠETŘOVATELSKÉ POSTUPY

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický celek. Obsah tvoří jádro

profesionálních dovedností dětských sester a patří ke komplexu základních odborných předmětů. Na základě teoretických znalostí učí ošetrovatelskou techniku výkonů a postupy ošetrovatelské péče. Důraz je kladen na dodržování klinických doporučených postupů ve shodě s nejnovějšími vědeckými poznatky a rozvojem technologií. Jednotlivé ošetrovatelské postupy a techniky jsou vyučovány ve shodě s holistickým přístupem k dítěti, akceptováním jeho práv a dodržováním pravidel ochrany a bezpečnosti při práci.

Název studijního předmětu:

VÝZKUM V OŠETŘOVATELSTVÍ

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický, který předpokládá aplikaci znalostí získaných v ostatních ošetrovatelských a humanitních předmětech a také určitou úroveň kreativity. Naučí studenty základům kritického vědeckého myšlení, pochopení potřeby a významu vědeckého přístupu v ošetrovatelské praxi založené na důkazech (Evidence Based Practice a Evidence Based Nursing, dále jen EBP a EBN). Naučí je základním krokům výzkumného procesu, výběru vhodných metod a technik výzkumu, zpracování a vyhodnocování výsledků a možnostem jejich využití v profesní praxi i v prezentaci.

Název studijního předmětu:

KOMUNITNÍ, PRIMÁRNÍ AMBULANTNÍ PÉČE A DOMÁCÍ PÉČE

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický celek. Informuje o zdravotních službách a institucích v komunitní a domácí péči, vysvětlí primární zdravotní péči v ambulanci praktického lékaře pro děti a dorost. Zaměřuje se na zdraví dětí, rodin a skupin v komunitě. Studentům je objasněn význam pojmu „komunita“, její hlavní sociální funkce v uspokojování potřeb a její hierarchii: jedinec-rodina-obec-město-kraj-stát-národ-svět. Uvědomí si nutnost zdravého společenského a přírodního prostředí pro život dětí a jejich rodin. Naučí se ošetrování dětských pacientů ve vlastním sociálním prostředí.

Název studijního předmětu:

MULTIKULTURNÍ OŠETŘOVATELSTVÍ

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoretický, který učí studenty/ky kvalitně ošetrovat nemocné jiných kultur a etnik, tzn. nemocné s odlišnými socio- kulturními potřebami a prioritami. Rovněž ji připravuje na větší diverzifikaci pacientů (různorodost kulturní, národnostní, etnickou, apod.). Tato připravenost se týká nejenom ošetrovatelství, ale také oblasti legislativní, politické a vzdělávací. Cílem je poskytnout vhodnou a účinnou podporu a pomoc ve zdraví a nemoci při respektování specifik každého cizince.

Název studijního předmětu:

ETIKA V OŠETŘOVATELSTVÍ A FILOZOFIE

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoretický základ pro vytvoření hodnotového systému v ošetrovatelství. Zaměřuje se na etické otázky vykonávání ošetrovatelské profese dětské sestry, seznamuje s integrací etických principů do Etického kodexu nelékařského zdravotnického pracovníka, seznamuje s Chartou práv hospitalizovaného dítěte, dotýká se etických dilemat v jednání a chování zdravotnických profesionálů vůči pacientům. Rozvíjí morální a mravní vlastnosti, pomáhá utvářet správné postoje studenta k sobě, druhým lidem, ke společnosti, najít a formulovat vlastní etická východiska a schopnost obhájit je. Uvádí do problematiky filozofie a jejího vztahu k vědě, vědění, hodnocení a jednání. Objasňuje základní pojmy vztahující se k holistickému pojetí člověka, rodiny a společnosti.

3. KLINICKÉ OŠETŘOVATELSTVÍ

Název studijního předmětu:

OŠETŘOVATELSKÁ PÉČE V PEDIATRII

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický celek, který tvoří základ pro poskytování kvalitní ošetrovatelské péče v pediatrii. Umožňuje studentům komplexní pohled na růst a vývoj zdravého i nemocného dítěte s ohledem na poskytovanou léčebnou a preventivní péči. Student/ka bude schopen/schopna identifikovat specifika individuálních potřeb dítěte v souvislosti s patologickými stavy, vývojovými anomáliemi a onemocněním dětského věku. Bude znát standardní diagnostické procedury a testy u jednotlivých klinických stavů. Bude schopen/schopna rozpoznat základní patologie od počátku dětského věku tak, aby byl schopen plánovat a realizovat efektivní ošetrovatelskou péči.

Název studijního předmětu:

OŠETŘOVATELSKÁ PÉČE V NEONATOLOGII

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický celek, který poskytuje základy z neonatologie k získání komplexního pohledu na růst a vývoj zdravého i nemocného novorozence, včetně problematiky léčebné a preventivní péče. Student/ka bude schopen/schopna realizovat první ošetření novorozence a následnou péči na odděleních pro novorozence. Student/ka bude schopen/a identifikovat základní a běžně se vyskytující patologické stavy v neonatologii, pochopí principy základní péče o novorozence a základní interpretaci některých laboratorních a zobrazovacích vyšetření v neonatologii. To mu/jí umožní efektivně realizovat ošetrovatelskou péči a specifickou péči ve vztahu k novorozenci a jeho rodičům.

Název studijního předmětu:

OŠETŘOVATELSKÁ PÉČE O DÍTĚ V CHIRURGICKÝCH OBORECH

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický celek, který studenta/studentku seznámí s problematikou pediatrické ošetrovatelské péče v oborech dětská chirurgie, dětská ortopedie a traumatologie, dětská kardiochirurgie, dětská urologie, dětská neurochirurgie, dětská otorinolaryngologie, dětská stomatologie, atd. Student/ka bude schopen/schopna identifikovat a efektivně řešit specifika individuálních potřeb dítěte v souvislosti s chirurgickým onemocněním a chirurgickou léčbou.

Název studijního předmětu:

OŠETŘOVATELSKÁ PÉČE V DĚTSKÉ NEUROLOGII

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický celek, který se na úvod soustředí na etiopatogenezi, diagnostiku a terapii onemocnění centrálního nervového systému, periferního nervového systému, kostí, kryjících nervový systém, svalů žláz s vnitřní sekrecí, mající vztah k nervovému systému. Student/ka se seznámí s klinickými stavy z hlediska ošetrovatelské péče a potřeb dětí všech věkových skupin změněných v souvislosti s onemocněními, které postihují nervový systém, a které výrazně ovlivňují kvalitu života.

Název studijního předmětu:

OŠETŘOVATELSKÁ PÉČE V DĚTSKÉ PSYCHIATRII

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický celek, který seznamuje studenty s příčinami duševních poruch, včetně specifických otázek dětské psychiatrie (syndrom CAN, Münchhausenův syndrom by proxy, suicidiální chování, apod.), s jejich diagnostikou, léčbou, prevencí a ošetrovatelskou péčí. Informuje o multidisciplinárním přístupu k péči o duševní zdraví dětí a k péči o nezletilé, ohrožené závislostmi na psychoaktivních látkách. Dále pak o odlišnosti

individuální péče jednotlivých poskytovatelů zdravotních služeb (ambulantní péče, jednodenní péče, lůžková péče a péče poskytovaná ve vlastním sociálním prostředí pacienta).

Název studijního předmětu:

OŠETŘOVATELSKÁ PÉČE V DĚTSKÉ GYNEKOLOGII A V PORODNICTVÍ

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický celek, jehož cílem je získat vědomosti z fyziologie a patologie ženských pohlavních orgánů, z prevence diagnostiky a terapie gynekologických onemocnění a z náhlých příhod v gynekologii. Cílem porodnictví je osvojit si základní poznatky z fyziologie a patologie těhotenství, porodu a šestinedělí. Předmět studenty rovněž seznámí s preventivními prohlídkami dívek od narození do 19 let věku, s léčbou onemocnění a poranění rodidel, poruch menstruačního cyklu, genetických anomálií, vrozených vývojových vad a s poradenstvím v oblasti reprodukčního zdraví.

Název studijního předmětu:

OŠETŘOVATELSKÁ PÉČE V DĚTSKÉ ONKOLOGII A HEMATOONKOLOGII

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický celek. Informuje studenty o zcela odlišném biologickém chování nádorů v dětském věku a o specifikách dětských nádorových onemocnění. Rovněž o základní léčbě v dětské onkologii, kterou je chemoterapie se všemi svými nežádoucími účinky. Klade důraz na kvalitní podpůrnou péči, včetně adekvátní nutriční podpory. Poskytuje informace o potřebách dětských pacientů a jejich rodin, změněných v souvislosti s onkologickým onemocněním a směřuje k efektivním ošetrovatelským intervencím.

Název studijního předmětu:

INTENZIVNÍ OŠETŘOVATELSKÁ PÉČE O DĚTI

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický celek. Cílem je seznámit studenty s nejčastějšími stavy, vedoucími k hospitalizaci dítěte na ARO, IMP a JIP a s realizací ošetrovatelského procesu v intenzivní péči. Student/ka bude znát způsoby komunikace s kriticky nemocným dítětem a jeho rodiči, s dlouhodobě nemocným, chronicky nemocným a umírajícím dítětem a adolescentem. Bude mít základní vědomosti z akutní medicíny, resuscitační a intenzivní péče o děti všech věkových skupin, u kterých dochází k selhání základních životních funkcí nebo bezprostředně selhání hrozí, v souladu s nejnovějšími zásadami a odbornými poznatky.

Název studijního předmětu:

OŠETŘOVATELSKÁ PÉČE O DĚTI V ORL

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický celek a zaměřuje se na specifika poruch, vad a onemocnění v oblasti uší, nosu a krku u dětí všech věkových skupin. Seznamuje studenty se zvláštnostmi posouzení potřeb dětí s touto skupinou problémů tak, aby byli schopni poskytovat kvalitní ošetrovatelskou péči v multidisciplinárním týmu.

Název studijního předmětu:

OŠETŘOVATELSKÁ PÉČE O DĚTI V OFTALMOLOGII

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický celek a zaměřuje se na specifika poruch, vad a onemocnění v očním lékařství u dětí všech věkových skupin. Seznamuje studenty se zvláštnostmi posouzení potřeb dětí s touto skupinou problémů tak, aby byli schopni poskytovat kvalitní ošetrovatelskou péči v multidisciplinárním týmu. Klade důraz zejména na preventivní ošetrovatelské aktivity zaměřené na ochranu zraku.

Název studijního předmětu:

OŠETŘOVATELSKÁ PÉČE O DĚTI V DERMATOVENEROLOGII

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický celek a zaměřuje se na specifika onemocnění týkajících se kůže a pohlavně přenosných chorob u dětí všech věkových skupin. Seznamuje studenty se zvláštnostmi posouzení potřeb dětí s touto skupinou problémů tak, aby byli schopni poskytovat kvalitní ošetrovatelskou péči v multidisciplinárním týmu.

Název studijního předmětu:

OŠETŘOVATELSKÁ PÉČE O DĚTI V STOMATOLOGII

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický celek a zaměřuje se na specifika onemocnění týkajících se dutiny ústní u dětí všech věkových skupin. Soustředuje pozornost především na edukaci v preventivní péči v ambulancích zdravotnických zařízení. Seznamuje studenty se zvláštnostmi posouzení potřeb dětí s touto skupinou problémů tak, aby byli schopni poskytovat kvalitní ošetrovatelskou péči v úzké spolupráci s rodiči dítěte.

Název studijního předmětu:

OŠETŘOVATELSKÁ PÉČE O DĚTI V INFEKČNÍM LÉKAŘSTVÍ

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický celek a zaměřuje se na děti všech věkových skupin, které jeví klinické či laboratorní známky infekčního onemocnění. Soustředuje pozornost na včasnou identifikaci infekčního onemocnění, zásady bariérové ošetrovací techniky a povinnou izolaci u vybraných onemocnění. Seznamuje studenty se zvláštnostmi posouzení potřeb dětí s infekčním onemocněním tak, aby byli schopni poskytovat kvalitní ošetrovatelskou péči v úzké spolupráci s rodiči dítěte.

Název studijního předmětu:

OŠETŘOVATELSKÁ PÉČE V ZAŘÍZENÍCH POSKYTUJÍCÍCH PÉČI DĚTSKÝM PACIENTŮM

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický celek. Seznamuje studenty se specifiky péče v zařízeních poskytujících lůžkovou péči v rámci rehabilitační péče nebo lázeňské léčebně rehabilitační péče poskytované dětem, kde jsou doléčovány chronicky nemocné nebo oslabené děti, v denních a týdenních stacionářích v zařízeních sociálních služeb, které se soustředují na komplexní a diferencovanou péči a v dětských skupinách poskytujících výchovnou péči.

Název studijního předmětu:

PALIATIVNÍ PÉČE U DĚTÍ A DOROSTU

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický celek. Seznamuje studenty s novými službami a typy zařízení, která spadají do oblasti následné péče, vede je k pochopení paliativní péče. Rovněž je seznámí s péčí o dítě, které trpí nevléčitelnou chorobou v pokročilém nebo terminálním stadiu, jejímž cílem je zmírnit bolest a další tělesná a duševní strádání, zachovat pacientovu důstojnost a poskytnout podporu a pomoc jeho blízkým/pečujícím osobám.

Povinné základní předměty – kategorie A
Znalosti z dalších oborů souvisejících s poskytováním ošetrovatelské péče

Název studijního předmětu:

ZÁKLADY SOCIOLOGIE

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoretický. Objasňuje základní sociologické pojmy, teorie a výzkum. Vede ke komplexnímu a všestrannému nazírání na jevy a procesy ve společnosti ve vztahu k medicíně a ošetrovatelství. Studenti se seznámí se základními kategoriemi sociologie, se sociologickými perspektivami zdraví a nemoci a jejich analýzou, s metodami a technikami sociologického výzkumu a možnostmi jejich využití při studiu a v profesní praxi. Získají poznatky o sociálních vztazích v rodině a profesní skupině.

Název studijního předmětu:

OBECNÁ A VÝVOJOVÁ PSYCHOLOGIE

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický. Seznamuje studenty se základní psychologickou terminologií, s psychickými procesy a jejich charakteristikou, s psychologickými teoriemi osobnosti, s poznatky o citovém prožívání, kognitivních procesech a chování člověka. Podává základní informace o ontogenezi vývoje psychiky a vývoji psychosociálních potřeb jedince od narození až do smrti, které směřuje ke kvalitnějšímu pochopení chování nemocného dítěte, k pochopení jeho potřeb i problémů, které nemoc přináší jemu i jeho rodině. Řeší problematiku psychologie nemocných dětí všech věkových skupin.

Název studijního předmětu:

SOCIÁLNÍ PSYCHOLOGIE

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický. Seznámí studenty za pomoci vědeckých metod porozumět a zároveň vysvětlit, jak je myšlení, cítění a chování jedinců ovlivňováno skutečnou, představovanou či předpokládanou přítomností druhých. Seznamuje studenty s chováním, prožíváním a zkušenostmi jednotlivce ve společnosti. Předmětem je konkrétní osoba, žijící v konkrétních společenských podmínkách.

Název studijního předmětu:

PSYCHOLOGIE VE ZDRAVOTNICTVÍ

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický celek a navazuje na poznatky z obecné a sociální psychologie. Podrobně se zaměřuje na poznatky, které se vztahují k psychologii zdraví, klinické psychologii, k aplikaci psychologických poznatků ve zdravotnictví a psychologické péči o nemocného. Stresový management postihuje zvládání psychické zátěže a stresu u pomáhajících profesí, problematiku psychosociální pomoci, posttraumatickou stresovou reakci a psychologickou první pomoc při katastrofách a neštěstích. Cílem výuky je informovat o podstatných psychologických problémech souvisejících se změnou zdravotního stavu a připravit studenty na specifické chování a reakce dětí, jejich rodičů nebo pečujících osob v nemoci.

Název studijního předmětu:

ZÁKLADY MANAGEMENTU V OŠETŘOVATELSTVÍ

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický. Seznamuje studenty se základy moderního managementu v oblasti materiálních a personálních zdrojů, se základy řízení kvality poskytovaných zdravotních služeb a v zajištění bezpečí pacientů, bezpečnosti při práci

v systémech zdravotní a sociální péče, poskytuje informace o zdravotnicko-ekonomické problematice.

Název studijního předmětu:

ZÁKLADY ZDRAVOTNICKÉHO PRÁVA A LEGISLATIVY

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický. Poskytuje studentům základní informace o právním systému v České republice, základech práva občanského, pracovního, rodinného, trestního, apod. Dále seznamuje s platnými právními předpisy, které upravují systém poskytování zdravotních a sociálních služeb, právní odpovědnost při výkonu povolání, práva a povinnosti zdravotnických pracovníků, pacientů a orgánů státní správy. Využívá příkladů z praxe a judikátů.

Název studijního předmětu:

INFORMATIKA VE ZDRAVOTNICTVÍ

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako praktický a poskytuje úvod do používání různých softwarových souborů, klinických informačních systémů, zpracování textu, prezentace dat, statistické analýzy a vyhledávání odborných zdrojů v elektronických vědeckých databázích.

Název studijního předmětu:

KOMUNIKACE V OŠETŘOVATELSTVÍ

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický celek. Tvoří základ profesionálních znalostí a dovedností dětské sestry při navazování kontaktu a získávání důvěry dítěte i jeho doprovodu a pro další účinnou a kvalitní péči o jejich individuální potřeby. Naučí zásadám a dovednostem adekvátní komunikace nejen s dětmi, které mluví, ale i s těmi které nemluví, nebo jim to jejich zdravotní stav nedovoluje, nebo jsou cizími státními příslušníky. Naučí se lépe komunikovat i se spolupracovníky popř. s rodinnými příslušníky a dalšími osobami.

Název studijního předmětu:

ZÁKLADY PEDAGOGIKY

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický celek, který je zaměřen na získání základních znalostí pedagogiky jako vědy, která zkoumá podstatu, strukturu a zákonitosti výchovy a vzdělávání jako záměrné, cílevědomé a soustavné činnosti formující osobnost člověka v nejrůznějších sférách života společnosti. Studenti se seznámí se základy didaktiky a jejího využití při výchovném působení dětské sestry na děti všech věkových skupin, jejich rodinu a komunitu, i účastníky kvalifikačního a celoživotního vzdělávání.

Název studijního předmětu:

SPECIÁLNÍ PEDAGOGIKA

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický celek, který navazuje na předměty psychologie a pedagogika. Zabývá se zákonitostmi rozvoje, péče, výchovy a vzdělávání dětí s nějakým druhem postižení či znevýhodnění, jejich socializací, a to od jejich narození. Předmětem je zkoumání podstaty a zákonitostí výchovy a edukace jedinců se speciálními potřebami. Student/ka získá znalosti ke zmírnění nebo odstranění poruch sociálních vztahů ovlivněním vad, které jsou jejich příčinami, a současně získá dovednosti pro práci s dětmi se speciálními potřebami.

Název studijního předmětu:

AKTIVIZACE DĚTÍ Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický celek. Je součástí komplexu předmětů, které profilují absolventa pro výchovu zdravých i nemocných dětí

různých věkových skupin. Student/ka se seznámí s technikami výchovné práce a získá praktické dovednosti potřebné pro výchovnou práci se zdravými a nemocnými dětmi, včetně spolupráce s ostatními odborníky, členy rodiny i s ostatními zdravotníky. Bude umět vytvářet herní aktivity, organizovat výchovné programy, vhodnou formou seznámit dítě s onemocněním a pomoci mu se s ním vyrovnat.

Název studijního předmětu:

ZÁKLADY ZDRAVOTNĚ SOCIÁLNÍ PRÁCE

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoretický. Seznamuje studenty se zdravotní a sociální politikou WHO a její realizací na národní úrovni státu, se systémem zdravotních a sociálních služeb. Poskytuje základní informace o druzích a formách zdravotních a sociálních služeb a podmínkách jejich poskytování ve zdravotnických zařízeních, seznamuje s významnými zdravotnickými organizacemi a vybranými programy na podporu zdraví. Student bude znát teoretické koncepty a metody individuální sociální práce, sociální práce s rodinou, se skupinou a komunitou. Bude rozumět postavení etnických a menšinových skupin. Bude znát specifika zdravotně sociální péče o dětské pacienty a chápat postavení pracovníka ve zdravotní a sociální sféře v rámci multidisciplinárního týmu.

Název studijního předmětu:

EDUKACE V OŠETŘOVATELSTVÍ

Anotace předmětu: Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický celek, který úzce souvisí s předmětem pedagogika a je zaměřen na získání základních znalostí o edukačním působení dětské sestry na dítě všech věkových skupin, jeho rodinu a komunitu. Studenti si osvojí znalosti o podmínkách, procesech, formách a metodách edukace jako základních krocích edukačního procesu a jeho praktické aplikaci nejen u dětí, ale i u dalších členů rodiny a zdravotnického týmu.

ODBORNÁ OŠETŘOVATELSKÁ PRAXE

Anotace předmětu:

Odborná praxe je koncipována jako praktický předmět, probíhá podle plánu praktické výuky na vysoké škole¹ a na vyšší odborné škole² formou blokove výuky (přičemž jeden blok trvá vždy nejméně 1 týden). Umožňuje studentům aplikovat v podmínkách poskytovatele zdravotních služeb teoretické vědomosti a praktické dovednosti, které získali studiem teoreticko-praktických disciplín v odborných učebnách školy. Poskytuje prostor pro zdokonalování zručnosti, dovedností a návyků, učí studenty samostatnosti, odpovědnosti a práci v týmu. Uskutečňuje se formou přímé či nepřímé péče o pacienty, v souladu s platnou právní úpravou a podle plánu praxe v podmínkách poskytovatele zdravotních služeb pod vedením odborného pedagogického pracovníka, akademického pracovníka vysoké školy, školitele nebo mentora odborné praxe (školitele odborné praxe) u poskytovatele zdravotních služeb. Pedagogický pracovník vyučuje v takové oblasti odborné praxe, ve které je odborníkem se způsobilostí k výkonu zdravotnického povolání a zároveň v této oblasti odpovídá za dohled při praxi studentů. Výkony prováděné v rámci odborné praxe jsou zaznamenány do Záznamníku výkonů a jiných odborných aktivit dětské sestry – LOGBOOK (dále jen „Záznamník výkonů“), který připravuje vysoká škola¹ a vyšší odborná škola². Záznamník výkonů obsahuje

souhrnné informace o přípravě a průběhu praktické výuky a sleduje jednotlivé kompetence a ošetřovatelské intervence, kterých má student/ka dosáhnout v rámci studijního plánu.

Pracoviště poskytovatele zdravotních a sociálních služeb pro výuku odborné praxe musí splňovat požadavky stanovené příslušnými právními předpisy. Subjekt zajišťující výuku společně s poskytovatelem zdravotních a sociálních služeb mají praktickou výuku smluvně zajištěnou.

Týdnům praktické výuky předchází odpovídající výuka teoretických předmětů.

OBLASTI ODBORNÉ OŠETŘOVATELSKÉ PRAXE:

1. ročník: Praxe vychází z koncepčního modelu hlavních determinant zdraví WHO, je orientována na oblast podpory zdraví a prevence vzniku onemocnění a na nácvik a osvojení ošetřovatelských, diagnostických a terapeutických činností ve zdravotnickém zařízení poskytovatele zdravotních služeb, a to v rámci poskytování ambulantní a lůžkové péče. Studenti se seznámí se druhy zdravotní péče v rámci lůžkové i ambulantní péče a s jednotlivými formami ošetřovatelské péče. Naučí se zhodnotit prostředí, ve kterém pacienti žijí, rizika pro jejich zdraví, seznámí se s druhy onemocnění, která se v daném prostředí vyskytují, s potřebou preventivních opatření a naučí se využívat metody zdravotní výchovy individuální i skupinové. Naučí se základním ošetřovatelským dovednostem na jednotlivých dětských odděleních (interních i chirurgických) v rámci lůžkové péče. Dále se seznámí se strukturou poskytování lůžkové zdravotní péče a s odbornými odděleními. Naučí se zhodnotit prostředí, které odpovídá potřebám jedince, zdokonalí se v hodnocení individuálního zdravotního stavu a potřeb pacientů z hlediska ošetřovatelské péče.

2. ročník: Praxe je orientována na oblast lůžkové a ambulantní péče. Studenti se seznámí se strukturou poskytování lůžkové zdravotní péče a odbornými odděleními. Dále se seznámí pracovišti, kde je poskytována následná nebo paliativní péče. Praxí si prohloubí schopnost vyhodnotit prostředí, které odpovídá potřebám jedince, zdokonalí se v hodnocení individuálního zdravotního stavu a potřeb pacientů z hlediska ošetřovatelské péče.

3. ročník: Praxe je orientována na oblast poskytování ambulantní péče, lůžkové péče a péče poskytovaná ve vlastním sociálním prostředí pacienta. Studenti se naučí poskytovat péči pacientům v jejich vlastním sociálním prostředí, dále pak na speciálních ošetřovacích jednotkách (např. JIP/IMP/ARO) metodou ošetřovatelského procesu. Prohloubí si znalosti a praktické dovednosti při poskytování individuální ošetřovatelské péče.

Příloha č. 1

**Převodní tabulka pro dětské sestry
Předměty národního vzdělávacího standardu oboru Dětská sestra
a požadavky vyhlášky č. 39/2005 Sb.**

Požadavky vyhlášky č. 39/2005 Sb.	Obsah kvalifikačního standardu
§ 3, odst. 2	
Etika zdravotnického povolání v oboru	Etika v ošetrovatelství a filozofie
Administrativní činnosti ve zdravotnictví (vedení dokumentace týkající se oboru včetně elektronické podoby této dokumentace)	Ošetrovatelský proces a potřeby dítěte
Organizace a řízení zdravotních služeb	Základy managementu v ošetrovatelství
Základy ochrany a podpory veřejného zdraví včetně prevence nozokomiálních nákaz	Výchova ke zdraví, zdravý životní styl; Mikrobiologie, imunologie, epidemiologie a hygiena
Odborná první pomoc a zajišťování zdravotní péče v mimořádných krizových situacích	Odborná první pomoc; Intenzivní ošetrovatelská péče o děti
Právní souvislosti poskytování zdravotní péče v oboru	Základy zdravotnického práva a legislativy; Základy zdravotně sociální práce
Základy řízení kvality poskytovaných zdravotních služeb a zajištění bezpečí pacientů	Základy managementu v ošetrovatelství
Komunikace s pacientem a osobami jemu blízkými	Komunikace v ošetrovatelství
§ 4a, odst. 2	
Nejméně 3 roky studia	PS + KS - 3 roky obě formy studia
Nejméně 2 000 hodin praktického vyučování	PS+KS - 2 000 hodin
§ 4a, odst. 3, písm. a) bod 1.	
Odborná latinská terminologie	Odborná latinská terminologie
Anatomie	Anatomie a fyziologie
Fyziologie	Anatomie a fyziologie
Patologie a patologická fyziologie	Patologie a patologická fyziologie
Mikrobiologie a epidemiologie (bakteriologie, virologie, parazitologie)	Mikrobiologie, imunologie, epidemiologie a hygiena
Genetika a prenatální diagnostika	Základy genetiky a prenatální diagnostiky
Imunologie	Mikrobiologie, imunologie, epidemiologie a hygiena
Biofyzika a biochemie	Základy biofyziky, biochemie a hematologie
Hematologie a transfúzní lékařství	Základy biofyziky, biochemie a hematologie
Toxikologie	Farmakologie
Klinická propedeutika	Klinická propedeutika
Farmakologie a základní znalosti zdravotnických prostředků	Farmakologie; Ošetrovatelské postupy
Základy radiační ochrany	Zobrazovací metody, radiační ochrana
Ochrana a podpora veřejného zdraví včetně prevence nemocí	Výchova ke zdraví, zdravý životní styl; Ochrana veřejného zdraví; Mikrobiologie, imunologie, epidemiologie a hygiena

Včasná diagnóza nemocí a zdravotní výchova	Výchova ke zdraví, zdravý životní styl; Klinická propedeutika; Ochrana a podpora veřejného zdraví
Výchova ke zdraví a zdravý životní styl	Výchova ke zdraví, zdravý životní styl
Výživa dítěte a dietetika	Výživa dítěte a dietetika
Léčebně rehabilitační péče	Léčebně rehabilitační péče
§ 4a, odst. 3, písm. a) bod 2.	
Historie	Ošetrovatelství; Etika v ošetrovatelství a filozofie
Charakter a etika ošetrovatelství	Etika v ošetrovatelství a filozofie; Ošetrovatelství; Ošetrovatelský proces a potřeby dítěte
Obecné zásady péče o zdraví	Výchova ke zdraví, zdravý životní styl; Výživa dítěte a dietetika
Komunitní péče	Komunitní, primární ambulantní péče a domácí péče; Multikulturní ošetrovatelství; Ošetrovatelská péče v zařízeních poskytujících péči dětským pacientům
Ošetrovatelství ve vztahu k pediatrii a neonatologii	Ošetrovatelská péče v pediatrii, v neonatologii
Ošetrovatelství ve vztahu k dětské chirurgii, ortopedii a traumatologii pohybového ústrojí	Ošetrovatelská péče o dítě v chirurgických oborech
Ošetrovatelství ve vztahu k dětské neurologii	Ošetrovatelská péče v dětské neurologii
Ošetrovatelství ve vztahu k dětské a dorostové psychiatrii	Ošetrovatelská péče v dětské a dorostové psychiatrii
Ošetrovatelství ve vztahu ke gynekologii	Ošetrovatelská péče v dětské gynekologii; Základy genetiky a prenatální diagnostiky
Ošetrovatelství ve vztahu k onkologii a hematookologii	Ošetrovatelská péče v dětské onkologii a hematookologii
Ošetrovatelství ve vztahu k dětské ORL	Ošetrovatelské péče o děti v ORL
Ošetrovatelství ve vztahu k oftalmologii	Ošetrovatelská péče o děti v oftalmologii
Ošetrovatelství ve vztahu k dětské dermatovenerologii	Ošetrovatelská péče o děti v dermatovenerologii
Ošetrovatelství ve vztahu k infekčnímu lékařství	Ošetrovatelská péče o děti v infekčním lékařství
Ošetrovatelství ve vztahu k zubnímu lékařství	Ošetrovatelská péče o děti ve stomatologii
Ošetrovatelská péče v dětských domovech pro děti do 3 let věku	Ošetrovatelská péče v zařízeních poskytujících péči dětským pacientům
Ošetrovatelství ve vztahu k léčebně rehabilitační péči	Léčebně rehabilitační péče
Ošetrovatelství ve vztahu k dětské paliativní péči	Paliativní péče u dětí a dorostu
Ošetrovatelství ve vztahu k intenzivní péči	Odborná první pomoc; Intenzivní ošetrovatelská péče o děti

§ 4a, odst. 3, písm. a) bod 3.	
Základy filozofie a sociologie	Etika v ošetrovatelství a filozofie; Základy sociologie
Obecná a vývojová psychologie	Obecná a vývojová psychologie
Zdravotnická a sociální psychologie	Sociální psychologie; Psychologie ve zdravotnictví
Základy pedagogiky, výchovné péče a edukace	Základy pedagogiky; Speciální pedagogika; Edukace v ošetrovatelství; Aktivizace dětí
Sociálně – právní ochrana dítěte	Základy zdravotně sociální práce
Ekonomie	Základy zdravotnického práva a legislativy; Základy managementu v ošetrovatelství
Informatika, statistika a metodologie vědeckého výzkumu a praxe založená na důkazech	Informatika ve zdravotnictví; Výzkum v ošetrovatelství
§ 4a, odst. 3, písm. b)	
Praktické vyučování poskytující dovednosti v ošetrovatelství ve vztahu k pediatrii a dalším lékařským oborům	Odborná ošetrovatelská praxe na dětských interních a chirurgických odděleních; Odborná ošetrovatelská praxe v zařízeních poskytujících péči dětským pacientům
Praktické vyučování poskytující dovednosti v ošetrovatelství ve vztahu k péči o matku a novorozence	Odborná ošetrovatelská praxe v zařízeních poskytujících péči dětským pacientům , ambulancích praktického lékaře pro děti a dorost; na gynekologicko-porodnických odděleních, včetně oddělení pro novorozence
Praktické vyučování poskytující dovednosti v ošetrovatelství ve vztahu k dětské chirurgii, ortopedii a traumatologii pohybového ústrojí	Odborná ošetrovatelská praxe na dětských chirurgických odděleních a traumatologii
Praktické vyučování poskytující dovednosti v ošetrovatelství ve vztahu k dětské a dorostové psychiatrii	Odborná ošetrovatelská praxe na oddělení dětské a dorostové psychiatrie
Praktické vyučování poskytující dovednosti v ošetrovatelství ve vztahu k dětské gynekologii	Odborná ošetrovatelská praxe na gynekologicko-porodnických odděleních, včetně oddělení pro novorozence
Praktické vyučování poskytující dovednosti v ošetrovatelství ve vztahu k intenzivní péči o dítě	Odborná ošetrovatelská praxe na jednotkách intenzivní péče pro děti
Praktické vyučování poskytující dovednosti v ošetrovatelství ve vztahu k dětské paliativní péči	Odborná ošetrovatelská praxe na dětských odděleních
Praktické vyučování poskytující dovednosti v ošetrovatelství ve vztahu ke komunitní péči	Odborná ošetrovatelská praxe v zařízeních poskytujících péči dětským pacientům , ambulancích praktického lékaře pro děti a dorost
Praktické vyučování poskytující dovednosti v ošetrovatelství ve vztahu k zubnímu lékařství	Odborná ošetrovatelská praxe na stomatologii
Dovednosti umožňující se podílet se na výchovné péči o děti všech věkových skupin	Odborná ošetrovatelská praxe na dalších odděleních poskytujících péči dětským

	pacientům
Dovednosti a znalosti umožňující podílet se na praktickém výcviku zdravotnických pracovníků a zkušenosti z práce s příslušníky jiných profesí ve zdravotnictví	Odborná ošetrovatelská praxe na dalších odděleních poskytujících péči dětským pacientům; Individuální praxe

Příloha č. 2

Doporučená struktura Záznamníku výkonů a jiných odborných aktivit dětské sestry - LOGBOOK**MINIMÁLNÍ RÁMEC****Záznam výkonů a jiných odborných aktivit dětské sestry**

Záznamník výkonů a jiných odborných aktivit dětské sestry je dokladem studenta/ky ošetřovatelství o absolvovaných výkonech během praktické výuky, které budou součástí kompetencí dětských sester. Plní účel kontroly i zpětné vazby o absolvovaných výkonech a aktivitách studentovi/ce a školiteli.

Titulní strana: Název vzdělávací instituce/vysoké školy

Obsah:

1. Údaje o studentovi/studentce: jméno a příjmení (popř. titul), datum narození, typ, forma, období studia (akademické roky)
2. Příprava studenta/ky na praktickou výuku
3. Osobní cíle studenta/ky
4. Kritéria hodnocení studenta/ky
5. Kompetence sester mentorek/školitelek
6. Kompetence studentů/studentek
7. Práva a povinnosti studentů/studentek
8. Přehled pracovišť
9. Obecné cíle praktické výuky
10. Specifické cíle praktické výuky pro jednotlivá zařízení
11. Seznam praktických výkonů
12. Hodnocení studenta/ky
13. Další činnosti v rámci praktické výuky – exkurze, stáže

Záznamy vedené v Záznamníku výkonů a jiných odborných aktivit /Logbook/.

Student/ka si údaje o provedených intervencích zapisuje do Záznamníku výkonů /Logbooku/ sám/sama a pedagogický pracovník VOŠ, akademický pracovník VŠ nebo mentorka/školitelka, popř. všeobecná sestra tuto skutečnost stvrzuje čitelným podpisem.

Rozsah Záznamníku výkonů a jiných odborných aktivit /Logbook/.

Dle potřeb vyšší odborné nebo vysoké školy může být rozsah rozšířen při zachování jeho minimálního rámce.

INFORMACE TÝKAJÍCÍ SE VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU SPECIALIZAČNÍHO OBORU VŠEOBECNÉ PRAKTICKÉ LÉKAŘSTVÍ – VLASTNÍ SPECIALIZOVANÝ VÝCVIK

V souvislosti s nabytím účinnosti novely zákona č. 95/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 95/2004 Sb.“), dle které se změnilo specializační vzdělávání, je nutné vydat podle ustanovení § 13 zákona č. 95/2004 Sb. nové vzdělávací programy pro specializační vzdělávání lékařů, zubních lékařů a farmaceutů. Níže uvedený vzdělávací program specializačního oboru všeobecné praktické lékařství – vlastní specializovaný výcvik je určen pro lékaře zařazené do specializačního oboru všeobecné praktické lékařství po 1.7.2017.

MZČR

Vzdělávací program specializačního oboru VŠEOBECNÉ PRAKTICKÉ
LÉKAŘSTVÍ – specializovaný výcvik

Vzdělávací program specializačního oboru VŠEOBECNÉ PRAKTICKÉ LÉKAŘSTVÍ – vlastní specializovaný výcvik

1	Cíl specializačního vzdělávání	67
2	Minimální požadavky na specializační vzdělávání	68
a)	Základní kmen všeobecné praktické lékařství – v délce minimálně 30 měsíců ...	68
b)	Základní interní kmen – v délce minimálně 30 měsíců	68
2.1	Vlastní specializovaný výcvik – v délce minimálně 6 měsíců	69
2.2	Vlastní specializovaný výcvik – v délce minimálně 12 měsíců	69
2.3	Vlastní specializovaný výcvik – v délce minimálně 17 měsíců	70
2.4	Vlastní specializovaný výcvik zkrácený – v délce minimálně 12 měsíců	70
2.5	Vlastní specializovaný výcvik zkrácený – v délce minimálně 14 měsíců	71
2.6	Vlastní specializovaný výcvik zkrácený – v délce minimálně 16 měsíců	71
2.7	Teoretická část vzdělávacího programu	72
3	Rozsah požadovaných teoretických znalostí a praktických dovedností ověřených na konci vlastního specializovaného výcviku	73
3.1	Absolvent kmene všeobecné praktické lékařství	73
3.2	Absolvent interního kmene a rekvalifikace	74
4	Všeobecné požadavky	74
5	Hodnocení specializačního vzdělávání	75
6	Charakteristika činností, pro které absolvent specializačního vzdělávání získal způsobilost	76
7	Charakteristika akreditovaného zařízení	76
8	Programy povinných vzdělávacích aktivit a personální zabezpečení a technické a věcné vybavení pro jejich realizaci - charakteristika	78

1 Cíl specializačního vzdělávání

Cílem specializační přípravy je vychovat vzdělaného, samostatně pracujícího všeobecného praktického lékaře, schopného postavit se ke každému pacientem předloženému problému, a to nejen v oblasti prevence, diagnostiky a terapie, ale také v problematice psychosociální a kontinuální péče, která je specifickým rysem oboru a určuje jeho svébytnost. Všeobecný praktický lékař musí být schopen posuzovat zdravotní způsobilost občanů ve vztahu k pracovnímu zařazení ale i všem ostatním aktivitám.

MZČR

**Vzdělávací program specializačního oboru VŠEOBECNÉ PRAKTICKÉ
LÉKAŘSTVÍ – specializovaný výcvik**

2 Minimální požadavky na specializační vzdělávání

Podmínkou pro zařazení do specializačního vzdělávání v oboru všeobecné praktické lékařství je získání odborné způsobilosti k výkonu povolání lékaře ukončením nejméně šestiletého prezenčního studia, které obsahuje teoretickou a praktickou výuku v akreditovaném magisterském studijním programu všeobecné lékařství na lékařské fakultě.

Specializační vzdělávání se uskutečňuje při výkonu lékařského povolání formou celodenní průpravy v rozsahu odpovídajícím stanovené týdenní pracovní době podle ustanovení § 79 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

Specializační vzdělávání může probíhat jako rozvolněná příprava, to je při nižším rozsahu, než je stanovená týdenní pracovní doba, přitom její rozsah nesmí být nižší, než je polovina stanovené týdenní pracovní doby.

Stáže v základním kmene všeobecné praktické lékařství nebo základním interním kmene mohou být absolvovány v libovolném pořadí. K zajištění výchovně vzdělávacích cílů přípravy si akreditované zařízení, které není schopno zajistit podmínky k naplnění některého z nich, zajistí poskytnutí části přípravy v jiném smluvním zařízení. Smluvní zařízení, která nemají akreditaci, musí být akreditována v rámci akreditačního řízení žadatele.

Podmínkou pro získání specializované způsobilosti v oboru všeobecné praktické lékařství je zařazení do oboru, absolvování základního kmene všeobecné praktické lékařství (30 měsíců) nebo základního interního kmene (30 měsíců), absolvování specializovaného výcviku a úspěšné složení atestační zkoušky. Celková doba specializačního vzdělávání je minimálně 3 roky, z toho:

a) Základní kmen všeobecné praktické lékařství – v délce minimálně 30 měsíců

nebo

b) Základní interní kmen – v délce minimálně 30 měsíců

V průběhu praxe musí být lékař po celou dobu přípravy v pravidelném kontaktu (nejméně 1x měsíčně) se svým školitelem (akreditovaný všeobecný praktický lékař), který vede jeho přípravu po stránce odborné.

Specializační vzdělávání probíhá u poskytovatelů zdravotních služeb nebo jiných fyzických nebo právnických osob, kteří získali akreditaci podle zákona č. 95/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 95/2004 Sb.“).

Všeobecná povinná praxe i povinná praxe v oboru kmene probíhá v zařízeních stejného nebo i jiného lůžkového poskytovatele zdravotních služeb. Požadavky vzdělávacího programu je možné splnit prostřednictvím více smluvních poskytovatelů zdravotních služeb,

<i>MZČR</i>	Vzdělávací program specializačního oboru VŠEOBECNÉ PRAKTICKÉ LÉKAŘSTVÍ – specializovaný výcvik
-------------	---

pokud je nezajistí v celém rozsahu jeden poskytovatel zdravotních služeb. Poskytovatel zdravotních služeb nebo jiná fyzická nebo právnická osoba, která nemá akreditaci, musí být akreditována v rámci akreditačního řízení žadatele dle ustanovení § 14 odst. 2 písm. c) zákona č. 95/2004 Sb.

Poskytovatel zdravotních služeb splňuje personální zabezpečení dle vyhlášky č. 99/2012 Sb., o požadavcích na minimální personální zabezpečení zdravotních služeb, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 99/2012 Sb.“) a minimální technické a věcné vybavení dle vyhlášky č. 92/2012 Sb., o požadavcích na minimální technické a věcné vybavení zdravotnických zařízení a kontaktních pracovišť domácí péče, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 92/2012 Sb.“).

Poskytovatel zdravotních služeb disponuje náležitým personálním a přístrojovým vybavením a zázemím pro školence a splňuje i další minimální podmínky uvedené v požadavcích na akreditovaná zařízení (dále jen „akreditované zařízení“).

Postup do vlastního specializovaného výcviku je podmíněn splněním všech požadavků stanovených pro výcvik v rámci základních kmenů.

2.1 Vlastní specializovaný výcvik – v délce minimálně 6 měsíců

Pro lékaře, kteří absolvovali základní kmen všeobecné praktické lékařství

Část I.

a) povinná praxe

Akreditované pracoviště	Počet měsíců
všeobecné praktické lékařství – ordinace	6

nebo

2.2 Vlastní specializovaný výcvik – v délce minimálně 12 měsíců

Pro lékaře, kteří byli zařazeni do oboru všeobecné praktické lékařství a absolvovali základní interní kmen

Část I.

b) povinná praxe

Akreditované pracoviště	Počet měsíců
všeobecné praktické lékařství – ordinace	10
chirurgie	2

nebo

<i>MZČR</i>	Vzdělávací program specializačního oboru VŠEOBECNÉ PRAKTICKÉ LÉKAŘSTVÍ – specializovaný výcvik
-------------	---

2.3 Vlastní specializovaný výcvik – v délce minimálně 17 měsíců

Část I.

Pro lékaře, kteří byli zařazeni do oboru vnitřní lékařství a absolvovali základní interní kmen

c) povinná praxe

Akreditované pracoviště	Počet měsíců
všeobecné praktické lékařství – ordinace	13
gynekologie a porodnictví	1
chirurgie	2
dětské lékařství	1

nebo

2.4 Vlastní specializovaný výcvik zkrácený – v délce minimálně 12 měsíců

Pro lékaře se specializací I. st. nebo se specializací II. st. v oboru interní lékařství nebo lékaře se specializovanou způsobilostí v oboru vnitřní lékařství

Lékař si doplní odbornou praxi podle vzdělávacího programu v oboru všeobecné praktické lékařství v následujícím rozsahu:

Část II.

d) povinná praxe

Akreditované pracoviště	Počet měsíců
všeobecné praktické lékařství – ordinace	9
gynekologie a porodnictví	1
chirurgie	1
dětské lékařství	1

nebo

<i>MZČR</i>	Vzdělávací program specializačního oboru VŠEOBECNÉ PRAKTICKÉ LÉKAŘSTVÍ – specializovaný výcvik
-------------	---

2.5 Vlastní specializovaný výcvik zkrácený – v délce minimálně 14 měsíců

Pro lékaře s diplomem o specializaci v oboru urgentní medicína nebo anesteziologie a intenzivní medicína (vč. anesteziologie a resuscitace)

Lékař si doplní odbornou praxi podle vzdělávacího programu v oboru všeobecné praktické lékařství v následujícím rozsahu:

Část II.

e) povinná praxe

Akreditované pracoviště	Počet měsíců
všeobecné praktické lékařství – ordinace	12
dětské lékařství	1
gynekologie a porodnictví	1

2.6 Vlastní specializovaný výcvik zkrácený – v délce minimálně 16 měsíců

Lékaři se specializací I. st. nebo se specializací II. st. v oboru chirurgie nebo lékaři se specializovanou způsobilostí v oboru chirurgie a s praxí v oboru nejméně 5 roků.

Lékař si doplní odbornou praxi podle vzdělávacího programu v oboru všeobecné praktické lékařství v následujícím rozsahu:

Část II.

f) povinná praxe

Akreditované pracoviště	Počet měsíců
všeobecné praktické lékařství – ordinace	10
vnitřní lékařství	4
gynekologie a porodnictví	1
dětské lékařství	1

MZČR	Vzdělávací program specializačního oboru VŠEOBECNÉ PRAKTICKÉ LÉKAŘSTVÍ – specializovaný výcvik
-------------	---

2.7 Teoretická část vzdělávacího programu

Část III.

a) účast na vzdělávacích aktivitách – povinná pro obor všeobecné praktické lékařství

Kurzy	Počet hodin
kurz Paliativní péče	11
kurz Hygiena a epidemiologie	18
kurz Novinky ze všeobecného praktického lékařství	8 (1 × ročně)

b) účast na vzdělávacích aktivitách – povinná pro lékaře, kteří mají atestaci v jiném oboru bez absolvování níže uvedených kurzů

Kurzy	Počet hodin
kurz Lékařská první pomoc	20
kurz Základy zdravotnické legislativy, etiky a komunikace	16
kurz Prevence škodlivého užívání návykových látek (NL) a léčba závislostí	8
kurz Radiační ochrana	8
kurz Novinky ze všeobecného praktického lékařství	8 (1 × ročně během celé specializační přípravy)
kurz Paliativní péče	11
kurz Hygiena a epidemiologie	18

c) účast na vzdělávacích aktivitách – doporučená

Kurzy	Počet hodin
kurz Vybrané kapitoly ze všeobecného praktického lékařství	12
kurz Diferenciální diagnostika	6
kurz EKG	6

Pokud školeneц absolvoval kurzy Lékařská první pomoc a Základy zdravotnické legislativy, etiky a komunikace v rámci jiného vzdělávacího programu v době ne delší než 5 let, nemusí být absolvovány znovu a započítají se.

Pokud školeneц absolvoval kurzy Prevence škodlivého užívání návykových látek a léčba závislostí a Radiační ochrana v rámci jiného vzdělávacího programu v době ne delší než 10 let, nemusí být absolvovány znovu a započítají se.

MZČR

**Vzdělávací program specializačního oboru VŠEOBECNÉ PRAKTICKÉ
LÉKAŘSTVÍ – specializovaný výcvik**

3 Rozsah požadovaných teoretických znalostí a praktických dovedností ověřených na konci vlastního specializovaného výcviku

3.1 Absolvent kmene všeobecné praktické lékařství

Všeobecné praktické lékařství	
<i>Teoretické znalosti a praktické dovednosti</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Poskytovat neodkladnou péči v ordinaci a terénu. • Umět se správně rozhodovat v časové tísni a za nedostatku informací a umět stanovit pořadí naléhavosti včetně případů s nevyjádřenými stádii nemoci. • Zvládat psychoterapeutický přístup k nemocnému a základní komunikační dovednosti praktického lékaře. • Poskytovat kontinuální péči obyvatelům od 15 let, v ordinaci i při návštěvní službě; provádět preventivní a dispenzární prohlídky. • Zařazení pacientů do dispenzární péče a její poskytování (LPP) v souladu s doporučenými postupy a platnými předpisy u pacientů s chronickými onemocnění (např. DM 2. typu, hypertenze, ICHS, ICHDK, poruchy lipidového metabolismu apod.). • Umět poradit pacientům v záležitostech zdravotních i sociálních. • Poskytovat dlouhodobou péči smyslově postiženým, invalidním i nemocným s infaustní prognózou a umírajícím; umět poskytnout potřebnou psychologickou podporu; znát všechny možnosti analgetické terapie. • Poskytovat dlouhodobou péči rizikovým skupinám obyvatel (osamělí, toxikomani, národnostní menšiny, náboženské komunity aj.). • Znat indikace a využití vyšetření POCT (point of care testing) metod včetně zásad sledování dlouhodobé antikoagulační léčby (INR) a možnosti rychlé diagnostiky v ordinaci všeobecného praktického lékaře (CRP, event. další). • Umět racionálně indikovat farmakoterapii vhodnou v primární ambulanci péči, zvážit případné vedlejší a nežádoucí účinky, vybrat vhodné formy léčiv, stanovit termíny kontrol a nutných vyšetření. • Umět vést zdravotnickou dokumentaci včetně účtování zdravotních služeb pro zdravotní pojišťovny. • Znat výkaznictví a povinná hlášení praktického lékaře. • Umět odebrat materiál na laboratorní vyšetření (krev, moč, stolice, sputum, sekrety). • Znat právní předpisy o prohlídce mrtvého, umět správně vyplnit list o prohlídce zemřelého, rozpoznat příznaky násilí nebo otravy na živém a mrtvém těle, určit přibližně dobu násilí, otravy nebo smrti. • Umět hodnotit bolestné a odškodnění trvalých následků úrazů, otrav, nemocí z povolání. • Znat zásady vedení a organizace práce ordinace praktického lékaře včetně ekonomie. • Znat základní zdravotnické právní předpisy relevantní pro práci praktického lékaře (Práva a povinnosti praktického lékaře). • Znat a umět aplikovat v praxi povinnosti a právní předpisy vztahující se k posuzování dočasné pracovní neschopnosti a k přechodu do invalidity. • Znat obsah a pravidla pracovnělékařské péče; pracovnělékařské prohlídky a

MZČR	Vzdělávací program specializačního oboru VŠEOBECNÉ PRAKTICKÉ LÉKAŘSTVÍ – specializovaný výcvik
	<p>jejich typy, poradenství v pracovnělékařské oblasti, dohled na pracovišti, programy podpory zdraví.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Umět posoudit dočasnou pracovní neschopnost po běžných úrazech a operacích včetně posouzení bolestného a snížení společenského uplatnění; znát indikace při chronických nemocech. • Znat zásady prevence, depistáže a dispenzarizace chronických onemocnění. • Umět správně využívat výhod týmové spolupráce se poskytovateli zdravotních služeb specializované ambulantní péče nebo lůžkové péče, v oblasti primární ambulantní péče spolupráce se zdravotní sestrou, agenturami domácí ošetrovatelské péče a dalšími a s ostatními ambulantními i lůžkovými poskytovateli zdravotních služeb. • Využívat spolupráce s institucemi místní správy. • Znat předpisy pro spolupráci s orgány veřejného zdraví a umět je v praxi správně aplikovat. • Znat zásady spolupráce se sociální službou a umět je pro pacienty vhodně použít. • Využívat spolupráce s dobrovolnými zdravotnickými a charitativními organizacemi. • Znat formy a metody zdravotní výchovy a její význam. • Zabezpečovat komplexní bio-psycho-sociální péči o pacienta.

3.2 Absolvent interního kmene a rekvalifikace

Všeobecné praktické lékařství
<p>Po ukončení vlastního specializovaného výcviku na akreditovaném pracovišti praktického lékaře, kromě teoretických znalostí a praktických dovedností absolvovaných v rámci základního interního kmene musí absolvent na příslušných pracovištích splnit rozsah povinností uvedených v části 3.1.</p>

4 Všeobecné požadavky

Absolvent specializačního vzdělávání:

- č. 98/2012 Sb.“) musí znát zdravotnickou dokumentaci používanou v oboru, návrh lázeňského léčení, hlášení onkologické, hlášení některých infekčních nemocí, hlášení o pracovním úrazu, hlášení nežádoucího účinku léčivých přípravků, náležitosti lékařské zprávy, dokumentaci pro potřeby pojišťoven,
- dle vyhlášky č. 297/2012 Sb., o náležitostech Listu o prohlídce zemřelého, způsobu jeho vyplňování a předávání místům určení, a o náležitostech hlášení ukončení těhotenství porodem mrtvého dítěte, o úmrtí dítěte a hlášení o úmrtí matky (vyhláška o Listu o prohlídce zemřelého), ve znění pozdějších předpisů musí znát list o prohlídce zemřelého,
- zná a řídí se základními etickými normami lékařského povolání,

MZČR

**Vzdělávací program specializačního oboru VŠEOBECNÉ PRAKTICKÉ
LÉKAŘSTVÍ – specializovaný výcvik**

- má výše uvedené znalosti a dovednosti jak pro práci v ordinaci, tak v terénu s patřičným vybavením, dále má povinnosti vzhledem k prevenci a znalosti o jejím rozsahu, především u rizikových skupin obyvatelstva,
- ovládá nejdůležitější právní předpisy týkající se posudkové činnosti, sociální problematiky, organizace zdravotnictví a provozu ordinace,
- ovládá posudkovou činnost, řešenou ve spolupráci s posudkovým lékařem na základě platných právních předpisů,
- zná základní tiskopisy, výkazy a posudky.

5 Hodnocení specializačního vzdělávání

Specializační vzdělávání probíhá pod vedením přiděleného školitele v akreditovaném zařízení.

- a) Průběžné hodnocení budoucího praktického lékaře provádí lékař se specializovanou způsobilostí v příslušném oboru v jednotlivých úsecích přípravy a je zaznamenáváno do průkazu odbornosti. Pravidelné hodnocení školence provádí školitel při konzultacích, a to v intervalu 3 měsíců v době vlastního specializovaného výcviku. Součástí přihlášky k atestační zkoušce je rovněž závěrečné hodnocení spolupráce v ordinaci školitele, které je uvedeno v průkazu odbornosti.
- b) Předpoklad přístupu k atestační zkoušce
  - absolvování základního interního kmene nebo kmene všeobecné praktické lékařství,
  - absolvování praxe potvrzené všemi školiteli se specializovanou způsobilostí,
  - absolvování povinných vzdělávacích akcí – záznam do průkazu odbornosti,
  - předložení potvrzení o provedených kompletních výkonech v logbooku,
  - potvrzení o absolvování kurzů, vědeckých a vzdělávacích akcí (viz tab. Část III.).
- c) Vlastní atestační zkouška
  - 3 odborné otázky z různých oborů medicíny, se kterými se praktický lékař ve své praxi setkává, s důrazem na diferenciální diagnostiku a holistický přístup k nemocnému. Lékař musí prokázat také orientovanost v organizaci zdravotnictví a v legislativě.

MZČR

**Vzdělávací program specializačního oboru VŠEOBECNÉ PRAKTICKÉ
LÉKAŘSTVÍ – specializovaný výcvik**

6 Charakteristika činností, pro které absolvent specializačního vzdělávání získal způsobilost

Praktický lékař poskytuje soustavnou zdravotní péči registrovaným pacientům a neodkladnou péči všem kategoriím obyvatelstva bez ohledu na trvalé bydliště, věk, pohlaví, rasu či vyznání, a to ve své ordinaci i v místě bydliště pacientů. Provádí základní vyšetření a ošetření, základní diferenciální diagnostiku, léčbu a posudkovou činnost. Podílí se na prevenci, diagnostice, léčení, rehabilitaci a posuzování všech chorob jak v iniciálním stádiu, tak v chronickém průběhu onemocnění. Nemocné, u nichž zjistil neodkladnou příhodu, odesílá do nemocniční péče. Určuje, která pacienty a se kterým onemocněním může léčit sám, a která vyžadují konziliární vyšetření lékařem se specializovanou způsobilostí.

Jako smluvní lékař provádějící pracovně – lékařskou péči se podílí na péči o zaměstnance na smluvních pracovištích. Sám nebo ve spolupráci s orgány veřejného zdraví provádí opatření proti infekčním onemocněním. Účastní se realizace protiepidemických a hygienických opatření. Podílí se na zdravotní výchově obyvatelstva a spolupracuje s orgány místní správy a službami sociální péče.

7 Charakteristika akreditovaného zařízení

Zdravotnické zařízení, v němž je poskytovatel zdravotních služeb oprávněn poskytovat zdravotní péči musí být akreditováno (ustanovení § 13 zákona č. 95/2004 Sb.). Akreditované zařízení zajišťující výuku školenců musí zajistit školenci absolvování vzdělávacího programu. K tomu slouží řádné a plné zapojení školence do práce a dále umožnění studia a pobytu na jiném akreditovaném zařízení, které může poskytovat část přípravy, která není dostupná ve vlastním akreditovaném zařízení. Smluvní spolupráce je doložena v žádosti o udělení/prodloužení akreditace (poskytovatel zdravotních služeb nebo jiná fyzická nebo právnická osoba, které nemá akreditaci, musí být akreditována v rámci akreditačního řízení žadatele dle ustanovení § 14 odst. 2 písm. c) zákona č. 95/2004 Sb.). Minimální podmínky pro akreditované zařízení pro personální zabezpečení stanoveny vyhláškou č. 99/2012 Sb. a pro technické a věcné vybavení vyhláškou č. 92/2012 Sb.

Nedílnou součástí žádosti o udělení akreditace je plán atestační přípravy školence, který vychází z ustanovení § 14 odst. 2 písm. c) zákona č. 95/2004 Sb.

Akreditovaným zařízením je ordinace praktického lékaře, poskytující léčebnou a preventivní péči registrovaným pacientům v plném rozsahu kompetencí praktického lékaře.

<i>MZČR</i>	Vzdělávací program specializačního oboru VŠEOBECNÉ PRAKTICKÉ LÉKAŘSTVÍ – specializovaný výcvik
-------------	---

7.1 Akreditované zařízení

Personální požadavky	<ul style="list-style-type: none"> • Garant/školitel má specializovanou způsobilost v oboru praktické lékařství pro dospělé nebo všeobecné praktické lékařství a min. 3 roky praxe od získání specializované způsobilosti v oboru v České republice a s minimálním úvazkem 1,0. • Poměr školitel/školenc: 1:1 – 2. • Školitel dokládá svou způsobilost při žádosti o akreditaci pracoviště profesním životopisem a přehledem svých odborných a pedagogických aktivit v posledních 5 letech. • Pokud školitel dané části vzdělávacího programu nezajišťuje v rámci svého akreditovaného zařízení, může požadavky vzdělávacího programu splnit i jejich zajištěním ve smluvním zařízení, které se bude podílet na přípravě specializačního vzdělávání v oboru všeobecné praktické lékařství.
Technické a věcné vybavení	<ul style="list-style-type: none"> • Technické a věcné vybavení zdravotnického zařízení praktického lékaře splňuje požadavky stanovené vyhláškou č. 92/2012 Sb., o požadavcích na minimální technické a věcné vybavení zdravotnických zařízení a kontaktních pracovišť domácí péče. • Přístup k odborné literatuře, včetně el. databázi (zajištění vlastními prostředky nebo ve smluvním zařízení).
Organizační a provozní požadavky	<ul style="list-style-type: none"> • Minimální počet registrovaných pacientů (osob) ambulanci všeobecného praktického lékaře ..... 900. • Minimální počet návštěvních služeb v domácnostech..... 25/rok.
Výukové předpoklady	<ul style="list-style-type: none"> • Prostorová způsobilost pracoviště k výuce. • Pedagogická způsobilost školitele zahrnuje vůli podílet se na výuce, dostupnost odborných periodických časopisů a literatury na pracovišti, účast na kontinuálním vzdělávání, případně ve vědecko-výzkumných projektech, projektech na podporu kvality. Pedagogická zkušenost je vítána. • Spolupráce s pověřenou organizací Ministerstva zdravotnictví, kterou ministerstvo pověřilo k výkonu činností v souvislosti se specializačním vzděláváním v oboru všeobecné praktické lékařství • Souhlas s externí kontrolou pracoviště členy akreditační komise. • Výše uvedené skutečnosti se prokazují po uplynutí nejméně 3 let praxe žádajícího pracoviště (nikoli jednotlivých zaměstnanců pracoviště žádajícího o udělení akreditace s výjimkou změny právní formy u téhož subjektu).

<i>MZČR</i>	Vzdělávací program specializačního oboru VŠEOBECNÉ PRAKTICKÉ LÉKAŘSTVÍ – specializovaný výcvik
-------------	---

8 Programy povinných vzdělávacích aktivit a personální zabezpečení a technické a věcné vybavení pro jejich realizaci - charakteristika

8.1 Program kurzu Lékařská první pomoc

Předmět	Minimální počet hodin
Náhlá zástava krevního oběhu, incidence, diagnóza, základní a rozšířená neodkladná resuscitace včetně defibrilace (Basic Life Support a Advanced Cardiac Life Support).	2
Bezvědomí nejasného původu, křeče, synkopa; náhlé cévní mozkové příhody, diagnostické postupy, terapeutické okno, trombolýza systémová, intraarteriální.	2
Dušnost, hlavní příčiny: respirační etiologie – astma bronchiale, status astmaticus, inhalační trauma atd., kardiovaskulární etiologie – kardiální selhávání, astma cardiale, edém plic, embolie plicnice, zvláštní stavy: tonutí a utonutí, strangulace atd., diagnóza, dif. dg., terapeutické postupy, principy umělé plicní ventilace.	2
Bolesti na hrudi, akutní koronární syndrom, principy a indikace trombolýzy, PTCA (Percutaneous Transluminal Coronary Angioplasty), závažné dysrytmie a terapeutické přístupy.	2
Traumatologie – těžké úrazy, úraz hlavy, páteře, hrudníku, dutiny břišní, končetin, polytrauma, poranění el. proudem, termická poranění, hlavní zásady ATLS (Advanced Trauma Life Support).	2
Šok, diagnóza, klasifikace, příčiny, terapeutické přístupy.	1
Hromadný výskyt raněných, hlavní zásady BATLS (Battlefield Advanced Trauma Life Support).	1
Integrovaný záchranný systém a krizová logistika.	1
Zvláštnosti urgentních stavů u dětí.	2
Extramurální porod, péče o novorozence a matku, gynekologické akutní stavy.	1
Praktická výuka.	4
Ověření znalostí testem.	
Celkem	20

MZČR

**Vzdělávací program specializačního oboru VŠEOBECNÉ PRAKTICKÉ
LÉKAŘSTVÍ – specializovaný výcvik**
Personální zabezpečení a technické a věcné vybavení kurzu Lékařská první pomoc
Personální zabezpečení

- Lékaři se specializovanou způsobilostí nebo zvláštní odbornou způsobilostí v oboru urgentní medicíny a praxí nejméně 5 let v oboru, případně se specializovanou způsobilostí nebo zvláštní odbornou způsobilostí nebo zvláštní specializovanou způsobilostí ve vyučované problematice.
- Garant kurzu má specializovanou způsobilost nebo zvláštní odbornou způsobilost nebo zvláštní specializovanou způsobilost v oboru a nejméně 10 let praxe výkonu povolání lékaře v oboru specializace.
- Účastníci kurzu obdrží současně s pozvánkou do kurzu na CD učební texty Lékařská první pomoc k seznámení s tématy, což umožní ve stanovené době probrat tak rozsáhlou a náročnou problematiku.

Technické a věcné vybavení

- Učebna pro teoretickou výuku s příslušným vybavením.
- Učebna pro praktickou výuku s vybavením: manekýn (dospělý, dětský a novorozenec) umožňující praktický nácvik základní i rozšířené neodkladné resuscitace se simultánním záznamem sledovaných vitálních funkcí (zejména respiračních a oběhových) k objektivizaci účinnosti prováděné resuscitace a možností uložení sledovaných dat do PC a závěrečné vyhodnocení.
Model musí umožnit nácvik:
  - zajištění průchodnosti dýchacích cest pomocí vzduchovodů, Combi-tubusu, laryngeálního tubusu, laryngeální masky (včetně intubační) a různými technikami tracheální intubace,
  - umělé plicní ventilace z plic do plic ústy, přes masku, ručním dýchacím přístrojem/transportním ventilátorem,
  - nácvik intubace dětí/novorozenců a umělou plicní ventilaci,
  - zajištění průchodnosti dýchacích cest koniopunkcí, minitracheotomií (krikotomií),
  - punkci pneumotoraxu,
  - zajištění vstupu do krevního řečiště – punkci a kanylaci periferní žíly, centrální žíly (subclavia, jugularis int.), v. femoralis a různé techniky intraoseálního přístupu,
  - diagnostiky simulovaných poruch rytmu na kardioskopu a volbu farmako- a elektroimpulzoterapie.
- Počítačová učebna pro závěrečné testování znalostí. Pro objektivní hodnocení je nezbytné pracovat alespoň s ověřeným kvazistandardizovaným testem.

<i>MZČR</i>	Vzdělávací program specializačního oboru VŠEOBECNÉ PRAKTICKÉ LÉKAŘSTVÍ – specializovaný výcvik
-------------	---

8.2 Program kurzu Základy zdravotnické legislativy, etiky a komunikace

Předmět	Minimální počet hodin
Legislativa.	8
Základní právní předpisy ve zdravotnictví a jejich hierarchie.	
Organizace a řízení zdravotnictví.	
Rozhodování pacienta (informovaný souhlas, odmítnutí péče).	
Poskytování zdravotní péče bez souhlasu, omezovací prostředky.	
Povinná mlčenlivost zdravotnických pracovníků.	
Vedení a nakládání se zdravotnickou dokumentací.	
Náležitá odborná úroveň (lege artis).	
Stížnosti ve zdravotnictví.	
Právní odpovědnost lékaře a poskytovatele zdravotních služeb.	
Poskytování zdravotní péče v Evropské unii a přeshraniční zdravotní péče.	
Systém veřejného zdravotního pojištění.	2
Zdravotní služby hrazené ze zdravotního pojištění.	
Plátcí zdravotního pojištění, práva a povinnosti pojištěnců.	
Systém úhrad zdravotní péče.	
Systém sociálního zabezpečení a lékařská posudková služba.	2
Nemocenské pojištění.	
Důchodové pojištění.	
Sociální pomoc a sociální služby.	
Lékařská etika.	2
Etické kodexy, etické chování zdravotnických pracovníků.	
Základní principy a etické zásady.	
Etické problémy současné medicíny.	
Komunikace ve zdravotnictví.	2
Základní principy a specifika.	
Komunikace mezi zdravotnickými pracovníky, pacientem a osobami jemu blízkými.	
Krizová komunikace.	
Celkem	16

MZČR	Vzdělávací program specializačního oboru VŠEOBECNÉ PRAKTICKÉ LÉKAŘSTVÍ – specializovaný výcvik
------	---

Personální zabezpečení a technické a věcné vybavení kurzu **Základy zdravotnické legislativy, etiky a komunikace**

Personální zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> • Minimálně 2 lektori se znalostí zdravotnického práva a veřejného zdravotnictví, s právnickým vzděláním a profesní zkušeností v oblasti zdravotnického práva v délce alespoň 5 let. Lektori zdravotnického práva dokládají přehled publikační činnosti za posledních 5 let a pedagogickou činnost. • Součástí lektorského týmu musí být lektori s ukončeným vysokoškolským vzděláním příslušného zaměření a nejméně 5letou odbornou praxí v oblasti přednášeného tématu (etika, komunikace a sociální zabezpečení).
Technické a věcné vybavení
<ul style="list-style-type: none"> • Učebna pro teoretickou výuku s příslušným vybavením; poskytnutí studijních textů Základy zdravotnické legislativy, event. jiné.

8.3 Program kurzu **Prevence škodlivého užívání návykových látek (dále jen „NL“) a léčba závislosti**

Předmět	Minimální počet hodin
Škodlivé užívání NL a závislosti na NL v ČR.	1
Přehled NL zneužívaných v ČR a jejich vlastností.	1
Zdravotní aspekty škodlivého užívání NL a závislosti na NL.	1
Problematika škodlivého užívání NL a závislosti na NL ve specifických podmínkách jednotlivých medicínských oborů, možnosti prevence.	2
Přehled specifických léčebných modalit pro osoby škodlivě užívající NL a závislé.	1
Právní aspekty související se zneužíváním NL a závislostmi na NL.	1
Závěr kurzu, diskuse.	1
Celkem	8

Personální zabezpečení a technické a věcné vybavení kurzu **Prevence škodlivého užívání návykových látek a léčba závislosti**

Personální zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> • Lektori se specializovanou způsobilostí nebo zvláštní odbornou způsobilostí nebo zvláštní specializovanou způsobilostí v oboru návykové nemoci a praxí nejméně 5 let v oboru, případně se specializovanou způsobilostí ve vyučované problematice.
Technické a věcné vybavení
<ul style="list-style-type: none"> • Učebna pro teoretickou výuku s příslušným vybavením.

MZČR	Vzdělávací program specializačního oboru VŠEOBECNÉ PRAKTICKÉ LÉKAŘSTVÍ – specializovaný výcvik
-------------	---

8.4 Program kurzu Radiační ochrana

Předmět	Minimální počet hodin
a) Účinky ionizujícího záření na živé systémy, charakter deterministických a stochastických účinků. Veličiny a jednotky používané pro potřeby radiační ochrany.	1
b) Systém radiační ochrany, aplikace základních principů radiační ochrany do soudobé koncepce a legislativy EU a ČR.	1
c) Radiační zátěž obyvatel z různých zdrojů ionizujícího záření. Specifický charakter lékařského ozáření, velikosti dávek pacientům pro typické radiologické postupy.	1
d) Úloha lékařů indikujících vyšetření nebo léčbu s využitím zdrojů ionizujícího záření – význam indikačních kritérií (Věstník MZ, částka 11, Listopad 2003).	1
e) Zásady pro uplatňování požadavků radiační ochrany pacientů při provádění a řízení zdravotnických výkonů s použitím zdrojů ionizujícího záření – optimalizace radiační ochrany při lékařském ozáření (diagnostické referenční úrovně, princip ALARA „As Low As Reasonably Achievable“).	1
f) Praktické metody ochrany radiačních a ostatních pracovníků, ostatních pacientů a obyvatel při využívání zdrojů ionizujícího záření ve zdravotnickém zařízení (kontrolované a sledované pásmo, systém monitorování, vedení dokumentace, program zabezpečování jakosti).	1
g) Odpovědnost za zajištění požadavků radiační ochrany při využívání zdrojů ionizujícího záření v lékařství: úloha indikujícího lékaře, aplikujícího odborníka, radiologického fyzika. Význam soustavného dohledu dohlížející osobou a osobou s přímou odpovědností.	1
h) Pracovně-lékařská péče o radiační pracovníky. Lékařská pomoc lidem ozářeným v důsledku radiační nehody.	1
Celkem	8

Personální zabezpečení a technické a věcné vybavení kurzu Radiační ochrana

Personální zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> • Lektoři se specializovanou způsobilostí v oboru radiologie a zobrazovací metody, specializací v oboru radiologický fyzik, případně se specializací v radiační ochraně (Státní ústav radiační ochrany (dále jen „SÚRO“), Státní úřad pro jadernou bezpečnost (dále jen „SÚJB“)) pro předměty v bodech a), b), c), e), f) a g). • Lektoři se specializovanou způsobilostí radiologie a zobrazovací metody, neuroradiologie nebo se zvláštní odbornou způsobilostí nebo zvláštní specializovanou způsobilostí v oboru a dětská radiologie pro předmět v bodě d). • Lektoři se specializovanou způsobilostí v oboru radiologie a zobrazovací metody nebo se specializovanou způsobilostí nebo zvláštní odbornou způsobilostí nebo zvláštní specializovanou způsobilostí v oboru pracovní lékařství, případně se specializovanou způsobilostí v radiační ochraně (SÚRO, SÚJB) pro předmět v bodě h).

MZČR	Vzdělávací program specializačního oboru VŠEOBECNÉ PRAKTICKÉ LÉKAŘSTVÍ – specializovaný výcvik
-------------	---

Technické a věcné vybavení

• Učebna pro teoretickou výuku s příslušným vybavením; poskytnutí výukových materiálů.

8.5 Program kurzu Paliativní péče

Předmět	Minimální počet hodin
Co je paliativní medicína. Základní pojmy a východiska, interdisciplinární pohled na nemocného, organizace a poskytování paliativní péče, péče o pacienty v pokročilých fázích onemocnění.	1
Léčba onkologické bolesti. Charakteristika onkologické bolesti, nefarmakologická a farmakologická intervence.	1
Praktická farmakologie v paliativní medicíně. Nejčastěji užívaná léčiva, způsob podání, vhodné kombinace.	1
Thanatologie z pohledu psychiatra.	2
Hospice. Struktura, charakteristika, rozsah péče.	2
Léčba neonkologické bolesti.	2
Etické aspekty umírání, charta umírajících.	2
Celkem	11

Personální zabezpečení a technické a věcné vybavení kurzu Paliativní péče

Personální zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> • Lékaři se specializovanou způsobilostí nebo zvláštní odbornou způsobilostí nebo zvláštní specializovanou způsobilostí v oboru paliativní medicína a léčba bolesti, nebo se specializovanou způsobilostí v oboru neurologie, geriatric, se zkušeností v hospicové péči a 5 let praxe v oboru. • Garant kurzu má specializovanou způsobilost nebo zvláštní odbornou způsobilost nebo zvláštní specializovanou způsobilost v oboru a nejméně 10 let praxe výkonu povolání lékaře v oboru specializace.
Technické a věcné vybavení
<ul style="list-style-type: none"> • Učebna pro teoretickou výuku s příslušným vybavením nebo dostatečné zázemí pro konání kurzu formou e-learningu.

MZČR	Vzdělávací program specializačního oboru VŠEOBECNÉ PRAKTICKÉ LÉKAŘSTVÍ – specializovaný výcvik
-------------	---

8.6 Program kurzu Hygiena a epidemiologie

Předmět	Minimální počet hodin
<ul style="list-style-type: none"> • Základy hygieny a epidemiologie pro praktické lékaře pro dospělé. • Speciální část – vybraná problematika z infekčních chorob 	18
Celkem	18

Personální zabezpečení a technické a věcné vybavení kurzu Hygiena a epidemiologie

Personální zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> • Lékaři se specializovanou způsobilostí v oboru hygiena a epidemiologie, lékařská mikrobiologie, a infekční lékařství s praxí nejméně 5 let v oboru, případně se specializovanou způsobilostí ve vyučované problematice. • Garant kurzu má specializovanou v oboru a nejméně 10 let praxe výkonu povolání lékaře v oboru specializace.
Technické a věcné vybavení
<ul style="list-style-type: none"> • Učebna pro teoretickou výuku s příslušným vybavením nebo dostatečné zázemí pro konání kurzu formou e-learningu.

8.7 Program kurzu Novinky ze všeobecného praktického lékařství

Předmět	Minimální počet hodin
<ul style="list-style-type: none"> • Realizace Vzdělávacího programu všeobecné praktické lékařství, ekonomické otázky spojené s realizací Vzdělávacího programu všeobecné praktické lékařství, metodika výuky, kontrola naplňování výuky podle vzdělávacího programu, koordinační otázky, kontrolní testy. 	4
<ul style="list-style-type: none"> • Odborná náplň – inovační programy a doporučené postupy ve všeobecném praktickém lékařství. Interdisciplinární inovační seminář ze styčných medicínských oborů (vnitřní lékařství, chirurgie, ortopedie, urologie, psychiatrie, neurologie). 	2
<ul style="list-style-type: none"> • Ekonomicko – právní problematika, regionální specifika, epidemiologická data, problematika návaznosti primární ambulantní péče na ambulantní specializovanou a lůžkovou péči. 	2
<ul style="list-style-type: none"> • Ověření znalostí testem. 	
Celkem	8

MZČR

**Vzdělávací program specializačního oboru VŠEOBECNÉ PRAKTICKÉ
LÉKAŘSTVÍ – specializovaný výcvik**
Personální zabezpečení a technické a věcné vybavení kurzu Novinky ze všeobecného praktického lékařství

Personální zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> • Ad1) Lékař se specializovanou způsobilostí v oboru všeobecné praktické lékařství a praxí nejméně 5 let v oboru, případně se specializovanou způsobilostí ve vyučované problematice. • Ad2) Lékař se specializovanou způsobilostí v oboru - vnitřní lékařství, chirurgie, ortopedie a traumatologie pohybového ústrojí, urologie, psychiatrie, neurologie nebo se specializovanou způsobilostí ve vyučované problematice. • Garant kurzu má nejvyšší vzdělání v oboru a nejméně 10 let praxe výkonu povolání lékaře v oboru specializace.
Technické a věcné vybavení
<ul style="list-style-type: none"> • Učebna pro teoretickou výuku s příslušným vybavením. • Počítačová učebna pro závěrečné testování znalostí. Pro objektivní hodnocení je nezbytné pracovat alespoň s ověřeným kvazistandardizovaným testem.

8.8 Další vzdělávací aktivity

Kurz Vybrané kapitoly ze všeobecného praktického lékařství se zaměřují na prezentaci nejfrekventovanějších diagnostických skupin. První část je zaměřena zejména na interní onemocnění, a to zvláště na problematiku hypertenze, aterosklerózy, kardiologie a onemocnění oběhového systému. Druhá část je zaměřena více na onemocnění pohybového aparátu, neurologickou a ortopedickou, třetí část na problematiku psychiatrických onemocnění, zvláště deprese. Doplněním je problematika častých nosologických jednotek z malých oborů.

Kurz Diferenciální diagnostika je zaměřen na vyšetřování pacienta s nespecifickou symptomatologií, postup od symptomu k diagnóze. Je doprovázen množstvím kasuistik. Základní prezentace jsou doplněny koreferátem jiného praktického lékaře k dané problematice.

Kurz EKG rozvíjí dovednosti v EKG diagnostice a je doplněn množstvím charakteristických i raritních EKG křivek.

Všechny kurzy uvedené ve Vzdělávacím programu pro obor všeobecné praktické lékařství nebo jejich části je možné absolvovat i v kombinované nebo distanční formě.

Vydává: Ministerstvo zdravotnictví ČR – Redakce: Palackého nám. 4, 120 00 Praha 2-Nové Město, telefon: 224 972 173. – Administrace: písemné objednávky předplatného, změny adres a počtu odebíraných výtisků – SEVT, a. s., Pekařova 4, 181 06 Praha 8-Bohnice, telefon: 283 090 354, fax: 233 553 422, www.sevt.cz, e-mail: predplatne@sevt.cz. Objednávky v Slovenskej republike prijíma a distribuuje Magnet Press Slovakia, s. r. o., P. O. BOX 169, 830 00 Bratislava, tel./fax: 004212 44 45 45 59, 004212 44 45 46 28 – Předpokládané roční předplatné se stanovuje za dodávku kompletního ročníku a je od předplatitelů vybíráno formou záloh. – Vychází podle potřeby – Tiskne: SEVT, a.s., Pekařova 4, Praha 8.

Distribuce: předplatné, jednotlivé částky na objednávku i za hotové – SEVT, a. s., Pekařova 4, 181 06 Praha 8-Bohnice, telefon: 283 090 354, fax: 233 553 422; drobný prodej v prodejnách SEVT, a. s. – Brno, Česká 14, tel./fax: 542 233 962 – České Budějovice, Česká 3, tel./fax: 387 319 045 a ve vybraných knihkupectvích. **Distribuční podmínky předplatného:** jednotlivé částky jsou expedovány předplatitelům neprodleně po dodání z tiskárny. Objednávky nového předplatného jsou vyřizovány do 15 dnů a pravidelné dodávky jsou zahajovány od nejbližší částky po ověření úhrady předplatného nebo jeho zálohy. Částky vyšlé v době od zaevidování předplatného do jeho úhrady jsou doposílány jednorázově. Změny adres a počtu odebíraných výtisků jsou prováděny do 15 dnů. Lhůta pro uplatnění reklamací je stanovena na 15 dnů od data rozeslání, po této lhůtě jsou reklamace vyřizovány jako běžné objednávky za úhradu. V písemném styku vždy uvádějte IČ (právnícká osoba), rodné číslo bez lomítka (fyzická osoba) a kmenové číslo předplatitele. **Podávání novinových zásilek** povoleno ŘPP Praha č.j. 1172/93 ze dne 9. dubna 1993. Podávání novinových zásilek v Slovenskej republike povolené RPP Bratislava, pošta 12, č. j. 445/94 zo dňa 27. 12. 1994.

